

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

4208 *Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pel qual s'adopten mesures urgents complementàries en l'àmbit social i econòmic per fer front a la COVID-19.*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

El passat 11 de març de 2020 l'Organització Mundial de la Salut va declarar com a pandèmia internacional la situació d'emergència de salut pública provocada per la COVID-19. La ràpida propagació, tant en l'àmbit nacional com internacional, ha motivat la necessitat de reaccionar de manera ràpida i d'adoptar mesures urgents i contundents amb l'objectiu d'esmoreir l'impacte d'aquesta crisi sense precedents.

Aquesta crisi sanitària està tenint un impacte directe en l'economia i en la societat, en les cadenes productives i en el dia a dia dels ciutadans, així com en els mercats financers, subjectes a una volatilitat elevada en les últimes setmanes.

Més enllà de l'impacte sobre l'economia global, les mesures sanitàries de contenció impliquen reduir l'activitat econòmica i social de manera temporal per al teixit productiu i social, restringeixen la mobilitat i paralitzen l'activitat de nombrosos sectors, amb importants pèrdues de rendes per a llars, autònoms i empreses.

L'impacte que acabi tenint la situació d'emergència actual depèn, en gran manera, de la mobilització de recursos nacionals i de la Unió Europea i de la coordinació entre les polítiques pressupostàries, monetàries, financeres i estructurals.

En aquestes circumstàncies excepcionals, la política econòmica s'ha d'orientar a protegir l'ocupació, ajudar els més vulnerables i mantenir el teixit productiu. S'ha de fomentar una tornada ràpida a la normalitat una vegada es restableixin les condicions de mobilitat i s'aixequin les mesures de contenció.

Davant d'aquesta situació d'emergència de salut pública, el Govern d'Espanya ha anat adoptant mesures urgents de resposta que s'afegeixen a les actuacions en l'àmbit comunitari i internacional. Així, durant les últimes setmanes s'ha aprovat un ampli paquet de mesures d'àmbit econòmic i social per actuar en tres grans fronts: en primer lloc, lluitar contra l'epidèmia a partir del reforç dels serveis sanitaris i la recerca; en segon lloc, donar suport a tots els ciutadans, és a dir, als treballadors, a les famílies, als autònoms, amb una atenció especial als més vulnerables; i, en tercer lloc, donar suport a l'activitat econòmica amb mesures de liquiditat i flexibilitat dirigides a alleujar els costos per a les empreses. Totes aquestes mesures persegueixen mantenir un mínim d'activitat econòmica en els sectors més afectats. És a dir, cal evitar que l'alentiment econòmic derivat d'una situació conjuntural com l'actual tingui un impacte de caràcter estructural que dificulti la recuperació econòmica i social una vegada superada aquesta situació excepcional.

Totes aquestes mesures estan recollides als reials decrets llei següents: el Reial decret llei 6/2020, de 10 de març, pel qual s'adopten determinades mesures urgents en l'àmbit econòmic i per a la protecció de la salut pública; el Reial decret llei 7/2020, de 12 de març, pel qual s'adopten mesures urgents per respondre a l'impacte econòmic de la COVID-19; el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, i el Reial decret llei 9/2020, de 27 de març, pel qual s'adopten mesures complementàries, en l'àmbit laboral, per pal·liar els efectes derivats de la COVID-19.

Tenint en compte l'evolució dels esdeveniments i la ràpida evolució dels contagis, a escala nacional i internacional, el 25 de març el Congrés dels Diputats, amb l'acord previ del Consell de Ministres, va aprovar, fins a les 0.00 hores del dia 12 d'abril, la pròrroga de l'estat d'alarma que estableix el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara

l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, que inclou, entre altres qüestions, limitacions a la llibertat de circulació, amb els efectes que això implica per a treballadors, empreses i ciutadans.

Posteriorment es va aprovar el Reial decret llei 10/2020, de 29 de març, pel qual es regula un permís retribuït recuperable per a les persones treballadores per compte d'altri que no prestin serveis essencials, a fi de reduir la mobilitat de la població en el context de la lluita contra la COVID-19. Aquest permís retribuït recuperable s'estableix, de caràcter obligatori i limitat en el temps entre els dies 30 de març i 9 d'abril (tots dos inclosos), per a tot el personal laboral per compte d'altri que presti serveis en empreses o entitats del sector públic o privat que duen a terme les activitats no essencials qualificades com a tal, amb l'excepció de les persones treballadores que tinguin el contracte suspès durant el període indicat i les que puguin continuar prestant serveis a distància.

Totes aquestes actuacions estan alineades amb les mesures que estan adoptant els països del nostre entorn i d'acord amb les recomanacions dels organismes de la Unió Europea i internacionals. Les últimes setmanes, i atenent l'evolució de la crisi sanitària a escala europea i internacional, els diferents països estan començant a adoptar mesures econòmiques i socials d'abast ampli, dirigides a reforçar els sistemes sanitaris, proporcionar liquiditat a l'economia, mantenir l'ocupació, així com a protegir les famílies i els més vulnerables.

En el marc de la Unió Europea, i en l'àmbit internacional, a través del G-20, l'FMI, l'OCDE i altres organismes, la comunitat internacional està tractant de coordinar les seves actuacions, està compartint les mesures adoptades i les millors pràctiques i està posant en marxa actuacions destinades a donar suport als esforços desplegats, i està plantejant plans d'acció conjunta. En l'àmbit europeu, els estats membres han adoptat mesures fiscals de suport a l'economia de gairebé el 2% del PIB de la zona euro i han posat en marxa esquemes de provisió de liquiditat en suport als treballadors i les empreses per un valor del 13% del PIB conjunt. El BCE per la seva banda ha adoptat mesures excepcionals de suport a l'economia europea, entre d'altres a través del seu Programa de compres d'emergència per la pandèmia (PEPP) per un valor de 750 mil milions d'euros, la Comissió Europea ha adoptat la decisió d'activar la clàusula d'escapada del Pacte d'estabilitat i creixement, i el Banc Europeu d'Inversions ha proposat accions addicionals d'importància per ampliar la provisió de garanties a les empreses europees.

Amb els objectius de seguir protegint i donant suport al teixit productiu i social, de minimitzar l'impacte i de facilitar que l'activitat econòmica es recuperi tan bon punt comenci a remetre aquesta situació d'emergència de salut pública, es presenta un nou paquet de mesures que reforça, complementa i amplia les adoptades anteriorment, per conformar així un paquet econòmic i social complet per donar resposta a tots els ciutadans.

En aquest context, l'aprovació d'aquest Reial decret llei de mesures urgents dona resposta a la persistència i l'aprofundiment de les circumstàncies econòmiques i socials excepcionals assenyalades anteriorment, i se suma a les mesures adoptades a escala comunitària i completa les preses pel Govern les últimes setmanes.

Concretament, aquest nou Reial decret llei persegueix, en primer lloc, l'adopció d'un nou paquet de mesures de caràcter social dirigides al suport a treballadors, consumidors, famílies i col·lectius vulnerables, posant l'accent especialment en aquells que més ho necessiten; i, en segon lloc, la posada en marxa d'un conjunt de mesures de diversa naturalesa amb un impacte directe en el reforç de l'activitat econòmica, així com actuacions encaminades a donar suport a empreses i autònoms. S'inclouen a més un conjunt de mesures que permeten ajustar el funcionament de l'Administració a les necessitats actuals, i emprèn mesures en matèria de comptes anuals de les entitats del sector públic, en matèria de disponibilitats líquides i donacions, així com en el finançament atorgat per les entitats territorials.

L'evolució de la crisi sanitària requereix la prolongació en el temps de les mesures que adopta el Reial decret llei 8/2020, amb la finalitat de mitigar l'impacte econòmic i social derivat de l'extensió del contagi de la malaltia, amb el manteniment com a prioritat de la protecció de les famílies, els autònoms i les empreses afectades més directament. A

aquest efecte, en aplicació de la disposició final desena del Reial decret llei 8/2020, s'inclou la disposició final dotzena, en la qual es determina expressament la pròrroga de la vigència de totes les mesures adoptades durant el termini d'un mes després de la fi de l'estat d'alarma, i en reforça o en desplega algunes per a una efectivitat més gran.

D'aquesta manera, aquest Reial decret llei s'estructura en 3 capítols, 54 articles, 22 disposicions addicionals, 5 disposicions transitòries, 13 disposicions finals i 4 annexos.

II

Suport a treballadors, consumidors, famílies i col·lectius vulnerables

El capítol 1 regula un ampli paquet de mesures per donar suport als treballadors, als consumidors, a les famílies i als col·lectius més vulnerables.

El suport als treballadors, els consumidors, les famílies i els col·lectius vulnerables per alleujar la seva situació financera i que puguin disposar d'uns ingressos mínims i contribuir a l'alleujament de les seves despeses fixes és una de les prioritats estratègiques del Govern, especialment rellevant en les circumstàncies actuals, i és d'una importància especial adoptar mesures que assegurin que no queden en una situació d'exclusió com a conseqüència de la crisi sanitària de la COVID-19.

Secció 1a. Mesures dirigides a famílies i col·lectius vulnerables

La secció I regula un nou paquet de mesures per donar suport a les famílies i als col·lectius més vulnerables, que, després de la paralització de gran part de l'activitat econòmica, han vist afectats els seus ingressos i, per consegüent, la seva capacitat per fer front a les despeses necessàries per al manteniment de les seves llars.

En primer lloc, s'adopten mesures dirigides al suport al lloguer de persones vulnerables. A Espanya, en el 85% dels arrendaments d'habitatge el propietari és una persona física, un petit propietari. Aquesta particularitat del mercat del lloguer a Espanya fa especialment necessari que les mesures adoptades facilitin els acords entre les parts per permetre el pagament de les rendes. S'estableixen per això propostes en aquest àmbit dirigides a la protecció necessària als col·lectius més vulnerables que puguin veure sensiblement afectada la seva capacitat per fer front al lloguer, alhora que es garanteix un equilibri entre les parts que impedeixi que la vulnerabilitat dels arrendataris es traslladi als arrendadors, especialment a aquells per als quals els ingressos que genera la renda del lloguer poden ser essencials.

En aquest context, les mesures adoptades en aquest Reial decret llei estan orientades a un triple objectiu:

Primer, respondre a la situació de vulnerabilitat en què incorrin els arrendataris d'habitatge habitual com a conseqüència de circumstàncies sobrevingudes degudes a la crisi sanitària de la COVID-19, especialment aquells que ja feien un esforç elevat per al pagament de les rendes, però també aquells que, sense estar prèviament en aquesta situació, s'hi trobin ara circumstancialment. Segon, dissenyar mesures d'equilibri que impedeixin que, en resoldre la situació dels arrendataris, es traslladi la vulnerabilitat als petits propietaris. I, tercer, mobilitzar recursos suficients per aconseguir els objectius perseguits i donar resposta a les situacions de vulnerabilitat.

Amb aquests objectius, el Reial decret llei estableix, entre altres mesures, la suspensió de llançaments per a llars vulnerables sense cap alternativa residencial i la pròrroga extraordinària dels contractes d'arrendament d'habitatge habitual. Així mateix, s'estableixen mesures conduents a procurar la moratòria del deute arrendatí per a les persones arrendatàries d'habitatge habitual en situació de vulnerabilitat econòmica. En aquest sentit, també s'incorpora un nou programa d'ajudes al lloguer al Reial decret 106/2018, de 9 de març: el «Programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual», i la creació, mitjançant un acord entre el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana i l'Institut de Crèdit Oficial (ICO), d'una

línia d'avals de l'Estat específica a la qual poden tenir accés totes les llars que puguin estar en situació de vulnerabilitat com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19 i que no comporta cap tipus de despeses o interessos per al sol·licitant.

En segon lloc, s'amplia el termini de suspensió a 3 mesos i s'efectuen ajustos tècnics per facilitar l'aplicació de la moratòria de deute hipotecari per a l'adquisició d'habitatge habitual introduïda pel Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

Concretament, es clarifica que les quotes suspeses no s'han de liquidar una vegada finalitzada la suspensió, sinó que tots els pagaments futurs s'han de posposar el que hagi durat la suspensió. Es clarifica així mateix el concepte de «despeses i subministraments bàsics» als efectes de la definició del llinar de vulnerabilitat, s'inclouen en aquest concepte les despeses associades als subministraments d'electricitat, gas, gasoil per a calefacció, aigua corrent i dels serveis de telecomunicació fixa i mòbil i s'adapta l'acreditació de vulnerabilitat a les dificultats derivades de l'estat d'alarma que puguin impedir l'obtenció de determinats documents, mitjançant la presentació d'una declaració responsable. També s'amplia la informació que han de trametre les entitats financeres al Banc d'Espanya, amb la finalitat de facilitar el seguiment de l'impacte d'aquesta mesura, així com el règim de supervisió i sanció. D'aquesta manera, s'aconsegueix donar més seguretat jurídica a l'aplicació de la moratòria.

La moratòria del deute hipotecari del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, prevista inicialment per a l'habitatge habitual de les persones físiques s'estén ara a dos nous col·lectius: el dels autònoms, empresaris i professionals respecte dels immobles afectes a la seva activitat econòmica, d'una banda, i les persones físiques que tinguin arrendats immobles pels quals no percebin la renda arrendatícia en aplicació de les mesures a favor dels arrendataris com a conseqüència de l'estat d'alarma.

Així mateix, s'individualitza l'import del superàvit que poden destinar les entitats locals a prestacions i inversions relatives a despesa social, amb la consideració d'inversions financerament sostenibles, com així ha establert l'article 3 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, que ha fixat que l'import per al conjunt del subsector esmentat sigui de 300 milions d'euros. L'aplicació d'aquesta norma i del seguiment que li correspon fer al Ministeri d'Hisenda requereix que les entitats subministrin la informació necessària, per la qual cosa es recull un annex amb el formulari.

A més, vista la situació actual, per raó de la seva excepcionalitat i de la urgència per executar les despeses que siguin necessàries per atendre les necessitats que es presentin en relació amb l'aplicació d'aquell precepte s'habiliten els presidents de les corporacions locals perquè, mitjançant un decret, puguin aprovar modificacions de crèdit consistents en crèdits extraordinaris o suplementos de crèdits.

A més, amb l'objectiu d'assegurar que els ciutadans no quedin exclosos del sistema financer en no poder fer front temporalment a les seves obligacions financeres com a conseqüència de la crisi sanitària de la COVID-19, de manera paral·lela al finançament hipotecari de l'habitatge, aquest Reial decret llei amplia l'abast de la moratòria als crèdits i préstecs no hipotecaris que mantinguin les persones en situació de vulnerabilitat econòmica, inclosos els crèdits al consum.

Per compatibilitzar aquesta nova moratòria amb la hipotecària del Reial decret llei 8/2020 i la moratòria del lloguer d'aquest Reial decret llei, s'ajusta el règim d'acreditació d'aquesta moratòria no hipotecària amb dos objectius. En primer lloc, s'estableix que no es tingui en compte l'aplicació d'una possible moratòria hipotecària o de lloguer a l'efecte de calcular si s'ha assolit o no el límit de la càrrega hipotecària o la renda arrendatícia del 35% dels ingressos. Amb això es pretén garantir el tractament equitatiu de tots els creditors i arrendadors. En segon lloc, es pretén incloure la casuística dels qui no facin front a deutes hipotecaris o una renda arrendatícia hagin de fer front a un o diversos préstecs que li impliquen més d'un 35% dels seus ingressos.

L'objectiu de la mesura és estendre a tota mena de préstec l'alleujament econòmic que estableix el Reial decret llei 8/2020 per a les persones més necessitades mitjançant la suspensió dels contractes de crèdit o préstec no hipotecari.

En quart lloc, per contribuir a alleujar les necessitats de liquiditat de les llars, s'amplien les contingències en què es poden fer efectius els drets consolidats en els plans de pensions i es recullen, amb caràcter excepcional, com a supòsits en què es pot disposar de l'estalvi acumulat en plans de pensions, la situació de desocupació com a conseqüència d'un expedient de regulació temporal d'ocupació i el cessament d'activitat de treballadors per compte propi o autònoms que es produeixin com a conseqüència de la COVID-19.

En cinquè lloc, s'amplia el col·lectiu de perceptors potencials del bo social d'electricitat, al qual es poden acollir, de manera excepcional i temporal, les persones físiques, a l'habitatge habitual, amb dret a contractar el preu voluntari per al petit consumidor, que tinguin una renda igual o inferior a determinats llindars referenciats a l'IPREM, i que acreditin davant la comercialitzadora de referència haver cessat la seva activitat professional com a professionals autònoms o haver vist la seva facturació reduïda en un 75 per cent de mitjana respecte al semestre anterior.

Les mesures de confinament i restricció de la mobilitat comporten l'estada ininterrompuda al domicili de la major part dels membres de la llar. Addicionalment, moltes activitats professionals que en circumstàncies habituals es duen a terme fora de la llar s'han traslladat a l'habitatge. Per això, els subministraments energètics (electricitat, gas natural, derivats del petroli) i el subministrament d'aigua adquireixen, si és possible, una naturalesa encara més essencial.

En aquest context, en sisè lloc, s'adopta un conjunt de mesures dirigides a garantir la continuïtat del subministrament energètic i d'aigua per a llars mentre duri l'estat d'alarma. Per a això, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, no es pot suspendre el subministrament a consumidors domèstics a l'habitatge habitual, per motius diferents a la seguretat del subministrament, de les persones i de les instal·lacions, encara que consti aquesta possibilitat en els contractes de subministrament o accés subscrits pels consumidors.

Així mateix, el període de temps en què estigui en vigor l'estat d'alarma no computa a l'efecte dels terminis dels procediments de suspensió del subministrament iniciats abans d'aquest període.

En setè lloc, es dona resposta al col·lectiu dels treballadors de la llar, especialment vulnerables en les circumstàncies actuals, atès que no tenen dret a la prestació per desocupació. Per això, es crea un subsidi extraordinari temporal del qual es poden beneficiar davant la falta d'activitat, la reducció de les hores treballades o l'extinció del contracte com a conseqüència de la COVID-19. La quantia del subsidi depèn de la retribució percebuda abans, així com de la reducció d'activitat que es pateixi, i s'exigeix una prova acreditativa de la reducció a l'ocupador. Aquest subsidi és compatible amb el manteniment d'altres activitats i la quantia màxima que es pot rebre és l'SMI sense pagues extraordinàries.

La crisi sanitària motivada per la COVID-19 ha desencadenat noves situacions de necessitat vinculades a la falta d'ocupació i ha agreujat la situació en què es trobaven persones desocupades abans. Encara que el sistema estatal de subsidis de desocupació i també els sistemes assistencials de les comunitats autònomes han servit per donar resposta a algunes d'aquestes situacions, és necessari completar l'àmbit de la cobertura per tal que quedin incloses les noves situacions de necessitat per falta d'ocupació generades per la crisi sanitària actual.

Un col·lectiu particularment afectat per la situació actual i que pot ser que no es trobi entre els quals donen lloc a alguna cobertura de la Seguretat Social o de qualsevol altra Administració pública és el constituït per les persones treballadores el contracte temporal de les quals arriba al final després de la declaració de l'estat d'alarma. Encara que el Reial decret llei 9/2020 va establir mesures perquè, en cas de suspensió de contractes, s'interrompi el còmput dels contractes temporals, aquesta previsió no evita totalment que hi hagi finalitzacions de contractes temporals després de la declaració de l'estat d'alarma que no estiguin coberts pel sistema establert per a les persones desocupades per haver estat afectades per la suspensió o la reducció de jornada que estableixen els articles 22 i 23 del Reial decret llei 8/2020.

La situació en què queden aquestes persones s'ha d'atendre amb mesures excepcionals atesa la dificultat d'accés a l'ocupació almenys mentre dura la situació de crisi sanitària. El subsidi per circumstàncies excepcionals aplicable al col·lectiu de treballadors temporals el contracte dels quals s'extingeix perquè arriba al final es configura sense el requisit de carència precisament per equiparar la seva situació tan com sigui possible a la de les persones que sí que han estat incloses en un expedient de regulació temporal d'ocupació i que han pogut accedir, fins i tot sense complir la carència establerta, a la prestació de desocupació corresponent. L'únic requisit que s'exigeix és la durada mínima establerta del contracte el final del qual ha arribat, i que ha de ser d'almenys dos mesos. Aquesta durada del contracte temporal permet identificar l'existència d'una expectativa professional i exclou per tant les relacions contractuals esporàdiques.

Secció 2a. Mesures de suport als autònoms

Amb motiu de la situació excepcional d'emergència sanitària, les empreses i els autònoms han hagut de suspendre l'activitat o l'han vist reduïda considerablement. Per això, amb l'objectiu d'alleujar la tensió financera que han d'afrontar s'adopten les següents mesures complementàries a les ja adoptades als reials decrets llei per a aquest col·lectiu.

En aquesta secció, s'habilita la Tresoreria General de la Seguretat Social per a la concessió de manera excepcional de moratòries en el pagament de les cotitzacions a la Seguretat Social atenent circumstàncies excepcionals, en els casos i les condicions que es determinin mitjançant una ordre ministerial. El període de meritació en el cas d'empreses és el comprès entre l'abril i el juny de 2020, mentre que en el cas dels autònoms és el comprès entre el maig i el juliol de 2020. I, en aquest àmbit, es permet que les empreses i els autònoms que no tinguin en vigor ajornaments de pagament de deutes amb la Seguretat Social puguin sol·licitar l'ajornament del pagament dels seus deutes amb la Seguretat Social, que hagin d'ingressar entre els mesos d'abril i juny de 2020, amb una rebaixa substancial del tipus d'interès exigít que es fixa en el 0,5%.

Així mateix, per facilitar a les empreses i als autònoms la realització de les gestions amb la Seguretat Social, es permet a empreses i gestories utilitzar el sistema de tramesa electrònica de dades (XARXA) per efectuar per mitjans electrònics les sol·licituds i altres tràmits corresponents als ajornaments en el pagament de deutes, les moratòries en el pagament de cotitzacions i les devolucions d'ingressos indeguts amb la Seguretat Social.

D'altra banda, es recull que els autònoms que hagin suspès l'activitat i passin a percebre la prestació per cessament d'activitat que regula el Reial decret llei 8/2020 i que no hagin ingressat dins del termini les cotitzacions socials corresponents als dies treballats efectivament del mes de març les puguin abonar fora de termini sense cap recàrrec.

Finalment, davant les especificitats de determinats sectors productius, amb produccions que tenen com a base els cicles de vida d'éssers vius que els donen un caràcter estacional, dins de les mesures urgents extraordinàries preses pel Govern, es prenen mesures perquè a l'hora de determinar el descens de facturació que dona dret a la prestació extraordinària que preveu l'article 17 del Reial decret llei 8/2020 la referència de partida es faci sobre la base del conjunt de la campanya anterior i no en relació amb el semestre anterior, ja que hi ha produccions que centralitzen la facturació en determinats mesos de la campanya.

A més, per als beneficiaris de la prestació extraordinària per cessament d'activitat que recull l'article 17 del Reial decret llei 8/2020, per als casos de suspensió de l'activitat, no és objecte de recàrrec la cotització corresponent als dies d'activitat en el mes de març de 2020 no coberts per la prestació que regula aquest article, que no s'hagi abonat dins del termini reglamentari d'ingrés.

Finalment, es preveuen les formes en què es pot acreditar la reducció de la facturació. Per als treballadors autònoms que no estiguin obligats a portar els llibres que acrediten el volum d'activitat, han d'acreditar la reducció d'almenys el 75% exigida per qualsevol mitjà de prova admès en dret.

Secció 3a. Mesures de protecció dels consumidors

En un context excepcional com l'actual, és necessari dotar els consumidors i usuaris dels mecanismes que garanteixin els seus drets i la seva protecció.

Per a això, s'adopten diferents mesures aplicables als contractes de compravenda de béns i de prestació de serveis, siguin o no de tracte successiu, l'execució dels quals sigui impossible com a conseqüència de l'aplicació de les mesures adoptades en la declaració de l'estat d'alarma. En aquests casos, els consumidors i usuaris poden exercir el dret a resoldre el contracte durant un termini de 14 dies.

En els contractes de tracte successiu, es paralitza el cobrament de noves quotes fins que el servei es pugui tornar a prestar amb normalitat; no obstant això, el contracte no queda rescindit.

Per la seva banda, en el cas de la prestació de serveis que incloguin diversos proveïdors, com els viatges combinats, el consumidor o usuari pot optar per sol·licitar el reembossament o fer ús del bo que li lliuri l'organitzador o, si s'escau, el detallista. Aquest bo el pot utilitzar en el termini d'un any des de la conclusió de l'estat d'alarma. En cas que no l'utilitzi durant aquest període, el consumidor pot exercir el dret de reembossament.

Finalment, en aquest context d'excepcionalitat motivat per la malaltia COVID-19, és indispensable així mateix establir determinades limitacions en el marc de les competències d'ordenació del joc.

Per això, ateses les implicacions de la declaració de l'estat d'alarma en termes de mobilitat i oferta d'oci disponible per als ciutadans, per evitar la intensificació del consum de jocs d'atzar en línia (en particular, els jocs de casino, bingo i pòquer), que pot derivar en conductes de consum compulsiu o fins i tot patològic (especialment per protegir els menors d'edat, els adults joves o les persones amb trastorns de joc en un moment de més exposició), es limiten les comunicacions comercials que efectuen els operadors de joc d'àmbit estatal, incloses les entitats designades per a la comercialització dels jocs de loteria.

CAPÍTOL II

Mesures per sostenir l'activitat econòmica davant les dificultats transitòries que són conseqüència de la COVID-19*Secció 1a. Suport a la industrialització*

Com a conseqüència de les mesures excepcionals adoptades al Reial decret 463/2020, de 14 de març, publicat al BOE el 14 de març de 2020, es va declarar l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, moltes activitats econòmiques s'han vist obligades a tancar les portes o a limitar dràsticament l'activitat. Per això, es fa necessari posar en marxa una sèrie de mesures que tinguin com a objectiu primordial sostenir l'activitat econòmica davant les dificultats transitòries que s'estan donant al nostre país com a conseqüència de la crisi de la COVID-19.

En primer lloc, el Reial decret llei aborda diverses mesures en l'àmbit de la política de suport a la industrialització, amb l'objectiu de continuar facilitant liquiditat a les empreses per desenvolupar els seus projectes.

Per això, s'estableix que durant un termini de dos anys i mig, extensible per mitjà d'un acord del Consell de Ministres, es poden refinançar els préstecs atorgats per la Secretaria General d'Indústria i PIME. Per als projectes en execució actualment es flexibilitzen els criteris per a l'avaluació de l'execució dels projectes sempre amb la garantia del compliment dels objectius del projecte.

També s'aprova incrementar la dotació del Fons de provisions tècniques de CERSA amb 60 milions d'euros amb la finalitat de donar una cobertura extraordinària del risc de crèdit d'operacions de finançament per a pimes afectades en la seva activitat per la COVID-19. D'aquesta manera, CERSA pot assumir uns 1.000 milions d'euros de risc que permet mobilitzar 2.000 milions d'euros i beneficiar unes 20.000 pimes i autònoms.

Adicionalment, moltes empreses han patit cancel·lacions de nombrosos esdeveniments previstos per donar suport a la seva internacionalització amb el suport de l'ICEX. En molts casos s'han assumit despeses, per la qual cosa cal procedir a la devolució del que han abonat les empreses en esdeveniments organitzats per l'ICEX que s'han hagut de cancel·lar per raons de força major. Així mateix, en el cas de cancel·lació dels esdeveniments internacionals, l'ICEX ha de concedir a les empreses ajudes addicionals en funció de les despeses en què s'ha incorregut no recuperables.

Finalment, és necessari seguir donant suport a les empreses del sector turístic. La crisi de la COVID-19 ha comportat la paralització total del sector turístic: des de la limitació a la lliure circulació de persones i les limitacions en la connectivitat nacional i internacional a destinacions, al tancament al públic d'establiments turístics, inclosos allotjaments, restauració i altres empreses de la cadena de valor.

Amb la finalitat d'assegurar la liquiditat i, per tant, la viabilitat de les empreses turístiques, se suspèn durant un any i sense cap penalització el pagament d'interessos i amortitzacions corresponents als préstecs concedits per la Secretaria d'Estat de Turisme en el marc del programa Emprendetur R+D+I, del programa Emprendetur joves emprenedors i el programa Emprendetur internacionalització.

La conjuntura econòmica originada per la crisi sanitària de la COVID-19 constitueix un obstacle addicional a la viabilitat de les empreses concursades que pot determinar o bé la impossibilitat de subscriure o complir un conveni, abocant les empreses a la liquidació, o bé la dificultat d'alienar una unitat productiva que pugui ser viable. És per això que es considera imprescindible que aquestes empreses puguin accedir en les circumstàncies actuals a un ERTO quan les hagi afectat la situació derivada de la COVID-19. D'aquesta manera, aquestes empreses poden no veure menyscabada la viabilitat en poder gaudir dels avantatges associats als ERTO del Reial decret llei 8/2020: la possibilitat d'accés en cas d'afectació per la situació derivada de la COVID-19; una tramitació més àgil, pràcticament immediata en cas de força major; la reposició de la prestació per desocupació; i l'exoneració (parcial o total, segons el nombre de treballadors) en cas d'un ERTO per causa de força major.

Com a contrapartida, per assegurar que només les empreses concursades que siguin viables es puguin acollir als beneficis que aquestes mesures impliquen, es declara expressament aplicable la disposició addicional sisena, sobre salvaguarda de l'ocupació, i se subjecta, per tant, l'accés a aquestes mesures a la presentació d'un compromís de manteniment d'ocupació durant el termini de sis mesos des de la data de represa de l'activitat.

III

Secció 2a. Flexibilització en matèria de subministraments per a pimes i autònoms

Les mesures restrictives de la mobilitat i l'activitat econòmica derivades de la declaració de l'estat d'alarma tenen com a conseqüència el tancament temporal de molts establiments empresarials, comercials i industrials.

Això justifica la necessitat de dotar els consumidors, de manera temporal i excepcional, mentre duri aquesta situació, de mecanismes de flexibilització de les condicions de la contractació d'electricitat, de manera que els contractes es puguin adaptar a les noves pautes de consum.

En aquest context, es permet que els autònoms i les empreses puguin suspendre temporalment els contractes de subministrament o modificar les modalitats de contractes sense cap penalització; així mateix, se'ls possibilita el canvi de peatge d'accés i l'ajust de la potència contractada a l'alça o a la baixa, sense cap cost. Una vegada conclòs l'estat d'alarma, se'ls torna a permetre una nova modificació sense cap cost ni penalització.

Amb motiu de la declaració de l'estat d'alarma s'ha produït un descens significatiu de l'activitat econòmica que ha motivat que nombrosos titulars de punts de subministrament de gas natural tinguin contractat un cabal diari significativament superior al que necessiten en les circumstàncies actuals.

Per això, amb la finalitat de reduir al màxim els costos fixos dels titulars de punts de subministrament amb una activitat productiva i, per extensió, una necessitat de consum de gas natural que ha baixat en el context actual, és necessari disposar d'un mecanisme urgent que els permeti ajustar la capacitat contractada dels punts de subministrament a les seves necessitats reals, canviar l'esglaó del peatge d'accés o, fins i tot, suspendre temporalment el contracte de subministrament sense cap cost.

Les mesures restrictives de l'activitat comercial i de la mobilitat derivades de la declaració de l'estat d'alarma comporten per a les empreses una disminució de la facturació, la qual cosa genera tensions de liquiditat a causa de la necessitat de seguir afrontant costos fixos d'operació.

Per als autònoms i les pimes, amb menys capacitat de finançament que les grans empreses, és oportú adoptar mesures tendents a reduir els seus costos energètics, per alleujar així la càrrega financera que suporten transitòriament les empreses.

Per això, s'ha establert un mecanisme de suspensió del pagament de la factura d'electricitat, gas natural i determinats productes derivats del petroli per part del titular del contracte al comercialitzador d'electricitat i gas o, si s'escau, el distribuïdor en gasos manufacturats i gas liquat del petroli (GLP) canalitzat. Així mateix, perquè els comercialitzadors no assumeixin càrregues de tresoreria indegudes, se'ls exigeix d'afrontar el pagament dels peatges i de la liquidació dels impostos indirectes que graven aquests consums durant el període de suspensió del pagament.

Adicionalment, per alleujar la càrrega financera que implica aquesta mesura sobre les comercialitzadores d'electricitat i gas, sobre els distribuïdors de gasos manufacturats i GLP canalitzat, i sobre els distribuïdors d'electricitat i gas natural, s'habiliten totes aquestes empreses perquè accedeixin a la línia d'aval que estableix l'article 29 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, o qualsevol altra línia d'aval que s'habiliti a aquest efecte específic. La quantitat avalada ha de coincidir amb la quantitat en què hagin disminuït els ingressos de cada agent com a conseqüència d'aquesta mesura.

D'altra banda, cal assenyalar que el Reial decret 61/2006, de 31 de gener, pel qual es determinen les especificacions de gasolines, gasoils, fueloils i gasos liquats del petroli i es regula l'ús de determinats biocarburants i el contingut de sofre dels combustibles per a ús marítim, estableix les especificacions de les gasolines d'automoció, algunes de les quals, com la pressió de vapor i l'evaporació a 70°C, canvien de la temporada d'hivern a la d'estiu, que comença el proper 1 de maig. Tanmateix, tant la normativa europea com el Reial decret esmentat preveuen que, com a conseqüència de l'existència d'esdeveniments excepcionals, es puguin autoritzar valors límit superiors de determinades característiques dels carburants.

Després de la declaració de l'estat d'alarma, la demanda de gasolina està experimentant una reducció sense precedents que, al seu torn, està provocant una rotació dels tancs d'emmagatzematge més lenta del que es preveia, de manera que s'impedeix el consum total de les existències amb especificacions d'hivern a data 1 de maig de 2020 i amb això l'inici de la comercialització de gasolines amb especificacions estivals. Davant d'aquest repte logístic, s'ha de preveure un període excepcional, comprès entre l'1 de maig i el 30 de juny de 2020, durant el qual es permet la comercialització de gasolines la pressió de vapor i destil·lació de les quals presentin uns límits compresos entre el límit mínim d'estiu i el límit màxim d'hivern.

Els serveis audiovisuals tenen una transcendent doble funció com a serveis essencials, que s'ha vist reforçada en el context de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. D'una banda, constitueixen una via fonamental perquè els ciutadans es puguin informar i perquè es puguin manifestar els diferents corrents d'expressió en la societat espanyola. I d'altra banda, i alhora, proporcionen a la societat espanyola serveis d'oci i entreteniment, que tenen una rellevància especial en aquests moments de confinament domiciliari.

Les empreses que presten serveis audiovisuals, especialment les que emeten en obert, es troben en aquest context de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 la situació paradoxal que han vist augmentar l'audiència per les mesures de confinament, però alhora estan patint una caiguda brusca dels ingressos des de l'inici de la crisi, degut principalment

a la cancel·lació de campanyes publicitàries d'empreses que han vist suspesa o alentida la seva activitat. En la necessitat de seguir garantint la prestació d'aquest servei, essencial en qualsevol societat democràtica i per a la ciutadania a Espanya, especialment en el context actual de crisi, aquest Reial decret llei inclou, amb caràcter excepcional i transitori, una compensació temporal de determinades despeses de cobertura poblacional obligatòria del servei de televisió digital terrestre d'àmbit estatal, amb l'objectiu de permetre que les empreses que proveeixen aquest servei puguin gaudir d'una liquiditat més gran en interès de la prestació adequada d'aquest servei essencial.

D'acord amb la vigent disposició transitòria vuitena de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, els permisos d'accés i connexió a les xarxes elèctriques atorgats abans de l'entrada en vigor de la Llei esmentada caduquen si, abans del 31 de març de 2020, no s'ha obtingut l'autorització d'explotació de la instal·lació de generació associada a aquells. Aquesta data límit s'ha vist alterada per la suspensió de terminis que preveu el Reial decret 463/2020, de 14 de març, que, al seu torn, disposa la represa del còmput dels terminis una vegada conclòs l'estat d'alarma. No obstant això, per dotar de seguretat jurídica tant els promotors de projectes de generació elèctrica titulars dels permisos esmentats, dels quals depenen abundants inversions imprescindibles per al compliment dels objectius de penetració de noves energies renovables, com els gestors de les xarxes elèctriques responsables de la concessió dels permisos esmentats d'accés i connexió, es disposa un termini addicional de vigència d'aquests permisos de dos mesos, comptabilitzats des del final de l'estat d'alarma, per tal que els subjectes afectats disposin d'un temps suficient de readaptació a la nova situació.

Quant al compromís que fixa la disposició addicional sisena del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, aquest s'ha d'entendre com la voluntat de l'empresa de mantenir l'ocupació durant el termini de 6 mesos des de la finalització de les mesures de reducció de jornada o suspensió de contractes basades en la COVID-19.

Aquest compromís, tal com recull una disposició final, s'ha de complir i s'ha de verificar tenint en compte les característiques i les circumstàncies de l'empresa o del sector corresponent, atenent especialment l'estacionalitat o la variabilitat de l'ocupació, així com la seva correspondència amb actes concrets, esdeveniments o altres especificitats sectorials com, per exemple, les de les arts escèniques, musicals i del sector cinematogràfic i audiovisual. Igualment s'ha de tenir en compte la normativa laboral aplicable.

Així, el compromís no s'entén incomplert quan el contracte de treball s'extingeixi per l'acomiadament disciplinari declarat com a procedent, la dimissió, la jubilació o la incapacitat permanent total, absoluta o la gran invalidesa de la persona treballadora. En el cas de contractes temporals, el compromís tampoc s'entén incomplert quan el contracte s'extingeixi per l'expiració del temps convingut o la realització de l'obra o el servei que en constitueix l'objecte o quan no es pugui dur a terme de manera immediata l'activitat objecte de contractació.

IV

El capítol III estableix diverses mesures en l'àmbit del sector públic per facilitar i flexibilitzar els procediments amb vista a fer front a la crisi sanitària i les conseqüències que se'n deriven.

En primer lloc, s'inclouen mesures dirigides a la suspensió dels terminis de formulació i rendició de comptes anuals de l'exercici 2019 de les entitats del sector públic estatal i de tramesa del Compte General de l'Estat al Tribunal de Comptes, com a conseqüència de la declaració de l'estat d'alarma. Aquestes previsions són aplicables al sector públic local, i també afecten els terminis de tramitació del Compte General a l'entitat local, i poden ser d'aplicació supletòria al sector públic autonòmic.

En segon lloc es preveuen mesures en matèria de disponibilitats líquides i donacions del sector públic.

La crisi sanitària provocada a Espanya per la COVID-19 està generant una tensió sense precedents en els pressupostos generals de l'Estat, i dona lloc a la necessitat

d'atendre despeses imprescindibles, imprevisibles i de quantificació important, que no tenen cabuda en un pressupost prorrogat des de 2018.

Per això, es necessiten tots els mitjans financers disponibles i, per tant, les disponibilitats líquides dels organismes autònoms i altres entitats integrants del sector públic estatal.

En tercer lloc s'adopten mesures en matèria de finançament atorgades per les entitats teles.

Ateses les circumstàncies de pèrdua d'ingressos per la qual travessen les empreses i de les mesures que ha estat necessari adoptar per a la contenció de la COVID-19, el servei normal del deute contret amb les comunitats autònomes i les entitats locals les pot abocar a una greu situació d'insolvència amb els consegüents impagaments de deutes a proveïdors, acomiadaments col·lectius, i altres efectes indirectes que poden agreujar les greus repercussions per a l'economia nacional.

Per això, s'adopten mesures per a l'ajornament extraordinari del calendari de reembossament en préstecs concedits per comunitats autònomes i entitats locals a empresaris i autònoms afectats per la crisi sanitària.

En quart lloc, es fa necessari disposar d'una informació economicofinancera adequada, consistent i degudament actualitzada, que permeti avaluar de manera idònia l'impacte pressupostari derivat de les actuacions dutes a terme, així com disposar d'informació degudament suportada per prendre les decisions en un futur. D'aquesta manera, es reforcen les obligacions de subministrament d'informació economicofinancera, per dotar d'una flexibilitat i unes atribucions més grans el Ministeri d'Hisenda per a la concreció dels seus continguts, procediments i terminis de tramesa.

Considerant que l'article 112 del Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el Codi duaner de la Unió, preveu que es puguin concedir al deutor facilitats de pagament diferents de les que preveu el mateix Reglament, inclosa la dispensa d'abonar interessos, es considera oportú que aquesta mesura s'estengui a l'àmbit duaner, atesa la situació actual i el seu impacte en l'àmbit del comerç exterior, per la qual cosa es regula aquest tipus d'ajornament de deutes tributaris en l'àmbit duaner.

Finalment, pel que fa a les dificultats que la situació excepcional generada per la COVID-19 pot comportar per als obligats tributaris que es relacionen amb les comunitats autònomes i les entitats locals per tal de complir determinades obligacions i tràmits en procediments de caràcter tributari, s'estén l'àmbit d'aplicació de les mesures que preveu l'article 33 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, a les actuacions i procediments tributaris de la mateixa naturalesa que els que recull l'esmentat Reial decret llei efectuat o tramitats per les comunitats autònomes i les entitats locals, dins de l'àmbit d'aplicació de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, i els seus reglaments de desplegament, i és així mateix aplicable, en relació amb aquestes últimes, als procediments que es regeixin pel text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

Així mateix, es regulen ampliacions de terminis en relació amb la interposició de recursos i reclamacions en determinades circumstàncies i per a determinats procediments, i és aplicable en l'àmbit estatal, autonòmic i local. Al seu torn, es reconeix de manera expressa que les ampliacions de terminis per al pagament dels deutes tributaris que recull l'article 33 del Reial decret llei 8/2020 s'apliquen als altres deutes de naturalesa pública.

Finalment, es preveu la modificació de diverses normes.

En primer lloc, la disposició final primera modifica l'article 4.3 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, que estableix la suspensió de la vigència dels sistemes d'actualització de preus regulats del GLP envasat i la tarifa d'últim recurs de gas natural durant tres bimestres i dos trimestres respectivament, amb l'establiment d'una salvaguarda sobre la seva suspensió. Davant del descens acusat del preu del barril de Brent durant el mes de març, que és un dels elements fonamentals en la determinació de tots dos preus regulats, s'ha optat per protegir al màxim els consumidors de totes dues formes d'energia, i es permet que s'actualitzin tots dos preus regulats en cas que el nou preu resultant sigui inferior al vigent actualment.

En segon lloc, la disposició final segona modifica la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local. La pandèmia ha posat de manifest la necessitat que, davant de situacions de crisi d'aquesta envergadura, que es puguin produir per causes de força major, de greu risc col·lectiu o catàstrofe pública, es puguin adoptar mesures conduents a garantir el funcionament democràtic i eficaç de les entitats locals.

En tercer lloc, la disposició final setena modifica la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, per establir una excepció a la durada dels contractes de serveis quan concorrin determinades circumstàncies.

Així mateix, s'adopten mesures que tenen com a antecedent el Reial decret llei 25/2018, de 21 de desembre, que va establir determinades actuacions urgents per a una transició justa de la mineria del carbó i el desenvolupament sostenible de les comarques mineres que estenien més enllà de 2019 la política d'ajudes estatals a la restauració de zones degradades a causa de l'activitat minera, així com les ajudes socials associades a la desaparició de les mines no competitives, amb la regulació del règim jurídic de l'empresa pública estatal «Hulleras del Norte SA, SME» (HUNOSA). Així mateix, per a una millora dels recursos es preveu el règim de la Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre-Reial Casa de la Moneda (FNMT-RCM), entitat pública empresarial estatal, com a mitjà propi i servei tècnic.

També es preveu la possibilitat que les empleades i els empleats públics, sense alterar la seva situació administrativa, ni les seves retribucions o les condicions del seu contracte, puguin donar suport, voluntàriament, a les àrees i les activitats, diferents de les del seu lloc de treball, de caràcter sanitari, sociosanitari, d'ocupació, per a la protecció de col·lectius vulnerables i les altres que requereixin un reforç en matèria de personal com a conseqüència de la situació provocada per la COVID-19. Aquesta possibilitat es preveu per al treball presencial o a distància i s'articula també per a la realització de tasques en administracions diferents de la d'origen de l'empleat, sense alterar ni la seva situació administrativa, ni la seva vinculació amb l'Administració d'origen, que segueix a càrrec de les retribucions de l'empleat.

Finalment s'introdueix una disposició addicional dinovena davant de la situació generada en l'Administració de justícia derivada de la pandèmia del coronavirus, es determina que el Govern ha d'aprovar un pla específic d'actuació en l'àmbit dels ordres jurisdiccionals social i contencios administratiu, així com en l'àmbit dels jutjats mercantils. En aquests àmbits concrets d'actuació judicial és previsible que es produeixi un increment notable dels assumptes com a conseqüència de l'augment del nombre d'acomiadaments, reclamacions de responsabilitat patrimonial o declaracions de concursos i reclamacions de consumidors entre altres actuacions.

A més, s'introdueix en aquest Reial decret llei una disposició addicional dotzena per la qual s'estableix la pròrroga dels contractes d'ajudants, professors ajudants doctors, professors associats i professors visitants, subscrits de conformitat amb la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, per una extensió equivalent al temps de durada de l'estat d'alarma i, si s'escau, les seves pròrrogues. Excepcionalment, per motius justificats i amb caràcter previ a la data de finalització del contracte, les parts poden acordar una altra pròrroga de fins a tres mesos addicionals al temps indicat, i es poden excedir en tots dos casos els límits màxims que preveu per a la seva contractació la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre.

Aquesta pròrroga pretén evitar el perjudici que per a aquest col·lectiu implica la suspensió dels diversos processos per a l'accés a places dels cossos docents universitaris derivada de la impossibilitat de convocar i portar a terme els concursos corresponents per la limitació de la lliure circulació de les persones que impedeix la reunió pública de les comissions de selecció. Aquesta situació genera que aquest professorat universitari quedi en una posició de desavantatge pel fet de poder arribar al màxim de la durada legal del seu contracte sense tenir l'oportunitat d'accedir a un altre tipus de contractació, i això per la impossibilitat de presentar-se a noves convocatòries que sí que tindrien lloc en circumstàncies normals.

També s'introdueix en aquest Reial decret llei una disposició addicional tretzena per la qual es fixen regles específiques aplicables a tots els contractes de treball de durada determinada i finançats amb càrrec a convocatòries públiques de recursos humans en l'àmbit de la recerca, efectuades pels agents de finançament del Sistema Estatal de Ciència, Tecnologia i Innovació.

Aquestes regles van encaminades a garantir que les dificultats en l'execució d'aquests contractes, derivades de la declaració de l'estat d'alarma mitjançant el Reial decret 463/2020, de 14 de març, així com de les seves prorroques eventuais, no impedeixin el desenvolupament adequat del personal investigador contractat així, durant la vigència d'aquells, i s'habilita normativament la possibilitat de prorrogar els contractes quan resti un any o menys perquè finalitzin.

Això ha de permetre mantenir el teixit investigador espanyol finançat amb càrrec a fons públics, sense que l'activitat d'R+D+I, fonamental en el marc de l'emergència sanitària, se'n ressenti a causa de la declaració de l'estat d'alarma, i garantir a part d'això la continuïtat dels projectes investigadors portats a terme per aquests contractats, inclosos els relatius a les especialitats relacionades amb la recerca sobre el SARS-CoV-2 i la malaltia COVID-19. Cal destacar, especialment, la possibilitat de prorrogar els contractes dels investigadors que s'hagin incorporat al Sistema Nacional de Salut per reforçar la labor assistencial i fer front de la manera més adequada a aquesta emergència sanitària.

D'altra banda, l'apartat quart de l'Ordre SND/232/2020, de 15 de març, per la qual s'adopten mesures en matèria de recursos humans i mitjans per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, estableix la compatibilitat de la pensió de jubilació amb el nomenament com a personal estatutari dels professionals sanitaris en situació de jubilació.

Així, s'introdueix la disposició addicional quinzena amb la finalitat de garantir que la compatibilitat establerta s'adeqüi a les normes que l'ordenament jurídic en matèria de Seguretat Social recull. Aquesta disposició estableix com s'ha de portar a terme la compatibilitat, quin és l'abast de la protecció social i com han d'efectuar la cotització l'empresari i el treballador durant el temps que romangui en aquest règim de compatibilitat.

V

L'evolució de la crisi sanitària requereix la prolongació en el temps de les mesures que adopta el Reial decret llei 8/2020, amb la finalitat de mitigar l'impacte econòmic i social derivat de l'extensió del contagi de la malaltia, amb el manteniment com a prioritat de la protecció de les famílies, els autònoms i les empreses afectades més directament. A aquest efecte, al capítol III, en aplicació de la disposició final desena del Reial decret llei 8/2020, s'inclou la disposició final dotzena, en la qual es determina expressament la prorroga de la vigència de totes les mesures adoptades atenent el seu objecte i la seva naturalesa.

En aquest capítol, així mateix, es reforcen, d'una banda, algunes de les mesures que adopta el Reial decret llei 8/2020, com les relatives al control de les inversions exteriors o a la protecció del consumidor en relació amb les comunicacions electròniques, i, d'altra banda, s'introdueixen altres mesures per augmentar la resistència del sistema financer espanyol davant de possibles vaivens dels mercats.

Es reforça el control de les inversions exteriors i s'estableix un procediment àgil per tramitar-les i un mecanisme transitori per a les inversions que estan en curs.

La disposició final quarta del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, va modificar el règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior, amb l'afegit d'un nou article 7 bis a la seva norma legal reguladora, la Llei 19/2003, de 4 de juliol. Aquesta modificació es fonamentava en la necessitat extraordinària i urgent d'introduir mecanismes d'autorització prèvia de determinades inversions exteriors, a fi d'evitar l'amenaça d'operacions d'adquisició d'empreses espanyoles efectuades per part d'inversors estrangers aprofitant la disminució del valor d'aquelles per l'impacte de la crisi global desencadenada per la COVID-19.

La mateixa necessitat exigeix ara la introducció de noves modificacions a la Llei 19/2003, de 4 de juliol. D'una banda, s'amplia l'àmbit d'aplicació de la suspensió del règim de liberalització de determinades inversions estrangeres directes a Espanya per motius de seguretat pública, ordre públic i salut pública en els principals sectors estratègics del nostre país, que va establir l'article 7 bis esmentat, de manera que s'estengui també a les efectuades per inversors residents a països de la Unió Europea i de l'Associació Europea de Lliure Comerç, quan aquests inversors estan controlats per entitats residents fora d'aquest àmbit territorial. Alhora, es considera necessari agilitzar el procediment per a la tramitació i la resolució de determinades sol·licituds d'autorització prèvia d'inversions exteriors, i amb aquesta finalitat s'introdueix a la disposició transitòria segona d'aquest Reial decret llei un règim procedimental transitori per a les operacions que ja estiguin en curs en el moment d'entrar en vigor el nou article 7 bis de la Llei 19/2003 i per a aquelles amb un import que estigui comprès entre 1 i 5 milions d'euros, i queden eximides de la necessitat d'autorització prèvia les operacions de menys d'1 milió d'euros.

Amb l'objectiu de minimitzar els desplaçaments dels usuaris, a l'article 20 del Reial decret llei 8/2020 es va incloure la suspensió de les campanyes comercials extraordinàries de contractació de serveis de comunicacions electròniques que impliquin la necessitat de portar a terme la portabilitat numèrica. Així mateix, es van suspendre totes les operacions de portabilitat numèrica excepte en casos excepcionals de força major.

No obstant això, atès que no totes les operacions de portabilitat numèrica requereixen un desplaçament físic als centres d'atenció al client o als domicilis dels usuaris, es modifica l'article esmentat per establir que la suspensió de la portabilitat només afecti les operacions en què sigui necessària la presència dels operadors involucrats o els seus agents o de l'usuari, excepte en casos excepcionals de força major.

Adicionalment, es reforça la protecció dels consumidors i usuaris en preveure que aquests no poden veure incrementades en les seves tarifes el període de temps en què, com a conseqüència de la suspensió, no poden sol·licitar un canvi de companyia proveïdora de serveis de comunicacions electròniques.

Es modifica igualment el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, amb la finalitat d'efectuar petites correccions en la concreció de les aplicacions pressupostàries del Ministeri de Ciència i Innovació, així com d'aclarir que poden ser beneficiaris de les ajudes també els organismes i les entitats de dret públic, les universitats i les entitats integrants del Sistema Nacional de Salut i del Sistema Espanyol de Ciència, Tecnologia i Innovació.

D'altra banda, s'inclou el Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial (CDTI) entre els subjectes que poden agilitzar les ajudes i les aportacions cap al sector empresarial en tota la seva amplitud (pimes, empreses de capitalització mitjana i grans empreses), amb la finalitat de fomentar la innovació empresarial en la lluita contra la pandèmia, així com per garantir el funcionament adequat del teixit empresarial espanyol en aquests moments. Es permet així tant el finançament ràpid del desenvolupament de prototips com el fet de poder disposar la industrialització de productes sanitaris considerats d'urgència.

Així mateix, es modifica la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, per establir una excepció a la durada dels contractes de serveis davant de determinades circumstàncies.

En concret, es permet suspendre totalment o parcialment els contractes de neteja i seguretat quan els edificis o les instal·lacions on es duen a terme quedin clausurats totalment o parcialment, de manera que esdevingui impossible que el contractista presti els serveis.

A l'efecte de l'aplicació de l'article 34 només tenen la consideració de contractes públics aquells que d'acord amb els seus plecs estiguin subjectes a la Llei de contractes del sector públic o a la de sectors exclosos.

Les despeses salarials inclouen les relatives a les cotitzacions a la Seguretat Social als efectes del que estableix l'article 34.

D'acord amb el que disposa la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el sistema de formació professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral, una de les fonts de finançament del sistema de formació professional per a l'ocupació són els fons provinents de la quota de formació professional que aporten les empreses i els treballadors. Així, a la llei de pressupostos generals de l'Estat de cada any s'estableix l'afectació de la quota de formació professional al finançament del sistema de formació professional per a l'ocupació, de manera que aquests ingressos no es poden aplicar a finalitats diferents.

No obstant això, atès l'impacte econòmic ocasionat per les mesures aprovades per fer front a la crisi sanitària provocada per la COVID-19 es canvia aquesta afectació. Per això, es permet que els ingressos derivats de la cotització per formació professional es puguin aplicar al finançament de qualsevol de les prestacions i accions del sistema de protecció per desocupació, incloses, d'aquesta manera, finalitats més àmplies que la mera formació professional per a l'ocupació.

En un context com l'actual de situació de crisi sanitària, social, econòmica, l'obra social de les fundacions bancàries adquireix una rellevància encara més gran. Per això, i amb l'objectiu de garantir aquesta obra social, es proposa modificar la Llei 26/2013, de 27 de desembre, de caixes d'estalvis i fundacions bancàries, per estendre en 2 anys el termini de desinversió previst per a les fundacions bancàries amb una participació majoritària en entitats de crèdit.

Es modifica la Llei 35/2003, de 4 de novembre, d'institucions d'inversió col·lectiva, per preveure expressament la possibilitat que la CNMV exigeixi a les societats gestores d'institucions d'inversió col·lectiva mesures per reforçar la liquiditat dirigides a establir terminis de preavis que permetin a les societats gestores d'institucions d'inversió col·lectiva en casos extrems gestionar de manera ordenada i equitativa possibles escenaris d'acumulació de peticions de reembossament que puguin afectar l'estabilitat i la confiança en el sistema financer. S'afegeix així una nova eina macroprudencial i està subjecta a les obligacions de comunicació a l'AMCESFI previstes a l'article 16 del Reial decret 102/2019, d'1 de març, pel qual es crea l'Autoritat Macroprudencial Consell d'Estabilitat Financera, s'estableix el seu règim jurídic i es despleguen determinats aspectes relatius a les eines macroprudencials.

VI

Finalment, davant la situació particular en què es troben alguns municipis d'Espanya, que estan en una situació de confinament agreujada, en què no es permeten els desplaçaments fora del perímetre d'aquests municipis, ni l'activitat econòmica, més enllà dels serveis considerats essencials, en la qual els treballadors per compte d'altri i per compte propi no es poden desplaçar fins al seu lloc de treball fora d'aquest perímetre des del dia 12 de març, és necessari adoptar una mesura que aclareixi com aplicar la prestació per incapacitat temporal en els termes que preveu el Reial decret llei 6/2020.

L'adopció de mesures de caràcter econòmic acudint a l'instrument del reial decret llei l'ha avalat el Tribunal Constitucional sempre que hi hagi una motivació explícita i raonada de la necessitat –entenent com a tal que la conjuntura econòmica exigeix una resposta ràpida– i la urgència –assumint com a tal que la dilació en el temps de l'adopció de la mesura de què es tracti mitjançant una tramitació pel curs normatiu ordinari pot generar algun perjudici. El reial decret llei constitueix un instrument constitucionalment lícit, sempre que la fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com reiteradament ha exigít el nostre Tribunal Constitucional (sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4; 137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 juliol, F 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el que requereixen la via normal o el procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, més encara quan la determinació del procediment no depèn del Govern.

Davant de la situació que afronta el nostre país per la declaració internacional de pandèmia, unida a la pròrroga de la declaració d'estat d'alarma, es fa patent la concurrència de motius que justifiquen la necessitat extraordinària i urgent d'adoptar diverses mesures.

En l'escenari actual de contenció i prevenció de la COVID-19 és urgent i necessari tallar l'epidèmia i evitar-ne la propagació per protegir la salut pública a la vegada que s'adopten mesures de contingut econòmic i social per afrontar-ne les conseqüències en la ciutadania, en particular, en els col·lectius vulnerables, i en els agents econòmics sense oblidar el mateix sector públic.

Així mateix, la necessitat extraordinària i urgent d'aprovar aquest Reial decret llei s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 142/2014, d'11 de setembre, FJ 3) i aquesta decisió, sens dubte, implica una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (STC, de 30 de gener de 2019, Recurs d'inconstitucionalitat núm. 2208-2019), centrades en el compliment de la seguretat jurídica i la salut pública.

De conformitat amb el que disposa l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, aquest Reial decret llei s'ajusta als principis de bona regulació.

Així, d'acord amb els principis de necessitat i eficàcia, la iniciativa es fonamenta en l'interès general que implica atendre les circumstàncies socials i econòmiques excepcionals derivades de la crisi de salut pública provocada per la COVID-19, i el fet que aquest és el moment d'adoptar mesures addicionals per subvenir a aquestes necessitats i el reial decret llei constitueix l'instrument més adequat per garantir-ne la consecució.

La norma és conforme al principi de proporcionalitat atès que conté la regulació imprescindible per aconseguir l'objectiu de garantir el benestar dels ciutadans i minimitzar l'impacte en l'activitat econòmica davant de la situació excepcional actual.

Igualment, s'ajusta al principi de seguretat jurídica, atès que és coherent amb el dret de la Unió Europea i la resta de l'ordenament jurídic i segueix els principis rectoris de la política social i econòmica.

Quant al principi de transparència, s'exceptuen els tràmits de consulta pública i d'audiència i informació públiques, de conformitat amb l'article 26.11 de la Llei 50/1997, de 27 de novembre, del Govern.

Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, aquest Reial decret llei no imposa cap càrrega administrativa que no estigui justificada i sigui la mínima i, en tot cas, proporcionada, d'acord amb la situació existent i la necessitat de garantir el principi d'eficàcia en l'aplicació de les mesures adoptades.

Per tant, en el conjunt i en cada una de les mesures que s'adopten concorren, per la seva naturalesa i finalitat, les circumstàncies de necessitat extraordinària i urgent que exigeix l'article 86 de la Constitució espanyola com a pressupòsits habilitadors per aprovar un reial decret llei.

Aquest reial decret llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.1a, 10a, 13a, 14a i 18a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; del règim duaner i aranzelari i el comerç exterior; sobre les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica; la hisenda general i el deute de l'Estat; les bases del règim jurídic de les administracions públiques; la legislació bàsica sobre els contractes i les concessions administratives.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta de la vicepresidenta tercera del Govern i ministra d'Affers Econòmics i Transformació Digital, i dels ministres de Justícia, d'Hisenda, de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, d'Educació i Formació Professional, de Treball i Economia Social, d'Indústria, Comerç i Turisme, d'Agricultura, Pesca i Alimentació, per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, de Cultura i Esport, de Drets Socials i Agenda 2030, de Ciència i Innovació, de Consum, d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions, i d'Universitats, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 31 de març de 2020,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

Mesures de suport als treballadors, els consumidors, les famílies i els col·lectius vulnerables

Secció 1a. Mesures dirigides a les famílies i els col·lectius vulnerables

I

Article 1. Suspensió del procediment de desnonament i dels llançaments per a les llars vulnerables sense cap alternativa habitacional.

1. Una vegada aixecada la suspensió de tots els termes i terminis processals per la finalització de l'estat d'alarma, en la tramitació del procediment de desnonament que regula la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, derivat de contractes d'arrendament d'habitatge subjectes a la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, en què la persona arrendatària acreditada davant del jutjat que es troba en una situació de vulnerabilitat social o econòmica sobrevinguda com a conseqüència dels efectes de l'expansió de la COVID-19, que li impossibilita trobar una alternativa habitacional per a ella i per a les persones amb les quals convisqui, el lletrat de l'Administració de justícia ha de comunicar aquesta circumstància als serveis socials competents i s'ha d'iniciar una suspensió extraordinària de l'acte de llançament. Si no està assenyalat, perquè no ha transcorregut el termini de deu dies a què es refereix l'article 440.3 o perquè no s'ha celebrat la vista, se suspèn aquest termini o la celebració de la vista fins que s'adoptin les mesures que els serveis socials competents considerin oportunes, per un període màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

2. Perquè operi la suspensió a què es refereix l'apartat anterior, la persona arrendatària ha d'acreditar que es troba en alguna de les situacions de vulnerabilitat econòmica a què es refereix l'article 5 d'aquest Reial decret llei, i ha d'acompanyar el seu escrit amb els documents a què es refereix l'article 6. Si el lletrat de l'Administració de justícia entén que es dona la situació de vulnerabilitat econòmica al·legada, ha de decretar la suspensió amb caràcter retroactiu a la data en què aquella es va produir pel temps estrictament necessari, atès l'informe dels serveis socials. El decret que fixi la suspensió ha d'assenyalar expressament que, transcorregut el termini fixat, es reprendrà el còmput dels dies a què es refereix l'article 440.3 o s'assenyalarà una data per a la vista.

3. Als efectes que preveu l'article 150.4 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, s'entén que hi ha el consentiment de la persona arrendatària per la mera presentació de la sol·licitud de suspensió.

4. En cas que l'establiment de la suspensió extraordinària a què es refereix l'apartat 1 d'aquest article afecti arrendadors que acreditin davant del jutjat que es troben igualment en situació de vulnerabilitat social o econòmica sobrevinguda com a conseqüència dels efectes de l'expansió de la COVID-19, amb la presentació de l'escrit i els documents a què l'apartat esmentat es refereix, el lletrat de l'Administració de justícia ho ha de comunicar als serveis socials competents per a la seva consideració en l'establiment del termini de suspensió extraordinària i en la definició de les mesures de protecció social que cal adoptar.

5. S'entén que hi ha el consentiment de l'arrendador per fer la comunicació que preveu l'apartat anterior per la mera presentació de l'escrit en què al·lega la situació de vulnerabilitat econòmica sobrevinguda.

Article 2. Pròrroga extraordinària dels contractes d'arrendament d'habitatge habitual.

En els contractes d'arrendament d'habitatge habitual subjectes a la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, en els quals, dins del període comprès des de

l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei fins al dia en què hagin transcorregut dos mesos des de la finalització de l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, finalitzi el període de pròrroga obligatòria que preveu l'article 9.1 o el període de pròrroga tàcita que preveu l'article 10.1, tots dos articles de l'esmentada Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, es pot aplicar, amb la sol·licitud prèvia de l'arrendatari, una pròrroga extraordinària del termini del contracte d'arrendament per un període màxim de sis mesos, durant els quals s'han de seguir aplicant els termes i les condicions establerts per al contracte en vigor. Aquesta sol·licitud de pròrroga extraordinària l'ha d'acceptar l'arrendador, llevat que es fixin altres termes o condicions per un acord entre les parts.

Article 3. *Moratòria de deute arrendaticí.*

S'estableixen mesures conduents a procurar la moratòria del deute arrendaticí per a les persones arrendatàries d'habitatge habitual en situació de vulnerabilitat econòmica a causa de la COVID-19, des d'aquest article i fins a l'article 9, tots dos inclosos.

Article 4. *Aplicació automàtica de la moratòria del deute arrendaticí en cas de grans tenidors i empreses o entitats públiques d'habitatge.*

1. La persona arrendatària d'un contracte d'habitatge habitual subscrit a l'empara de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, que es trobi en situació de vulnerabilitat econòmica, tal com la defineix l'article següent, pot sol·licitar de la persona arrendadora quan aquesta sigui una empresa o una entitat pública d'habitatge o un gran tenidor, entenent com a tal la persona física o jurídica que sigui titular de més de deu immobles urbans, exclosos garatges i trasters, o una superfície construïda de més de 1.500 m², en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, l'ajornament temporal i extraordinari en el pagament de la renda, sempre que l'ajornament o la condonació total o parcial d'aquesta no s'hagi aconseguit ja amb caràcter voluntari per un acord entre les dues parts.

2. En cas que l'acord no s'hagi produït, l'arrendador ha de comunicar expressament a l'arrendatari, en el termini màxim de 7 dies laborables, la seva decisió, escollida entre les alternatives següents:

a) Una reducció del 50% de la renda arrendatícia durant el temps que duri l'estat d'alarma decretat pel Govern i les mensualitats següents si aquell termini és insuficient en relació amb la situació de vulnerabilitat provocada a causa de la COVID-19, amb un màxim en tot cas de quatre mesos.

b) Una moratòria en el pagament de la renda arrendatícia que s'aplica de manera automàtica i que afecta el període de temps que duri l'estat d'alarma decretat pel Govern i les mensualitats següents, prorrogables una per una, si aquell termini és insuficient en relació amb la situació de vulnerabilitat provocada a causa de la COVID-19, sense que es puguin superar, en cap cas, els quatre mesos. La renda s'ha d'ajornar, a partir de la següent mensualitat de renda arrendatícia, mitjançant el fraccionament de les quotes durant almenys tres anys, que s'han de comptar a partir del moment en què se superi la situació al·ludida anteriorment, o a partir de la finalització del termini dels quatre mesos esmentat abans, i sempre dins del termini al llarg del qual continuï la vigència del contracte d'arrendament o qualsevol de les seves pròrrogues. La persona arrendatària no ha de tenir cap tipus de penalització i les quantitats ajornades s'han de tornar a la persona arrendadora sense interessos.

3. El que disposen els dos apartats anteriors és aplicable a tots els arrendaments corresponents al fons social d'habitatge derivat del Reial decret llei 27/2012, de 15 de novembre, de mesures urgents per reforçar la protecció als deutors hipotecaris.

4. La persona arrendatària pot tenir accés al programa d'ajudes transitòries de finançament que regula l'article 9, amb l'aixecament de la moratòria en el pagament de la renda arrendatícia que regula aquest article i el consegüent fraccionament de les quotes preestablert, en la primera mensualitat de renda en què el finançament esmentat estigui a disposició de la persona obligada al seu pagament.

Article 5. *Definició de la situació de vulnerabilitat econòmica a l'efecte d'obtenir moratòries o ajudes en relació amb la renda arrendatícia de l'habitatge habitual.*

1. Els supòsits de vulnerabilitat econòmica com a conseqüència de l'emergència sanitària ocasionada per la COVID-19 requereixen la concurrència conjunta, a l'efecte d'obtenir moratòries o ajudes en relació amb la renda arrendatícia de l'habitatge habitual, dels requisits següents:

a) Que la persona que estigui obligada a pagar la renda de lloguer passi a estar en situació de desocupació, d'expedient temporal de regulació d'ocupació (ERTO), o hagi reduït la seva jornada per motiu de cures, en cas de ser empresari, o altres circumstàncies similars que impliquin una pèrdua substancial d'ingressos, sense que arribi per això el conjunt dels ingressos dels membres de la unitat familiar, el mes anterior a la sol·licitud de la moratòria:

i. Amb caràcter general, el límit de tres vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples mensual (d'ara endavant IPREM).

ii. Aquest límit s'incrementa en 0,1 vegades l'IPREM per cada fill a càrrec en la unitat familiar. L'increment aplicable per fill a càrrec és de 0,15 vegades l'IPREM per cada fill en el cas d'una unitat familiar monoparental.

iii. Aquest límit s'incrementa en 0,1 vegades l'IPREM per cada persona més gran de 65 anys que sigui membre de la unitat familiar.

iv. En cas que algun dels membres de la unitat familiar tingui declarada una discapacitat superior al 33 per cent, una situació de dependència o una malaltia que l'incapaciti acreditadament de manera permanent per dur a terme una activitat laboral, el límit que preveu el subapartat i) és de quatre vegades l'IPREM, sense perjudici dels increments acumulats per fill a càrrec.

v. En cas que la persona obligada a pagar la renda arrendatícia sigui una persona amb paràlisi cerebral, amb una malaltia mental, o amb discapacitat intel·lectual, amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 33 per cent, o una persona amb discapacitat física o sensorial, amb un grau de discapacitat reconeguda igual o superior al 65 per cent, així com en els casos d'una malaltia greu que incapaciti acreditadament la persona o el seu cuidador per dur a terme una activitat laboral, el límit que preveu el subapartat i) és de cinc vegades l'IPREM.

b) Que la renda arrendatícia, més les despeses i els subministraments bàsics, sigui superior o igual al 35 per cent dels ingressos nets que percebi el conjunt dels membres de la unitat familiar. A aquest efecte, s'entén per «despeses i subministraments bàsics» l'import del cost dels subministraments d'electricitat, gas, gasoil per a calefacció, aigua corrent, dels serveis de telecomunicació fixa i mòbil, i les possibles contribucions a la comunitat de propietaris, tots de l'habitatge habitual que correspongui satisfer a l'arrendatari.

2. Als efectes del que preveu aquest article s'entén per unitat familiar la composta per la persona que deu la renda arrendatícia, el seu cònjuge no separat legalment o parella de fet inscrita i els fills, independentment de la seva edat, que resideixin a l'habitatge, inclosos els vinculats per una relació de tutela, guarda o acolliment familiar i el seu cònjuge no separat legalment o parella de fet inscrita, que resideixin a l'habitatge.

3. No s'entén que concorren els supòsits de vulnerabilitat econòmica com a conseqüència de l'emergència sanitària ocasionada per la COVID-19 a l'efecte d'obtenir moratòries o ajudes en relació amb la renda arrendatícia de l'habitatge habitual quan la persona arrendatària o qualsevol de les persones que componen la unitat familiar que habita aquell sigui propietària o usufructuària d'algun habitatge a Espanya. Es considera que no concorren aquestes circumstàncies quan el dret recaigui únicament sobre una part al·lòtota d'aquest i s'hagi obtingut per herència o mitjançant una transmissió *mortis causa* sense testament. S'exceptua d'aquest requisit també els qui, tot i ser titulars d'un habitatge, acreditin la no disponibilitat d'aquest per causa de separació o divorci, per qualsevol altra causa aliena a la seva voluntat o quan l'habitatge sigui inaccessible per raó de la discapacitat del seu titular o d'alguna de les persones que conformen la unitat de convivència.

Article 6. *Acreditació de les condicions subjectives.*

1. La concurrència de les circumstàncies a què es refereix l'article 5 l'ha d'acreditar la persona arrendatària davant la persona arrendadora mitjançant la presentació dels documents següents:

a) En cas de situació legal de desocupació, mitjançant un certificat expedit per l'entitat gestora de les prestacions, en el qual figuri la quantia mensual percebuda en concepte de prestacions o subsidis per desocupació.

b) En cas de cessament d'activitat dels treballadors per compte propi, mitjançant un certificat expedit per l'Agència Estatal de l'Administració Tributària o l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat.

c) El nombre de persones que habiten a l'habitatge habitual:

i. Llibre de família o document acreditatiu de parella de fet.

ii. Certificat d'empadronament relatiu a les persones empadronades en l'habitatge, amb referència al moment de la presentació dels documents acreditatius i als sis mesos anteriors.

iii. Declaració de discapacitat, de dependència o d'incapacitat permanent per dur a terme una activitat laboral.

d) La titularitat dels béns: nota simple del servei d'índexs del Registre de la Propietat de tots els membres de la unitat familiar.

e) Una declaració responsable del deutor o deutors relativa al compliment dels requisits exigits per considerar-los sense recursos econòmics suficients segons aquest Reial decret llei.

2. Si el sol·licitant de la moratòria no pot aportar algun dels documents requerits a les lletres a) a d) de l'apartat anterior, el pot substituir mitjançant una declaració responsable que inclogui la justificació expressa dels motius, relacionats amb les conseqüències de la crisi de la COVID-19, que li n'impedeixen l'aportació. Després de la finalització de l'estat d'alarma i les seves pròrrogues disposa del termini d'un mes per aportar els documents que no hagi facilitat.

Article 7. *Conseqüències de l'aplicació indeguda per part de la persona arrendatària de la moratòria excepcional del deute arrendatic i de les ajudes públiques per a l'habitatge habitual en situació de vulnerabilitat econòmica a causa de la COVID-19.*

1. La persona o persones que s'hagin beneficiat d'una moratòria del deute arrendatic del seu habitatge habitual i/o d'ajudes públiques per atendre'n el pagament sense complir els requisits que preveu l'article 5 són responsables dels danys i perjudicis que s'hagin pogut produir, així com de totes les despeses generades per l'aplicació d'aquestes mesures excepcionals, sense perjudici de les responsabilitats d'un altre ordre a què la seva conducta pugui donar lloc.

2. L'import dels danys, els perjudicis i les despeses no pot ser inferior al benefici que hagi obtingut indegudament la persona arrendatària per l'aplicació de la norma, la qual incorre en responsabilitat, també, en els casos en què, voluntàriament i deliberadament, cerqui situar-se o mantenir-se en els supòsits de vulnerabilitat econòmica amb la finalitat d'obtenir l'aplicació de les mesures que regula aquest Reial decret llei.

Article 8. *Modificació excepcional i transitòria de les condicions contractuals d'arrendament en el cas d'arrendadors no compresos entre els que recull l'article 4 com a conseqüència de l'impacte econòmic i social de la COVID-19.*

1. La persona arrendatària d'un contracte d'habitatge habitual subscrit a l'empara de la Llei 29/1994, de 24 de novembre, d'arrendaments urbans, que es trobi en situació de vulnerabilitat econòmica, tal com la defineix l'article 5, pot sol·licitar de la persona

arrendadora, quan aquesta no sigui cap de les que comprèn l'article 4, en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret Llei i en els termes que recullen els apartats 2 a 4 següents, l'ajornament temporal i extraordinari en el pagament de la renda, sempre que aquest ajornament o la condonació total o parcial d'aquella no s'hagi acordat prèviament entre les dues parts amb caràcter voluntari.

2. Una vegada rebuda la sol·licitud, la persona arrendadora ha de comunicar a l'arrendatària, en el termini màxim de 7 dies laborables, les condicions d'ajornament o de fraccionament ajornat del deute que accepta o, si no, les possibles alternatives que planteja en relació amb aquestes.

3. Si la persona física arrendadora no accepta cap acord sobre l'ajornament i, en tot cas, quan la persona arrendatària es trobi en la situació de vulnerabilitat sobrevinguda a què es refereix l'article 5, aquesta pot tenir accés al programa d'ajudes transitòries de finançament que regula l'article següent.

Article 9. *Aprovació d'una línia d'avalis per a la cobertura a compte de l'Estat del finançament a arrendataris en situació de vulnerabilitat social i econòmica com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19.*

1. Per tal de proporcionar cobertura financera per fer front a les despeses d'habitatge per part de les llars que es trobin en situacions de vulnerabilitat social i econòmica com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19, s'autoritza el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana perquè, mitjançant un acord amb l'Institut de Crèdit Oficial, per un termini de fins a catorze anys, s'implementi una línia d'avalis amb cobertura total de l'Estat, perquè les entitats bancàries puguin oferir ajudes transitòries de finançament a les persones que es trobin en la situació de vulnerabilitat esmentada, amb un termini de devolució de fins a sis anys, prorrogable excepcionalment per uns altres quatre i sense que, en cap cas, meriti cap tipus de despeses ni interessos per al sol·licitant.

2. Les ajudes transitòries de finançament són finalistes, s'han de dedicar al pagament de la renda de l'arrendament d'habitatge i poden cobrir un import màxim de sis mensualitats de renda.

3. A aquestes ajudes transitòries de finançament poden accedir tots els arrendataris que es trobin en situació de vulnerabilitat sobrevinguda com a conseqüència de l'expansió de la COVID-19, d'acord amb els criteris i els requisits que es defineixin a través d'una ordre del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, que han d'incloure en tot cas, i com a mínim, les situacions que defineix l'article 5 d'aquest Reial decret Llei. Aquesta ordre no necessita un desplegament normatiu posterior per aplicar-la i ha de complir en tot cas la normativa de la Unió Europea en matèria d'ajudes d'Estat.

Article 10. *Nou programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual.*

1. Mitjançant una ordre del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana s'ha d'incorporar al Pla estatal d'habitatge 2018-2021 que regula el Reial decret 106/2018, de 9 de març, un nou programa d'ajudes al lloguer, denominat «Programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual».

2. Aquest programa té per objecte la concessió d'ajudes al lloguer, mitjançant l'adjudicació directa, a les persones arrendatàries d'habitatge habitual que, com a conseqüència de l'impacte econòmic i social de la COVID-19, tinguin problemes transitoris per atendre el pagament parcial o total del lloguer i encaixin en els supòsits de vulnerabilitat econòmica i social sobrevinguda que es defineixin i que han d'incloure en tot cas, i com a mínim, les situacions que defineix l'article 5 d'aquest Reial decret Llei.

Així, i sense detriment d'altres actuacions, aquest programa té la finalitat de fer front a la dificultat en la devolució de les ajudes transitòries de finançament contretes per llars vulnerables que no s'hagin recuperat de la seva situació de vulnerabilitat sobrevinguda com a conseqüència de la crisi de la COVID-19 i que, per tant, no puguin fer front a la devolució dels préstecs esmentats.

3. Es poden beneficiar de les ajudes d'aquest programa les persones físiques que, en la seva condició d'arrendataris d'habitatge habitual, encaixin en els supòsits de vulnerabilitat econòmica i social sobrevinguda a què es refereix l'apartat anterior, i que tenen problemes transitoris per atendre el pagament parcial o total del lloguer.

4. La quantia d'aquesta ajuda és de fins a 900 euros al mes i de fins al 100% de la renda arrendatícia o, si s'escau, de fins al 100% del principal i interessos del préstec que s'hagi subscrit amb el qual s'hagi satisfet el pagament de la renda de l'habitatge habitual. Són els òrgans competents de cada comunitat autònoma i de les ciutats de Ceuta i de Melilla els que han de determinar la quantia exacta d'aquestes ajudes, dins dels límits establerts per a aquest programa. A aquest efecte poden adjuntar un informe dels serveis socials autonòmics o locals corresponents, en el qual s'atenguin i es valorin les circumstàncies excepcionals i sobrevingudes de la persona beneficiària com a conseqüència de l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

Article 11. Substitució del programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual pel nou programa d'ajuda a les víctimes de violència de gènere, persones objecte de desnonament del seu habitatge habitual, persones sense sostre i altres persones especialment vulnerables regulat a l'article següent.

1. Mitjançant una ordre Ministerial del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana s'ha de substituir el Programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual del Pla estatal d'habitatge 2018-2021, que regula el Reial decret 106/2018, de 9 de març, pel nou «Programa d'ajuda a les víctimes de violència de gènere, persones objecte de desnonament del seu habitatge habitual, persones sense sostre i altres persones especialment vulnerables».

2. Aquest nou programa té per objecte facilitar una solució habitacional immediata a les persones víctimes de violència de gènere, a les persones objecte de desnonament del seu habitatge habitual, a les persones sense sostre i a altres persones especialment vulnerables.

3. Poden ser beneficiàries de les ajudes d'aquest programa les persones a què es refereix l'apartat anterior i les administracions públiques, les empreses públiques i les entitats sense ànim de lucre, d'economia col·laborativa o similars, sempre sense ànim de lucre, l'objecte de les quals sigui dotar d'una solució habitacional les persones i per compte d'aquestes.

Article 12. Modificació del programa de foment del parc d'habitatge en lloguer.

1. Mitjançant una ordre del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana s'ha de modificar el programa de foment del parc d'habitatge en lloguer. Aquesta modificació ha de respectar en la seva integritat el programa ara existent, però amb la incorporació d'un nou supòsit que possibiliti destinar les ajudes a la compra d'habitatges per tal d'incrementar el parc públic d'habitatges.

2. Poden obtenir ajudes en aquest nou supòsit els habitatges que, de manera individualitzada o en bloc, adquireixin les administracions públiques, els organismes públics i altres entitats de dret públic, així com les empreses públiques i les entitats del tercer sector sense ànim de lucre, per tal d'incrementar el parc públic d'habitatges destinats al lloguer o la cessió en ús social.

Article 13. Autorització per transferir anticipadament a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i de Melilla els fons compromesos pel Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana en els convenis subscrits per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021.

1. S'autoritza el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana a transferir a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i de Melilla el 100% dels fons compromesos per a l'any 2020 en els convenis per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021, en

concret 346.637.200 euros consignats en la partida pressupostària 17.09.261N.753, sense esperar a l'adquisició del compromís financer per part d'aquelles ni a qualsevol altre requisit exigint als convenis.

2. S'autoritza així mateix el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana a transferir a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i de Melilla el 100% dels fons compromesos per a l'any 2021 en els convenis per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021, en concret 354.255.600 euros, en el primer trimestre de 2021, sense esperar a l'adquisició del compromís financer per part d'aquelles ni a qualsevol altre requisit exigint als convenis.

Article 14. Autorització per a la disposició immediata dels fons encara no compromesos per les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla per a la concessió d'ajudes al lloguer, mitjançant l'adjudicació directa, en aplicació del nou programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual.

S'autoritza les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla a disposar dels fons compromesos pel Ministeri de Foment (actualment Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana) en els convenis per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021 i que no hagin compromès, al seu torn, aquelles per a la concessió d'ajudes al lloguer, mitjançant l'adjudicació directa, en aplicació del nou programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual.

Aquesta autorització s'entén sense necessitat de l'acord previ de la comissió bilateral de seguiment que, de conformitat amb l'apartat 5 de l'article 6 del Reial decret 106/2018, de 9 de març, pel qual es regula el Pla estatal d'habitatge 2018-2021, s'hagi de formalitzar per redistribuir les aportacions estatals entre els diferents programes del Pla. Aquesta comissió ha de donar compte *a posteriori* de la redistribució generada com a conseqüència de la disposició de fons a què es refereix aquest article.

Article 15. No subjecció del nou programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual al cofinançament autonòmic establert a l'article 6 del Reial decret 106/2018, de 9 de març, pel qual es regula el Pla estatal d'habitatge 2018-2021.

Els apartats 2 i 3 de l'article 6 del Reial decret 106/2018, de 9 de març, pel qual es regula el Pla estatal d'habitatge 2018-2021, no són aplicables als fons estatals que les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla comprometin en el programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual.

II

Article 16. Definició de vulnerabilitat econòmica a l'efecte de la moratòria hipotecària i del crèdit de finançament no hipotecari.

1. Els supòsits de vulnerabilitat econòmica com a conseqüència de l'emergència sanitària ocasionada per la COVID-19 als efectes d'aquest Reial decret llei i del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, queden definits pel compliment conjunt de les condicions següents:

a) Que el beneficiari potencial passi a estar en situació de desocupació o, en cas que sigui un empresari o un professional, pateixi una pèrdua substancial dels seus ingressos o una caiguda substancial en la seva facturació d'almenys un 40%. Als efectes d'aquest article tenen la consideració d'empresaris i professionals les persones físiques que compleixin les condicions que preveu l'article 5 de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit.

b) Que el conjunt dels ingressos dels membres de la unitat familiar no superi, el mes anterior a la sol·licitud de la moratòria:

i. Amb caràcter general, el límit de tres vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples mensual (d'ara endavant IPREM).

ii. Aquest límit s'incrementa en 0,1 vegades l'IPREM per cada fill a càrrec en la unitat familiar. L'increment aplicable per fill a càrrec és de 0,15 vegades l'IPREM per cada fill en el cas d'una unitat familiar monoparental.

iii. Aquest límit s'incrementa en 0,1 vegades l'IPREM per cada persona més gran de 65 anys que sigui membre de la unitat familiar.

iv. En cas que algun dels membres de la unitat familiar tingui declarada una discapacitat superior al 33 per cent, una situació de dependència o una malaltia que l'incapaciti acreditadament de manera permanent per dur a terme una activitat laboral, el límit que preveu el subapartat i) és de quatre vegades l'IPREM, sense perjudici dels increments acumulats per fill a càrrec.

v. En cas que el deutor hipotecari sigui una persona amb paràlisi cerebral, amb una malaltia mental, o amb discapacitat intel·lectual, amb un grau de discapacitat reconegut igual o superior al 33 per cent, o una persona amb discapacitat física o sensorial, amb un grau de discapacitat reconeguda igual o superior al 65 per cent, així com en els casos d'una malaltia greu que incapaciti acreditadament la persona o el seu cuidador per dur a terme una activitat laboral, el límit que preveu el subapartat i) és de cinc vegades l'IPREM.

c) Que el total de les quotes hipotecàries dels béns immobles a què es refereix l'article 19, més les despeses i els subministraments bàsics, sigui superior o igual al 35 per cent dels ingressos nets que percebi el conjunt dels membres de la unitat familiar. A aquest efecte, s'entén per «despeses i subministraments bàsics» l'import del cost dels subministraments d'electricitat, gas, gasoil per a calefacció, aigua corrent, dels serveis de telecomunicació fixa i mòbil i les contribucions a la comunitat de propietaris. Només tenen la consideració de «despeses i subministraments bàsics» els subministrats en l'habitatge habitual de la unitat familiar.

d) Que, com a conseqüència de l'emergència sanitària, la unitat familiar hagi patit una alteració significativa de les seves circumstàncies econòmiques en termes d'esforç d'accés a l'habitatge. Amb aquesta finalitat, s'entén que s'ha produït una alteració significativa de les circumstàncies econòmiques quan l'esforç que representi el total de la càrrega hipotecària, entesa com la suma de les quotes hipotecàries dels béns immobles a què es refereix l'article 19, sobre la renda familiar s'hagi multiplicat per almenys 1,3.

Als efectes d'aquest Reial decret llei, s'entén per unitat familiar la que componen el deutor, el seu cònjuge no separat legalment o parella de fet inscrita i els fills, independentment de la seva edat, que resideixin a l'habitatge, inclosos els vinculats per una relació de tutela, guarda o acolliment familiar i el seu cònjuge no separat legalment o parella de fet inscrita, que resideixin a l'habitatge.

Als efectes d'aquest Reial decret llei s'entén per beneficiari potencial qui estigui fent front a un deute hipotecari de conformitat amb l'article 19.

2. En cap cas és aplicable aquesta definició per als consumidors vulnerables en l'àmbit de l'aigua, el gas natural i l'electricitat en els termes del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, i d'aquest Reial decret llei, ni per a la moratòria de deute arrendatí a què es refereix l'article 3.

Article 17. *Acreditació de les condicions subjectives.*

1. La concurrència de les circumstàncies a què es refereix l'article 16 l'ha d'acreditar el beneficiari potencial mitjançant la presentació dels documents següents:

a) En cas de situació legal de desocupació, mitjançant un certificat expedit per l'entitat gestora de les prestacions, en el qual figuri la quantia mensual percebuda en concepte de prestacions o subsidis per desocupació.

b) En cas de cessament d'activitat dels treballadors per compte propi, mitjançant un certificat expedit per l'Agència Estatal de l'Administració Tributària o l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat.

- c) El nombre de persones que habiten l'habitatge:
  - i. Llibre de família o document acreditatiu de parella de fet.
  - ii. Certificat d'empadronament relatiu a les persones empadronades en l'habitatge, amb referència al moment de la presentació dels documents acreditatius i als sis mesos anteriors.
  - iii. Declaració de discapacitat, de dependència o d'incapacitat permanent per dur a terme una activitat laboral.
- d) La titularitat dels béns:
  - i. Una nota simple del servei d'índexs del Registre de la Propietat de tots els membres de la unitat familiar.
  - ii. Les escriptures de compravenda de l'habitatge habitual, de l'habitatge en lloguer, o de l'immoble afecte a l'activitat econòmica i de concessió del préstec o préstecs amb garantia hipotecària en cas que se sol·liciti una moratòria del deute hipotecari.
- e) En cas que se sol·liciti la moratòria del deute hipotecari pel préstec hipotecari per un habitatge en lloguer de conformitat amb la lletra c) de l'article 19, cal aportar el contracte d'arrendament corresponent.
- f) Una declaració responsable del deutor o deutors relativa al compliment dels requisits exigits per considerar-los sense recursos econòmics suficients segons aquest Reial decret llei.

2. Si el sol·licitant de la moratòria no pot aportar algun dels documents requerits a les lletres a) a e) de l'apartat anterior, el pot substituir mitjançant una declaració responsable que inclogui la justificació expressa dels motius, relacionats amb les conseqüències de la crisi de la COVID-19, que li n'impedeixen l'aportació. Després de la finalització de l'estat d'alarma i les seves pròrrogues disposa del termini d'un mes per aportar els documents que no hagi facilitat.

Article 18. Definició de la situació de vulnerabilitat econòmica i acreditació derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària.

1. Els supòsits de vulnerabilitat econòmica com a conseqüència de l'emergència sanitària ocasionada per la COVID-19 derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària són els que estableix l'article 16 d'aquest Reial decret llei, amb les especialitats següents:

a) Si la persona física és beneficiària al seu torn de la moratòria que estableix l'article 7 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, no s'ha de tenir en compte la seva aplicació a l'efecte del càlcul que preveu l'article 16.1.c) i d) d'aquest Reial decret llei, per a la suspensió de les obligacions derivades dels crèdits o préstecs sense garantia hipotecària establerta en aquest Reial decret llei.

b) Si el beneficiari potencial no té contractat un préstec hipotecari i, tanmateix, ha de fer front al pagament periòdic o bé d'una renda per lloguer del seu habitatge habitual o bé de qualsevol tipus de finançament sense garantia hipotecària enfront d'una entitat financera, o a totes dues simultàniament, s'ha de substituir l'import de la quota hipotecària per la suma total d'aquests imports, inclosa la renda per lloguer encara que sigui objecte de moratòria de conformitat amb l'article 3, a l'efecte dels càlculs a què es refereix l'article 16.1, lletres c) i d). Així mateix, a l'efecte del càlcul de la càrrega hipotecària de conformitat amb l'article 16, s'ha d'utilitzar la suma total dels imports esmentats. Si el potencial beneficiari ha de fer front a un únic préstec sense garantia hipotecària i no ha de fer front al pagament periòdic d'una renda per lloguer del seu habitatge habitual, s'ha de tenir en compte només el préstec sense garantia hipotecària als efectes anteriors.

2. La concurrència de les circumstàncies a què es refereix el paràgraf anterior l'ha d'acreditar el deutor davant el creditor mitjançant la presentació de la documentació que

estableix l'article 17 d'aquest Reial decret llei. L'import dels pagaments periòdics per a la devolució del finançament sense garantia hipotecària s'ha d'acreditar mitjançant l'aportació del contracte corresponent subscrit amb l'entitat financera.

III

Article 19. *Moratòria de deute hipotecari.*

El deute hipotecari o els préstecs hipotecaris a què es refereixen els articles 7 a 16 ter del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, són el deute hipotecari contret o els préstecs hipotecaris contractats per a l'adquisició de:

- a) L'habitatge habitual.
- b) Immobles afectes a l'activitat econòmica que duguin a terme els empresaris i els professionals a què es refereix la lletra a) de l'article 16.1.
- c) Habitatges diferents a l'habitual en situació de lloguer i per als quals el deutor hipotecari persona física, propietari i arrendador d'aquests habitatges, hagi deixat de percebre la renda arrendatícia des de l'entrada en vigor de l'estat d'alarma decretat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, o la deixi de percebre fins a un mes després de la finalització d'aquest.

Article 20. *Aplicació de l'article 3 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, a les entitats locals.*

1. A l'efecte de l'aplicació de l'últim paràgraf de l'article 3 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, l'import que pot destinar cada entitat local a la despesa a què es refereix el precepte esmentat ha de ser equivalent, com a màxim, al 20% del saldo positiu que defineix la lletra c) de l'apartat 2 de la disposició addicional sisena de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

2. Per a l'aplicació del superàvit a la política de despesa 23 en els termes que regula l'article 1 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, la modificació pressupostària de crèdit extraordinari per habilitar crèdit o de suplement de crèdits que s'hagi d'aprovar s'ha de tramitar per mitjà d'un decret o una resolució del president de la corporació local sense que li siguin aplicables les normes sobre reclamació i publicitat dels pressupostos a què es refereix l'article 169 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

Aquests decrets o resolucions han de ser objecte de convalidació en el primer ple posterior que es dugui a terme, i s'exigeix per a això el vot favorable d'una majoria simple i la publicació posterior en el butlletí oficial corresponent.

La falta de convalidació plenària no té efectes anul·latius ni suspensius del decret aprovat, sense perjudici de la possibilitat d'acudir a la via de la reclamació economicoadministrativa, per a la qual cosa el còmput de terminis es produeix a partir de la data de publicació de l'acord plenari.

3. Per al seguiment per part de l'òrgan competent del Ministeri d'Hisenda, les entitats locals han de trametre emplenat el formulari que recull l'annex III d'aquest Reial decret llei. Aquesta obligació de tramesa d'informació s'estableix en desplegament del principi de transparència que reconeix la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, per la qual cosa s'ha d'atendre centralitzant la tramesa a través de la intervenció o la unitat que exerceixi les seves funcions.

La informació s'ha de trametre per mitjans electrònics a través dels models normalitzats i el sistema que el Ministeri d'Hisenda habiliti a l'efecte, i mitjançant la signatura electrònica avançada basada en un certificat reconegut, d'acord amb la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, excepte en els casos en què el Ministeri d'Hisenda consideri que no cal utilitzar-la.

4. S'habilita l'òrgan esmentat del Ministeri d'Hisenda per dictar les resolucions que siguin necessàries per a l'aplicació d'aquest precepte i per a l'establiment de terminis, períodes i procediment de tramesa.

5. L'incompliment de les obligacions de subministrament d'informació, tant pel que fa als terminis establerts, el contingut correcte i la idoneïtat de les dades o la forma d'enviament derivats de les disposicions d'aquest Reial decret llei pot comportar la imposició de les mesures que preveuen els articles 20 i següents de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, amb el requeriment previ a la corporació local per al seu compliment en un termini de 10 dies hàbils. Sense perjudici de la possible responsabilitat personal que correspongui, el Ministeri d'Hisenda pot donar publicitat als requeriments efectuats o al seu incompliment.

6. El Ministeri d'Hisenda pot difondre o publicar la informació tramesa en virtut d'aquest Reial decret llei amb l'abast, el contingut i la metodologia que determini.

IV

Article 21. *Suspensió de les obligacions derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària.*

1. S'estableixen mesures conduents a procurar la suspensió temporal de les obligacions contractuals derivades de qualsevol préstec o crèdit sense garantia hipotecària que estigui vigent a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, quan l'hagi contractat una persona física que es trobi en situació de vulnerabilitat econòmica, en la forma que defineix l'article 16, com a conseqüència de la crisi sanitària provocada per la COVID-19.

2. Aquestes mateixes mesures s'han d'aplicar igualment als fiadors i els avaladors del deutor principal en què concorrin les circumstàncies que assenyalava l'article 16.

Article 22. *Fiadors o avaladors.*

Els fiadors o avaladors als quals els sigui aplicable la suspensió de les obligacions derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària poden exigir que el creditor exhauri el patrimoni del deutor principal abans de reclamar-los el deute garantit, encara que en el contracte hagin renunciat expressament al benefici d'excussió.

Article 23. *Sol·licitud de la suspensió.*

Els deutors compresos en l'àmbit d'aplicació de la suspensió de les obligacions derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària poden sol·licitar del creditor, fins a un mes després del final de la vigència de l'estat d'alarma, la suspensió de les seves obligacions. Els deutors han d'aportar, al costat de la sol·licitud de suspensió, la documentació que preveu l'article 17.

Article 24. *Concessió de la suspensió.*

1. Una vegada efectuada la sol·licitud de la suspensió a què es refereix l'article 23 d'aquest Reial decret llei i acreditada la situació de vulnerabilitat econòmica, el creditor ha de procedir a la suspensió automàtica de les obligacions derivades del crèdit sense garantia hipotecària.

2. Igual que en la moratòria dels préstecs hipotecaris regulada als articles 7 a 16 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, l'aplicació de la suspensió no requereix l'acord entre les parts perquè tingui efectes, ni cap novació contractual. La suspensió de les obligacions contractuals té efectes des de la sol·licitud del deutor al creditor, acompanyada de la documentació requerida, a través de qualsevol mitjà. No obstant això, si el crèdit o préstec està garantit mitjançant algun dret inscriptible diferent de la hipoteca o ha accedit al Registre de venda a terminis de béns mobles als efectes que preveu l'apartat 1 de l'article 15 de la Llei 28/1998, de 13 de juliol, de venda a terminis de béns mobles, és necessària la inscripció de l'ampliació de termini que comporti la suspensió, d'acord amb les normes generals aplicables.

3. Una vegada aplicada la suspensió el creditor ha de comunicar al Banc d'Espanya la seva existència i durada. Els imports que serien exigibles al deutor si no s'apliqués la moratòria no es consideren vençuts.

4. La suspensió té una durada de tres mesos ampliables mitjançant un acord del Consell de Ministres.

5. Quan el prestador i el prestatari beneficiari de la moratòria acordin una novació, com a conseqüència de la modificació de les clàusules del contracte en aspectes diferents a la suspensió a què es refereix l'article 13 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, han d'incorporar, a més dels altres aspectes que les parts pactin, la suspensió de les obligacions contractuals imposades per aquest Reial decret llei i sol·licitades pel deutor, així com la no meritació d'interessos durant la vigència de la suspensió.

6. Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins que es torni a restablir plenament la llibertat deambulatória, no es poden formalitzar les escriptures públiques a què es refereix l'apartat 2. Tanmateix, això no suspèn l'aplicació de la moratòria, que s'ha d'aplicar automàticament, tant si s'ha formalitzat com si no encara la suspensió en una escriptura.

Article 25. *Efectes de la suspensió.*

1. Durant el període de vigència de la suspensió:

- a) El creditor no pot exigir el pagament de la quota, ni de cap dels conceptes que la integren (amortització del capital o pagament d'interessos), ni íntegrament, ni parcialment.
- b) No es meriten cap tipus d'interessos, ni ordinaris, ni de demora.

2. La data del venciment acordada en el contracte s'ha d'ampliar, com a conseqüència de la suspensió, pel temps de durada d'aquesta, sense cap modificació de la resta de les condicions pactades. Si es tracta de béns o drets inscriptibles s'han d'ajustar a la seva pròpia normativa, d'acord amb les regles generals, i el que disposa l'apartat segon de l'article anterior.

3. La suspensió en el pagament d'interessos no és aplicable a deutors o contractes diferents dels que regula aquest Reial decret llei.

Article 26. *Conseqüències de l'actuació fraudulenta del deutor en relació amb la suspensió de les obligacions derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària.*

S'ha d'aplicar al deutor que s'hagi beneficiat en frau de llei de les mesures de suspensió de les obligacions derivades dels contractes de crèdit sense garantia hipotecària el que estableix l'article 16 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març.

Article 27. *Règim de supervisió i sanció.*

1. Les entitats prestadores supervisades pel Banc d'Espanya han de trametre cada dia hàbil a aquesta autoritat la informació següent referida al dia hàbil precedent:

- a) Nombre de sol·licituds de suspensió presentades per deutors.
- b) Nombre de suspensions concedides.
- c) Nombre de beneficiaris de la suspensió, desagregats, d'una banda, en deutors i avaladors i, d'altra banda, en autònoms i assalariats.
- d) Nombre de préstecs el pagament dels quals s'ha suspès.
- e) Saldo viu pendent d'amortització el pagament del qual se suspèn.
- f) CNAE de l'activitat que duia a terme el deutor.

2. Els articles 21 a 26 i l'apartat primer d'aquest article tenen la consideració de normes d'ordenació i disciplina a què es refereix l'article 2 de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

Article 28. *Dret a percepció del bo social per part de treballadors autònoms que hagin cessat l'activitat o hagin vist reduïda la seva facturació com a conseqüència de la COVID-19.*

1. Tenen la consideració de consumidors vulnerables a l'habitatge habitual i en els termes que recull el Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre, pel qual es regula la figura del consumidor vulnerable, el bo social i altres mesures de protecció per als consumidors domèstics, els consumidors que, amb el compliment del requisit de renda de l'apartat 2, acreditin amb una data posterior a l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, que el titular del punt de subministrament, o algun dels membres de la seva unitat familiar, professionals per compte propi o autònoms, tenen dret a la prestació per cessament total d'activitat professional o per haver vist la seva facturació el mes anterior al qual se sol·licita el bo social reduïda en, almenys, un 75 per cent en relació amb la mitjana de facturació del semestre anterior, en els termes que estableix el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març.

Quan el contracte de subministrament de l'habitatge habitual del professional per compte propi o autònom estigui a nom de la persona jurídica, el bo social s'ha de sol·licitar per a la persona física, la qual cosa implica un canvi de titularitat del contracte de subministrament.

2. Per poder adquirir la condició de consumidor vulnerable a què es refereix l'apartat anterior, és una condició necessària que la renda del titular del punt de subministrament o, en cas de formar part d'una unitat familiar, la renda conjunta anual de la unitat familiar a la qual pertanyi, calculada d'acord amb el que estipula l'article 4 de l'Ordre ETU/943/2016, de 6 d'octubre, per la qual es desplega el Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre, pel qual es regula la figura del consumidor vulnerable, el bo social i altres mesures de protecció per als consumidors domèstics d'energia elèctrica, sigui igual o inferior:

- a 2,5 vegades l'indicador públic de renda d'efectes múltiples (IPREM) de 14 pagues, en cas que el titular del punt de subministrament no formi part d'una unitat familiar o no hi hagi cap menor en la unitat familiar;
- a 3 vegades l'índex IPREM de 14 pagues, en cas que hi hagi un menor en la unitat familiar;
- a 3,5 vegades l'índex IPREM de 14 pagues, en cas que hi hagi dos menors en la unitat familiar.

A aquests efectes, es considera unitat familiar la constituïda d'acord amb el que disposa la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni.

3. La condició de consumidor vulnerable que defineixen els apartats anteriors i, per tant, el dret a percebre el bo social en els termes que correspongui s'extingeix quan deixin de concórrer-hi les circumstàncies esmentades, i el consumidor està obligat a comunicar aquest fet al comercialitzador de referència.

En cap cas la consideració de consumidor vulnerable pel compliment dels apartats anteriors s'ha d'estendre més de 6 mesos des de la seva meritació, sense perjudici de la possibilitat d'acollir-se a la condició esmentada en qualsevol moment anterior o posterior a aquesta data a l'empara de la resta de supòsits que preveu el Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre.

L'empresa comercialitzadora de referència està obligada a indicar al consumidor, en l'última factura que emeti abans del venciment del termini de 6 mesos, la data del venciment, i ha d'informar que, una vegada superat aquest termini, el consumidor passarà a ser facturat a PVPC per la mateixa comercialitzadora de referència, i ha d'indicar la possibilitat que el consumidor pugui contractar, alternativament, el seu subministrament amb un comercialitzador en el mercat lliure.

4. Per acreditar la condició de consumidor vulnerable que defineixen els apartats anteriors i sol·licitar la percepció del bo social, el consumidor ha de trametre a un

comercialitzador de referència, a través de l'adreça de correu electrònic que aparegui a la seva pàgina web, el model de sol·licitud que defineix l'annex IV juntament amb la documentació acreditativa següent:

- Una còpia del NIF o NIE del titular del punt de subministrament i, en cas que formi part d'una unitat familiar, una còpia del NIF o NIE de cada un dels membres per als quals aquest document sigui obligatori.
- Un certificat d'empadronament en vigor, individual o conjunt, del titular del punt de subministrament o de tots els membres de la unitat familiar.
- El llibre de família, en cas que hi hagi una unitat familiar.
- L'acreditació de la seva condició de conformitat amb el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19. En particular, quan el treballador autònom es trobi en el supòsit de cessament d'activitat, l'acreditació s'ha d'efectuar mitjançant un certificat expedit per l'Agència Estatal de l'Administració Tributària o l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat.

La comercialitzadora de referència ha de trametre al titular del punt de subministrament un correu electrònic de confirmació de la recepció de la sol·licitud.

Per mitjà d'una ordre de la vicepresidenta quarta i ministra per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic, es pot modificar el model de sol·licitud que estableix l'annex IV.

V

Article 29. Garantia de subministrament d'energia elèctrica, productes derivats del petroli, gas natural i aigua.

Excepcionalment, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, no es pot suspendre el subministrament d'energia elèctrica, productes derivats del petroli, inclosos els gasos manufacturats i els gasos líquids del petroli, gas natural i aigua als consumidors persones físiques a l'habitatge habitual, per motius diferents a la seguretat del subministrament, de les persones i de les instal·lacions, encara que consti aquesta possibilitat en els contractes de subministrament o accés subscrits pels consumidors de conformitat amb la normativa sectorial que els sigui aplicable en cada cas.

Per acreditar davant el subministrador que el subministrament es produeix en l'habitatge habitual, el consumidor pot utilitzar qualsevol mitjà documental que acrediti de manera fefaent aquesta circumstància.

Així mateix, el període durant el qual estigui en vigor l'estat d'alarma no computa als efectes dels terminis compresos entre el requeriment fefaent del pagament i la suspensió del subministrament per impagament establerts en la normativa vigent o en els contractes de subministrament si s'escau.

VI

Article 30. Beneficiaris del subsidi extraordinari per falta d'activitat per a les persones integrades en el sistema especial de treballadors de la llar del règim general de la Seguretat Social.

1. Tenen dret al subsidi extraordinari per falta d'activitat les persones que, donades d'alta en el sistema especial de treballadors de la llar del règim general de la Seguretat Social abans de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, es trobin en alguna de les situacions següents:

- Que hagin deixat de prestar serveis, totalment o parcialment, amb caràcter temporal, a fi de reduir el risc de contagi, per causes alienes a la seva voluntat, en un o diversos domicilis i amb motiu de la crisi sanitària de la COVID-19.

– Que s'hagi extingit el seu contracte de treball per la causa d'acomiadament que recull l'article 49.1.k del Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, o pel desistiment de l'ocupador o l'ocupadora, en els termes que preveu l'article 11.3 del Reial decret 1620/2011, de 14 de novembre, pel qual es regula la relació laboral de caràcter especial del servei de la llar familiar, amb motiu de la crisi sanitària de la COVID-19.

2. L'acreditació del fet causant s'ha d'efectuar per mitjà d'una declaració responsable, signada per la persona ocupadora o persones ocupadores, respecte de les quals s'hagi produït la disminució total o parcial de serveis. En el supòsit d'extinció del contracte de treball, aquest es pot acreditar per mitjà d'una carta d'acomiadament, una comunicació del desistiment de l'ocupadora o l'ocupador, o la documentació acreditativa de la baixa en el sistema especial de treballadors de la llar del règim general de la Seguretat Social.

Article 31. *Quantia del subsidi.*

1. La quantia del subsidi extraordinari per falta d'activitat és el resultat d'aplicar a la base reguladora corresponent a l'activitat que s'hagi deixat d'exercir el percentatge que determina aquest apartat.

2. La base reguladora diària de la prestació està constituïda per la base de cotització del treballador de la llar corresponent al mes anterior al fet causant, dividida entre 30.

Si són diversos els treballs duts a terme en aquest sistema especial, s'ha de calcular la base reguladora corresponent a cada un dels diferents treballs que s'hagin deixat de fer.

3. La quantia del subsidi és el resultat d'aplicar un percentatge del setanta per cent a la base reguladora esmentada, i no pot ser superior al salari mínim interprofessional, exclosa la part proporcional de les pagues extraordinàries. En el cas de la pèrdua parcial de l'activitat, la quantia del subsidi indicada s'ha de percebre en proporció directa al percentatge de reducció de jornada que hagi experimentat la persona treballadora.

Quan siguin diversos els treballs duts a terme, la quantia total del subsidi és la suma de les quantitats obtingudes aplicant a les diferents bases reguladores corresponents a cada un dels diferents treballs el percentatge del setanta per cent, i la quantia total té el mateix límit que preveu l'apartat anterior. En el cas de la pèrdua parcial de l'activitat, en tots o en algun dels treballs duts a terme, s'ha d'aplicar a cada una de les quantitats obtingudes el percentatge de reducció de jornada que hagi experimentat la persona treballadora en l'activitat corresponent; si la quantia total del subsidi, prèviament a l'aplicació dels percentatges esmentats, assoleix l'import del salari mínim interprofessional, exclosa la part proporcional de les pagues extraordinàries, s'ha de prorratejar l'import entre tots els treballs duts a terme atenent la quantia de les bases de cotització durant el mes anterior al fet causant de cada un d'aquells, i s'ha d'aplicar a les quantitats obtingudes així el percentatge de reducció de jornada que hagi experimentat la persona treballadora en l'activitat corresponent.

4. Aquest subsidi extraordinari per falta d'activitat es percep per períodes mensuals, des de la data del naixement del dret. A aquests efectes, s'entén per data efectiva de naixement del dret la identificada en la declaració responsable a què es refereix l'apartat anterior quan el fet causant consisteixi en la reducció de l'activitat, o la data de baixa en la Seguretat Social, en el cas del final de la relació laboral.

Article 32. *Compatibilitats i incompatibilitats del subsidi extraordinari.*

1. El subsidi extraordinari per falta d'activitat és compatible amb les percepcions derivades de les activitats per compte propi o per compte d'altri que s'estiguin duent a terme en el moment de la seva meritació, incloses les que determinen l'alta en el sistema especial de la Seguretat Social dels treballadors de la llar del règim general de la Seguretat Social, sempre que la suma dels ingressos derivats del subsidi i la resta d'activitats no sigui superior al salari mínim interprofessional.

2. El subsidi extraordinari per falta d'activitat és incompatible amb el subsidi per incapacitat temporal i amb el permís retribuït recuperable que regula el Reial decret llei 10/2020, de 29 de març, pel qual es regula un permís per a les persones treballadores per compte d'altri que no prestin serveis essencials, amb la finalitat de reduir la mobilitat de la població en el context de la lluita contra la COVID-19.

Article 33. *Subsidi de desocupació excepcional per finalització del contracte temporal.*

1. Són beneficiàries del subsidi de desocupació excepcional per finalització del contracte temporal les persones treballadores a les quals se'ls ha extingit un contracte de durada determinada de, almenys, dos mesos de durada, després de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i no tinguin la cotització necessària per accedir a una altra prestació o subsidi si no tenen rendes en els termes que estableix l'article 275 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre.

S'ha de reconèixer aquest subsidi a les persones afectades, en els termes a què es refereix el paràgraf anterior, per l'extinció d'un contracte de durada determinada, inclosos els contractes d'interinitat, formatius i de relleu, i que compleixin la resta de requisits que preveu aquest article.

2. El subsidi de desocupació excepcional és incompatible amb la percepció de qualsevol renda mínima, renda d'inclusió, salari social o ajudes anàlogues concedides per qualsevol Administració pública.

3. El subsidi excepcional consisteix en una ajuda mensual del 80 per cent de l'indicador públic de renda d'efectes múltiples mensual vigent.

4. La durada d'aquest subsidi excepcional és d'un mes, ampliable si es determina així per mitjà d'un reial decret llei.

Secció 2a. Mesures de suport als autònoms

Article 34. *Moratòria de les cotitzacions socials a la Seguretat Social.*

1. S'habilita la Tresoreria General de la Seguretat Social a atorgar moratòries de sis mesos, sense interès, a les empreses i els treballadors per compte propi inclosos en qualsevol règim de la Seguretat Social, que ho sol·licitin i que compleixin els requisits i les condicions que s'han d'establir mitjançant una ordre del ministre d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions amb l'acord previ de la Comissió Delegada del Govern per a Afers Econòmics. La moratòria en els casos en què es concedeixi afecta el pagament de les seves cotitzacions a la Seguretat Social i per conceptes de recaptació conjunta, el període de meritació del qual, en el cas de les empreses, estigui comprès entre els mesos d'abril i juny de 2020 i, en el cas dels treballadors per compte propi, entre el maig i el juliol de 2020, sempre que les activitats que duguin a terme no s'hagin suspès en ocasió de l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març.

2. Les sol·licituds de moratòria s'han de presentar, en el cas d'empreses, a través del Sistema de tramesa electrònica de dades en l'àmbit de la Seguretat Social (Sistema RED) regulat a l'Ordre ESS/484/2013, i en el cas dels treballadors per compte propi a través del Sistema RED esmentat o pels mitjans electrònics disponibles a la seu electrònica de la Secretaria d'Estat de la Seguretat Social (SEDESS).

Les empreses han de presentar sol·licituds individualitzades per cada codi de compte de cotització on figurin d'alta els treballadors respecte dels quals se sol·licita la moratòria en el pagament de les seves cotitzacions a la Seguretat Social i per conceptes de recaptació conjunta.

La Tresoreria General de la Seguretat Social pot habilitar qualsevol altre mitjà electrònic diferent al Sistema RED o SEDESS per efectuar la sol·licitud.

A aquests efectes, la comunicació, a través dels mitjans indicats, de la identificació del codi de compte de cotització i del període de meritació objecte de la moratòria té la consideració de sol·licitud d'aquesta.

3. Les sol·licituds de moratòria s'han de comunicar a la Tresoreria General de la Seguretat Social dins dels 10 primers dies naturals dels terminis reglamentaris d'ingrés corresponents als períodes de meritació que assenyalen l'apartat primer, sense que en cap cas sigui procedent la moratòria de les cotitzacions el termini reglamentari d'ingrés de les quals hagi finalitzat abans de la sol·licitud.

4. La concessió de la moratòria s'ha de comunicar en el termini dels tres mesos següents al de la sol·licitud, a través dels mitjans que assenyalen l'apartat segon d'aquest article. No obstant això, es considera efectuada la comunicació amb l'aplicació efectiva de la moratòria per part de la Tresoreria General de la Seguretat Social en les liquidacions de quotes que es practiquin a partir del moment en què es presenti la sol·licitud.

5. Aquesta moratòria no és aplicable als codis de compte de cotització pels quals les empreses hagin obtingut exempcions en el pagament de l'aportació empresarial així com en les quotes de recaptació conjunta, regulada a l'article 24 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, com a conseqüència dels procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada per força major a què es refereix l'article esmentat.

6. En aplicació del que preveu el text refós de la Llei sobre infraccions i sancions en l'ordre social, aprovat pel Reial decret legislatiu 5/2000, de 4 d'agost, les sol·licituds presentades per les empreses, o pels treballadors per compte propi, que continguin falsedats o incorreccions en les dades facilitades donen lloc a les sancions corresponents.

Es considera a aquest efecte com a falsedat o incorrecció haver comunicat a la Tresoreria General de la Seguretat Social en la sol·licitud d'inscripció com a empresa, o en l'alta del treballador en el règim especial corresponent, o en una variació de dades posterior a la inscripció, o a l'alta, una activitat econòmica falsa o incorrecta, així com les altres dades que determinin l'existència de les condicions i els requisits a què es refereix l'apartat primer.

El reconeixement indegut de moratòries com a conseqüència d'algun dels incompliments que preveu el paràgraf anterior dona lloc a la revisió d'ofici de l'acte de reconeixement de la moratòria. En aquests supòsits, i sense perjudici de la responsabilitat administrativa o penal que correspongui legalment, l'empresa, o el treballador per compte propi, són aplicables a les quotes a les quals s'hagi aplicat indegudament la moratòria el recàrrec corresponent i interessos, de conformitat amb el que estableix el Reglament general de recaptació de la Seguretat Social.

Article 35. Ajornament en el pagament de deutes amb la Seguretat Social.

Les empreses i els treballadors per compte propi inclosos en qualsevol règim de la Seguretat Social o els autoritzats per actuar a través del Sistema de tramesa electrònica de dades en l'àmbit de la Seguretat Social (Sistema RED), sempre que no tinguin cap altre ajornament en vigor, poden sol·licitar l'ajornament en el pagament dels seus deutes amb la Seguretat Social el termini reglamentari d'ingrés del qual tingui lloc entre els mesos d'abril i juny de 2020, en els termes i les condicions establerts a la normativa de Seguretat Social, i és aplicable un interès del 0,5% en lloc del que preveu l'article 23.5 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret llei 8/2015, de 30 d'octubre. Aquestes sol·licituds d'ajornament s'han d'efectuar abans del transcurs dels deu primers dies naturals del termini reglamentari d'ingrés assenyalat anteriorment.

Secció 3a. Mesures de protecció de consumidors

Article 36. Dret de resolució de determinats contractes sense penalització per part dels consumidors i usuaris.

1. Si com a conseqüència de les mesures adoptades durant la vigència de l'estat d'alarma els contractes subscrits pels consumidors i usuaris, ja siguin de compravenda de

béns o de prestació de serveis, inclosos els de tracte successiu, són impossibles de complir, el consumidor i usuari tenen dret a resoldre el contracte durant un termini de 14 dies. La pretensió de resolució només es pot estimar quan no sigui possible obtenir de la proposta o propostes de revisió ofertes per cada una de les parts, sobre la base de la bona fe, una solució que restauri la reciprocitat d'interessos del contracte. Les propostes de revisió poden comprendre, entre d'altres, l'oferiment de bons o vals substituïtoris del reembossament. A aquests efectes, s'entén que no cal obtenir una proposta de revisió quan hagi transcorregut un període de 60 dies des de l'execució impossible del contracte sense que hi hagi cap acord entre les parts sobre la proposta de revisió.

2. En els supòsits en què el compliment del contracte sigui impossible d'acord amb l'apartat anterior, l'empresari està obligat a tornar les sumes abonades pel consumidor o usuari, excepte les despeses en què s'ha incorregut degudament desglossades i facilitades al consumidor, de la mateixa manera en què es va efectuar el pagament en un termini màxim de 14 dies, excepte l'acceptació expressa de condicions diferents per part del consumidor i usuari.

3. Respecte dels contractes de prestació de serveis de tracte successiu, l'empresa prestadora de serveis pot oferir opcions de recuperació del servei *a posteriori* i només si el consumidor no pot o no accepta aquesta recuperació aleshores s'ha de procedir a la devolució dels imports ja abonats en la part corresponent al període del servei no prestat per la causa esmentada o, amb l'acceptació del consumidor, a minorar la quantia que resulti de les quotes futures a imputar per la prestació del servei. Així mateix, l'empresa prestadora de serveis s'ha d'abstenir de presentar a cobrament noves mensualitats fins que el servei es pugui prestar amb normalitat, sense que això doni lloc a la rescissió del contracte, excepte per la voluntat de totes dues parts.

4. En el supòsit que es tracti de contractes de viatge combinat, que s'hagin cancel·lat amb motiu de la COVID-19, l'organitzador o, si s'escau, el detallista poden lliurar al consumidor o usuari un bo per utilitzar-lo dins d'un any des de la finalització de la vigència de l'estat d'alarma i les seves pròrrogues, per una quantia igual al reembossament que hauria correspost. Transcorregut el període de validesa del bo sense haver-lo utilitzat, el consumidor pot sol·licitar el reembossament complet de qualsevol pagament efectuat. En tot cas, l'oferiment eventual d'un bo substituïtor temporal ha de tenir el suport financer suficient que en garanteixi l'execució.

No obstant això, l'organitzador, o si s'escau el detallista, ha d'efectuar el reembossament als consumidors i usuaris en el supòsit que aquests sol·licitin la resolució del contracte, de conformitat amb el que preveuen l'apartat 2 de l'article 160 del text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris i altres lleis complementàries, sempre que els proveïdors de serveis inclosos en el contracte de viatge combinat hagin procedit a la devolució total de l'import corresponent als seus serveis. Si només alguns dels proveïdors de serveis del viatge combinat efectuen la devolució a l'organitzador o, si s'escau, al detallista, o si la quantia tornada per cada un d'aquells és parcial, el consumidor o usuari té dret al reembossament parcial corresponent a les devolucions efectuades, i s'ha de descomptar de l'import del bo lliurat per la resolució del contracte.

L'organitzador o, si s'escau, el detallista han d'efectuar els reembossaments esmentats anteriorment en un termini no superior a 60 dies des de la data de la resolució del contracte o des d'aquella en què els proveïdors de serveis hagin procedit a la devolució.

Article 37. *Mesures de restricció a les comunicacions comercials de les entitats que duguin a terme una activitat de joc regulada a la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.*

1. Les mesures que preveu aquest article s'apliquen a totes les entitats que duguin a terme una activitat de joc inclosa en l'àmbit d'aplicació de la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.

2. Als efectes del que preveu aquest article, s'entén per comunicacions comercials qualsevol forma d'activitat publicitària difosa per qualsevol mitjà o suport, destinada a

promocionar, de manera directa o indirecta, les activitats de joc definides en l'àmbit d'aplicació de la Llei 13/2011, de 27 de maig, o les entitats que les duen a terme.

3. Es prohibeixen les comunicacions comercials que, de manera implícita o expressa, facin referència a la situació d'excepcionalitat que deriva de la malaltia COVID-19 o interpel·lin al consum d'activitats de joc en aquest context.

4. Durant el temps de vigència de la declaració de l'estat d'alarma que fa el Reial decret 463/2020, de 14 de març, les entitats a què es refereix l'apartat 1 no poden efectuar les actuacions següents:

a) Activitats de promoció dirigides a la captació de nous clients o de fidelització de clients existents que recullin quanties econòmiques, bons, bonificacions, descomptes, regals d'apostes o partides, multiplicadors de quotes o premis o qualsevol altre mecanisme similar.

b) L'emissió de comunicacions comercials en els serveis de comunicació audiovisual a què es refereix l'article 2.2 de la Llei 7/2010, de 31 de març, general de la comunicació audiovisual, inclosos els serveis a petició quan aquelles siguin distingibles i separables, excepte en la franja horària compresa entre la 1 i les 5 del matí.

c) L'emissió de comunicacions comercials que comercialitzin, venguin o organitzin prestadors de serveis d'intercanvi de vídeos a través de plataformes definits com a tals a la Directiva (UE) 2018/1808 del Parlament Europeu i del Consell, de 14 de novembre de 2018, per la qual es modifica la Directiva 2010/13/UE sobre la coordinació de determinades disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a la prestació de serveis de comunicació audiovisual, excepte en la franja horària compresa entre la 1 i les 5 del matí.

d) L'emissió de comunicacions comercials en serveis de la societat de la informació (incloses comunicacions individualitzades en correus electrònics o mitjans equivalents i xarxes socials).

5. L'incompliment de qualsevol de les obligacions que estableix aquest article té la consideració d'infracció greu als efectes del que disposa la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc.

CAPÍTOL II

Mesures per sostenir l'activitat econòmica davant les dificultats transitòries com a conseqüència de la COVID-19

Secció 1a. Mesures de suport a la industrialització

Article 38. *Modificació del moment i el termini per aportar garanties en les convocatòries de préstecs concedits per la SGIPIIME pendents de resolució en el moment d'entrada en vigor del Reial decret 462/2000, de 14 de març.*

1. Amb caràcter temporal, i només als efectes de les convocatòries de préstecs concedits per la SGIPIIME que estiguin pendents de resolució en el moment d'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, les garanties que han d'aportar els sol·licitants s'han de presentar després de la resolució de concessió i abans del pagament del préstec.

2. Una vegada resolta la convocatòria, els beneficiaris han d'aportar les garanties per l'import indicat en la resolució de concessió i en les modalitats establertes en les convocatòries esmentades.

3. El termini per presentar les garanties finalitza el 3 de novembre de 2020. Si no es presenten abans de la finalització d'aquest termini, el beneficiari perd el dret a cobrar el préstec.

4. En el moment del pagament s'han de complir la resta de requisits establerts a les ordres de convocatòria.

5. L'article 10 de l'Ordre ICT/1100/2018, de 18 d'octubre, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de suport financer a la inversió industrial en el marc de la política pública de reindustrialització i enfortiment de la competitivitat, queda suspès per a la convocatòria corresponent a l'any 2019 en el que contradigui els punts 1 a 5 d'aquest article. Queda suspès, en els mateixos termes, l'apartat novè de l'Ordre per la qual es fa la convocatòria per a l'any 2019.

6. Els articles 13 i 25 de l'Ordre ICT/859/2019, d'1 d'agost, per la qual s'estableixen les bases per a la concessió de suport financer a projectes industrials de recerca, desenvolupament i innovació en l'àmbit de la indústria manufacturera, queden suspesos per a la convocatòria corresponent a l'any 2019 en el que contradiguin els punts 1 a 5 d'aquest article. Queden derogats, en els mateixos termes, els apartats onzè i dissetè de l'Ordre per la qual es fa la convocatòria per a l'any 2019.

Article 39. *Refinançament dels préstecs concedits per la SGIPIME.*

1. Els beneficiaris de concessions de préstecs a projectes industrials atorgats per la SGIPIME poden sol·licitar modificacions del quadre d'amortització d'aquell durant el termini de 2 anys i mig comptats des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, sempre que la crisi sanitària provocada per la COVID-19 hagi provocat períodes d'inactivitat del beneficiari, una reducció en el volum de les seves vendes o interrupcions en el subministrament en la cadena de valor.

La sol·licitud l'ha de resoldre de manera expressa l'òrgan que va dictar la resolució de concessió. El termini per a la resolució és de 6 mesos des de la presentació de la sol·licitud. Si, transcorregut aquest termini, l'òrgan competent per resoldre no ha notificat la resolució, els interessats estan legitimats per entendre desestimada la sol·licitud.

2. La sol·licitud presentada ha d'incorporar:

a) Una memòria justificativa en la qual es motivi adequadament la dificultat d'atendre el calendari de pagaments vigent d'acord amb el que estableix l'apartat anterior. Aquesta justificació ha d'incloure un balanç i compte de pèrdues i guanys provisionals just abans que es produís la situació a què es refereix l'apartat 1, una explicació qualitativa i quantitativa de com s'ha produït aquesta afectació, la seva valoració econòmica i financera, així com un pla d'actuació per pal·liar aquests efectes.

b) En cas que el termini de realització de les inversions no hagi finalitzat, ha d'incloure una memòria tècnica i econòmica justificativa de les inversions dutes a terme amb càrrec al préstec fins a aquell moment i desglossat per partides. Cal incloure-hi una taula amb les dades de les inversions i les despeses executades (factures i pagaments), així com dels compromisos de despesa efectuats, tot això acreditat degudament.

c) Una declaració responsable que l'empresa està al corrent de les seves obligacions tributàries i amb la Seguretat Social, que no té deutes per reintegraments d'ajudes o préstecs amb l'Administració, i que ha complert amb les seves obligacions de presentació de comptes davant el Registre Mercantil.

3. No es poden autoritzar modificacions del calendari en els casos següents:

a) Quan no hi hagi una afectació acreditada suficientment que justifiqui aquesta modificació.

b) Quan l'empresa no estigui al corrent de les seves obligacions tributàries i amb la Seguretat Social.

c) Quan l'empresa tingui deutes per reintegrament d'ajudes o préstecs amb l'Administració.

d) Quan l'empresa no hagi complert les seves obligacions de presentació de comptes davant el Registre Mercantil.

e) Quan el venciment de deute sigui conseqüència d'un reintegrament per incompliment o renúncia.

f) Quan en el cas de projectes que estiguin dins del termini de justificació d'inversions no hi hagi un grau d'avançament suficient i que no garanteixi el compliment dels objectius compromesos en la resolució de concessió.

4. Les modificacions del quadre d'amortització poden consistir en:

- a) L'augment del termini màxim d'amortització.
- b) L'augment del termini màxim de carència, si encara no s'ha produït el venciment d'alguna quota de principal.
- c) Altres modificacions que compleixin el que estableix el punt 5 d'aquest article.

5. Les modificacions que es concedeixin s'han d'efectuar de manera que es respectin els mateixos nivells màxims d'intensitat d'ajuda i els mateixos nivells de risc que en el moment de la concessió. L'ajuda equivalent s'ha de calcular en el moment de la concessió de la modificació del quadre d'amortització. Per a això es poden efectuar modificacions del tipus d'interès i/o de les garanties associades als préstecs.

6. Durant el termini de dos anys i mig comptats des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, i sempre que s'hagi finalitzat la verificació tecnicoeconòmica del projecte, es permet la subrogació d'una entitat de crèdit en l'obligació de devolució del préstec per part del beneficiari. En els préstecs amb tipus d'interès, es pot disminuir el tipus d'interès que ha d'assumir l'entitat de crèdit, respectant el tipus d'interès mínim exigible per als préstecs atorgats per l'Estat, fixat en la corresponent llei de pressupostos generals de l'Estat.

7. Els programes als quals s'aplica aquesta mesura són els programes de la SGIPIME de reindustrialització, competitivitat de sectors estratègics industrials, competitivitat del sector d'automoció, reindustrialització i enfortiment de la competitivitat industrial, Indústria Connectada 4.0 i R+D+I en l'àmbit de la indústria manufacturera.

8. Queden suspesos pel termini de dos anys i mig comptats des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, els articles de les ordres de bases i de les convocatòries, en virtut de les quals es van atorgar els préstecs afectats per aquesta mesura, en tot el que contradiguin el que disposa aquest article.

Article 40. *Devolució de despeses i concessió d'ajudes per la cancel·lació d'activitats de promoció del comerç internacional i altres esdeveniments internacionals.*

1. S'habilita ICEX Espanya Exportació i Inversions per a la devolució a les empreses que hagin incorregut en despeses no recuperables, en aquesta o en edicions futures, de les quotes pagades per a la participació en les fires, o altres activitats de promoció de comerç internacional, que hagi convocat l'entitat, quan aquestes es cancel·lin, greument afectades o ajornades per l'organitzador com a conseqüència de la COVID-19. En el supòsit d'ajornament l'empresa ha de justificar motivadament la seva impossibilitat d'acudir a la nova edició.

2. S'habilita a concedir i pagar ajudes a les empreses que havien de participar en els esdeveniments internacionals organitzats a través de les entitats col·laboradores d'ICEX i a les mateixes entitats col·laboradores, en funció de les despeses en què s'ha incorregut no recuperables en aquesta o edicions futures, quan les activitats es cancel·lin com a conseqüència de la COVID-19.

Article 41. *Emprendetur.*

Amb caràcter general se suspèn, sense necessitat d'una sol·licitud prèvia i durant un període d'un any, el pagament d'interessos i amortitzacions corresponents a préstecs concedits per la Secretaria d'Estat de Turisme a l'empara de les disposicions següents:

– Ordre IET/2481/2012, de 15 de novembre, per la qual s'aproven les bases reguladores de la concessió d'ajudes per a projectes i actuacions dins del programa Emprendetur R+D+I, compost per les línies Emprendetur R+D i Emprendetur

desenvolupament de productes innovadors, en el marc del Pla nacional i integral del turisme (BOE núm. 279, de 20 de novembre de 2012).

– Ordre IET/476/2013, de 14 de març, per la qual es modifica l'Ordre IET/2482/2012, de 15 de novembre, per la qual s'estableixen les bases reguladores de la concessió d'ajudes per a projectes i actuacions dins del programa Emprendetur joves emprenedors en el marc del Pla nacional i integral del turisme (BOE núm. 73, de 26 de març de 2013).

– l'Ordre IET/2200/2014, de 20 de novembre, per la qual s'aproven les bases reguladores de la concessió d'ajudes per a projectes i actuacions dins del programa Emprendetur internacionalització en el marc del Pla nacional integral de turisme (BOE núm. 285, de 25 de novembre de 2014).

En conseqüència, els pagaments en concepte d'interessos i amortitzacions dels préstecs esmentats que hagin d'efectuar els prestataris a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei són exigibles en la mateixa data de l'any següent al que figura en la resolució de concessió del préstec, sense que això impliqui la meritació d'interessos addicionals.

Secció 2a. Flexibilització en matèria de subministraments

Article 42. Flexibilització dels contractes de subministrament d'electricitat per a autònoms i empreses.

1. Excepcionalment i mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els punts de subministrament d'electricitat titularitat d'autònoms que acreditin aquesta condició mitjançant la seva alta en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o assimilable, i empreses es poden acollir a les mesures següents:

a) En qualsevol moment, poden suspendre temporalment o modificar els seus contractes de subministrament, o les prorroques dels contractes, per contractar una altra oferta alternativa amb el comercialitzador amb el qual tenen un contracte vigent, amb l'objecte d'adaptar els contractes a les seves noves pautes de consum, sense que sigui procedent cap càrrec en concepte de penalització.

b) Els distribuïdors han d'atendre les sol·licituds de canvi de potència o de peatge d'accés, independentment del fet que el consumidor hagi modificat voluntàriament les condicions tècniques del seu contracte d'accés de tercers a la xarxa en un termini inferior a dotze mesos, i encara que no s'hagi produït cap canvi en l'estructura de peatges d'accés o càrrecs que l'afecti. Quan les sol·licituds no es puguin atendre per mitjans remots, les actuacions de camp que, si s'escau, siguin necessàries estan subjectes als plans de contingència adoptats i comunicats per les empreses distribuïdores.

En cas que el consumidor tingui una autorització per a l'aplicació conjunta d'una única tarifa d'accés, de conformitat amb el que estableix l'article 5.3.4t del Reial decret 1164/2001, de 26 d'octubre, pel qual s'estableixen tarifes d'accés a les xarxes de transport i distribució d'energia elèctrica, pot sol·licitar el canvi de potència o de peatge d'accés sense que calgui una resolució expressa de la Direcció General de Política Energètica i Mines. Els distribuïdors han d'atendre les sol·licituds en els termes que estableix aquest article. En tot cas, els consumidors han de notificar a aquesta Direcció General les sol·licituds efectuades als distribuïdors.

2. Una vegada finalitzat l'estat d'alarma, en el termini de tres mesos, el consumidor que hagi sol·licitat la suspensió del seu contracte de subministrament en pot sol·licitar la reactivació.

En el mateix termini de tres mesos després de la finalització de l'estat d'alarma, el consumidor que hagi sol·licitat la modificació del seu contracte de subministrament o la modificació dels paràmetres tècnics del contracte d'accés de tercers a la xarxa prevista en l'apartat anterior pot sol·licitar una nova modificació del contracte de subministrament o uns nous valors dels paràmetres tècnics del contracte d'accés de tercers a la xarxa. Quan

el consumidor tingui una autorització per a l'aplicació conjunta d'una única tarifa d'accés, aquest ha de notificar la sol·licitud esmentada a la Direcció General de Política Energètica i Mines.

3. Les reactivacions del contracte de subministrament i les modificacions dels contractes assenyalades anteriorment s'han d'efectuar en el termini màxim de cinc dies naturals i sense que sigui procedent la repercussió de cap cost sobre el consumidor, a excepció de:

- a) els pagaments per drets d'extensió per increments de potència contractada per damunt del llindar contractat abans de l'inici de l'estat d'alarma,
- b) els pagaments per supervisió d'instal·lacions cedides, si s'escau, i,
- c) en cas que sigui necessari el canvi dels equips de mesura, el pagament d'actuacions sobre els equips de control i mesura previstos al capítol VII del Reial decret 1048/2013, de 27 de desembre, pel qual s'estableix la metodologia de retribució de l'activitat de distribució d'energia elèctrica.

En l'aplicació, si s'escau, dels pagaments esmentats anteriorment cal atènyer-se al que preveu el capítol VII del Reial decret 1048/2013, de 27 de desembre, pel qual s'estableix la metodologia de retribució de l'activitat de distribució d'energia elèctrica.

En cas que la nova modificació de potència no superi el llindar contractat abans de l'inici de l'estat d'alarma, tampoc s'ha d'aplicar el que disposa l'article 83.5 del Reial decret 1955/2000, d'1 de desembre, pel qual es regulen les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament d'electricitat i procediments d'autorització d'instal·lacions d'energia elèctrica, sobre la revisió de les instal·lacions de més de vint anys.

4. En les lleis de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovin després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, i amb la finalitat de compensar en el sistema elèctric la reducció d'ingressos com a conseqüència de les mesures que preveu l'apartat 1 anterior, s'ha de dotar d'un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic per l'import equivalent a la reducció d'ingressos per al sistema elèctric atribuïble a les mesures en l'exercici anterior esmentades.

L'import a què es refereix el paràgraf anterior s'ha de transferir a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i s'ha d'incorporar d'una sola vegada, com a ingrés, al sistema de liquidacions del sistema elèctric gestionat per aquest organisme.

Article 43. *Flexibilització dels contractes de subministrament de gas natural.*

1. Excepcionalment i mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els punts de subministrament de gas natural titularitat d'autònoms que acreditin aquesta condició mitjançant la seva alta en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o assimilable, i empreses es poden acollir a les mesures següents:

a) El titular del punt de subministrament pot sol·licitar al seu comercialitzador la modificació del cabal diari contractat, la inclusió en un esglaó de peatge corresponent a un consum anual inferior o la suspensió temporal del contracte de subministrament sense cap cost per a ell.

b) El comercialitzador pot sol·licitar al distribuïdor o el transportista alguna de les mesures següents:

1r) El canvi d'esglaó de peatges del terme de conducció del peatge de transport i distribució.

2n) La reducció de cabal contractat en productes de capacitat de sortida de durada estàndard o de durada indefinida, en aquest últim cas sense que hagin hagut de transcórrer 12 mesos des de l'última modificació del cabal contractat i sense que la modificació es comptabilitzi a l'efecte del termini mínim per a la sol·licitud d'una nova modificació.

3r) L'anul·lació dels productes de capacitat de sortida contractats i la suspensió temporal de contractes d'accés de durada indefinida, sense cap restricció.

c) Tots els estalvis derivats dels pagaments de peatges menors com a conseqüència de l'aplicació de les mesures anteriors els ha de repercutir íntegrament el comercialitzador al titular del punt de subministrament.

2. Les modificacions dels contractes assenyalades anteriorment s'han d'efectuar sense que sigui procedent la repercussió de cap cost sobre el comercialitzador o el consumidor per part de distribuïdors i transportistes, independentment de la data de finalització de vigència del contracte d'accés o del termini transcorregut des de la seva signatura o última modificació. Quan les sol·licituds no es puguin atendre per mitjans remots, les actuacions de camp que, si s'escau, siguin necessàries estan subjectes als plans de contingència adoptats i comunicats per les empreses distribuïdores.

3. Una vegada finalitzat l'estat d'alarma, en el termini de tres mesos, el titular del punt de subministrament que hagi sol·licitat la modificació de la capacitat contractada o de l'esglaó del peatge d'accés pot sol·licitar l'increment de cabal o el canvi d'esglaó de peatges del grup 3 sense cap limitació temporal o cap cost. En cas de suspensió temporal del contracte d'accés, la nova activació del contracte s'ha de fer en el termini màxim de cinc dies naturals i no comporta l'abonament de drets d'alta o de connexió de servei, llevat que sigui necessari efectuar una posada en servei com a conseqüència d'un tancament previ i la posada en seguretat de la instal·lació.

4. En les lleis de pressupostos generals de l'Estat que s'aprovin després de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, i amb la finalitat de compensar en el sistema gasista la reducció d'ingressos com a conseqüència de les mesures que preveu l'apartat 1 anterior, s'ha de dotar d'un crèdit la secció pressupostària del Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic per l'import equivalent a la reducció d'ingressos per al sistema gasista atribuïble a les mesures en l'exercici anterior esmentades.

L'import a què es refereix el paràgraf anterior s'ha de transferir a la Comissió Nacional dels Mercats i la Competència, i s'ha d'incorporar d'una sola vegada, com a ingrés al sistema de liquidacions del sistema gasista gestionat per aquest organisme.

Article 44. *Suspensió de factures d'electricitat, gas natural i productes derivats del petroli.*

1. Excepcionalment i mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els punts de subministrament d'energia elèctrica, gas natural, gasos manufacturats i gasos líquids del petroli per canalització, titularitat d'autònoms que acreditin aquesta condició mitjançant la seva alta en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o assimilable i petites i mitjanes empreses, tal com les defineix l'annex I del Reglament (UE) núm. 651/2014 de la Comissió Europea, poden sol·licitar, per mitjans que no impliquin un desplaçament físic, al seu comercialitzador o, si s'escau, al seu distribuïdor la suspensió del pagament de les factures que corresponguin a períodes de facturació que continguin dies integrats en l'estat d'alarma, inclosos tots els seus conceptes de facturació.

En la sol·licitud dels consumidors han d'aparèixer identificats clarament el titular del punt de subministrament i el codi universal de punt de subministrament (CUPS).

2. En aquests casos, les comercialitzadores d'electricitat queden eximides de l'obligació d'abonar el peatge d'accés a les xarxes de transport i distribució corresponent a les factures ajornades a l'empresa distribuïdora, establerta al paràgraf d) de l'article 46.1 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, fins que el consumidor aboni la factura completa.

Les comercialitzadores han de comunicar a les distribuïdores la informació relativa als titulars dels punts de subministrament, i els CUPS associats, que han sol·licitat la suspensió del pagament de conformitat amb l'apartat anterior.

3. Per la seva banda, les comercialitzadores de gas natural queden eximides d'abonar el terme de conducció del peatge de transport i distribució corresponent a les factures ajornades a l'empresa distribuïdora o transportista, que estableix el paràgraf f) de

l'article 81.2 de la Llei 34/1998, de 7 d'octubre, del sector d'hidrocarburs, fins que el consumidor aboni la factura completa.

Les comercialitzadores han de comunicar a les distribuïdores o els transportistes la informació relativa als titulars dels punts de subministrament, i els CUPS associats, que han sol·licitat la suspensió del pagament de conformitat amb l'apartat anterior.

4. Les comercialitzadores d'electricitat i gas natural i les distribuïdores de gasos manufacturats i gasos líquats del petroli per canalització també queden eximides de la liquidació de l'IVA, de l'impost especial de l'electricitat, si s'escau, i de l'impost especial d'hidrocarburs, també si s'escau, corresponents a les factures el pagament de les quals s'hagi suspès en virtut d'aquesta mesura, fins que el consumidor les aboni de manera completa, o hagin transcorregut sis mesos des de la finalització de l'estat d'alarma.

5. Una vegada finalitzat l'estat d'alarma, les quantitats degudes s'han de regularitzar a parts iguals en les factures emeses per les comercialitzadores d'electricitat i gas natural i les distribuïdores de gasos manufacturats i gasos líquats del petroli per canalització, corresponents als períodes de facturació en què s'integrin els sis mesos següents. Els autònoms i les empreses que s'acullin a la suspensió de la facturació que recull aquest article no poden canviar de comercialitzadora d'electricitat o gas natural, segons el cas, mentre no s'hagi completat la regularització.

6. Les comercialitzadores d'electricitat i gas natural i les distribuïdores de gasos manufacturats i gasos líquats del petroli per canalització els ingressos de les quals es vegin reduïts com a conseqüència de les mesures que inclou l'apartat 1 poden sol·licitar els avals que defineix l'article 29 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, o qualsevol altra línia d'avals creada de manera específica a aquest efecte, per l'import pel qual hagin vist reduïts els seus ingressos, tenint en compte les exempcions que recullen el punt 2 per a les comercialitzadores d'electricitat i el punt 3 per a les comercialitzadores de gas natural.

7. Les distribuïdores d'electricitat i les distribuïdores i els transportistes de gas natural els ingressos provisionals per recaptació de peatges de les quals es vegin reduïts com a conseqüència de les mesures que inclou l'apartat 2 poden sol·licitar els avals que defineix l'article 29 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, o qualsevol altra línia d'avals creada de manera específica a aquest efecte, per l'import pel qual hagin vist reduïts els seus ingressos.

Article 45. Modificació de la data d'efectes de les especificacions de les gasolines per a la temporada d'estiu de 2020.

1. Amb caràcter excepcional per a l'exercici 2020, i sense perjudici de la notificació a què es refereix l'article 6 del Reial decret 61/2006, de 31 de gener, durant el període comprès entre l'1 de maig i el 30 de juny, les característiques de les gasolines destinades a ser utilitzades en vehicles equipats amb un motor d'encesa per espurna que, d'acord amb l'annex I del Reial decret 61/2006, de 31 de gener, pel qual es determinen les especificacions de gasolines, gasoils, fueloils i gasos líquats del petroli i es regula l'ús de determinats biocarburants i el contingut de sofre dels combustibles per a ús marítim, tinguin límits diferents a l'estiu i a l'hivern s'entén que s'adeqüen a les especificacions sempre que respectin el límit mínim per a l'estiu i el límit màxim per a l'hivern que aquell estableix.

2. Per mitjà d'una resolució de la persona titular de la Secretaria d'Estat d'Energia, es pot modificar la data de finalització del període que estableix l'apartat 1, en funció de l'evolució de la demanda de gasolines, i la durada de l'estat d'alarma que estableix el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

Així mateix, la persona titular de la Secretaria d'Estat d'Energia pot sol·licitar tota la informació que sigui necessària als operadors a l'engròs i als titulars d'instal·lacions de transport o emmagatzematge de productes petrolífers.

Article 46. Compensació temporal de determinades despeses de cobertura poblacional obligatòria del servei de televisió digital terrestre d'àmbit estatal.

Amb caràcter excepcional, s'aproven ajudes per un import de quinze milions d'euros per compensar una part dels costos dels prestadors del servei de comunicació audiovisual de televisió digital terrestre d'àmbit estatal, derivats de mantenir durant un termini de sis mesos determinats percentatges de cobertura poblacional obligatòria.

L'instrument que reguli aquesta compensació de costos ha de definir les actuacions finançables, les despeses objecte de finançament, les condicions i el procediment en què s'han de materialitzar les compensacions i ha de concretar els beneficiaris.

CAPÍTOL III

Altres mesures

Article 47. Donacions per al suport enfront de la COVID-19.

Les donacions de diners que s'efectuïn per contribuir al finançament de les despeses ocasionades per la crisi sanitària provocada per la COVID-19 s'han d'ingressar en el compte del Tresor Públic ES17 9000 0001 2002 5001 2346 o un altre que es designi a aquest efecte i generen crèdit d'acord amb el que preveu la Llei 47/2003, de 26 de novembre de 2003, general pressupostària, en el Ministeri de Sanitat, aplicació pressupostària 26.09.313A.228 «Despeses originades en el Sistema Nacional de Salut derivades de l'emergència de salut pública en relació amb la COVID-19 a Espanya», sense necessitat d'acceptació expressa.

Les donacions d'equipament i subministraments destinats a la lluita contra la COVID-19 que tinguin la consideració de béns mobles s'entenen acceptades per la seva mera recepció per part del Ministeri de Sanitat o de l'òrgan o l'organisme que aquest designi com a destinatari.

Les donacions de béns immobles les ha d'acceptar la ministra d'Hisenda, en la forma prevista a la legislació del patrimoni de les administracions públiques, i es poden destinar els immobles directament a la lluita contra la COVID-19 o es poden alienar i aplicar-ne el producte obtingut a aquesta finalitat.

Les quantitats obtingudes per aquestes vies queden afectades al finançament exclusiu de les despeses derivades de la crisi sanitària provocada per la COVID-19 i es poden destinar a atendre despeses com ara equipaments i infraestructures sanitàries, material, subministraments, contractació de personal, recerca i qualsevol altra que pugui contribuir a reforçar les capacitats de resposta a la crisi derivada de la COVID-19.

Article 48. Mesures extraordinàries aplicables en relació amb els terminis de formulació i rendició de comptes anuals de l'exercici 2019 de les entitats del sector públic estatal i de tramesa del Compte General de l'Estat al Tribunal de Comptes.

1. Les entitats de dret públic pertanyents al sector públic estatal han de procurar formular i retre els comptes anuals de 2019 d'acord amb els terminis previstos a la normativa. No obstant això, quan amb motiu de la declaració d'estat d'alarma això no sigui possible i així ho acordi i ho comuniqui el comptedant a la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, queden suspesos els terminis previstos a la normativa que siguin aplicables, des de la declaració de l'estat esmentat, i se n'ha de reprendre el còmput quan desaparegui la circumstància esmentada o s'ha d'ampliar el termini previst en un període equivalent al de la durada efectiva de l'estat d'alarma.

2. De la mateixa manera, els terminis previstos a la normativa reguladora de la tramesa dels comptes i la resta de la informació financera al Tribunal de Comptes queden suspesos des de la declaració de l'estat d'alarma, i se n'ha de reprendre el còmput quan desaparegui aquesta circumstància o s'ha d'ampliar el termini previst en un període equivalent al de la durada efectiva de l'estat d'alarma.

3. Les previsions anteriors són aplicables al sector públic local, i afecten també els terminis de tramitació del Compte General en l'entitat local, i poden ser d'aplicació supletòria al sector públic autonòmic.

Article 49. Disponibilitats líquides dels organismes autònoms i altres entitats integrants del sector públic estatal.

Amb la finalitat d'atendre les despeses per combatre la crisi sanitària provocada per la COVID-19, es disposa la transferència al compte del Tresor Públic que es determini de les disponibilitats líquides dels organismes autònoms i altres entitats integrants del sector públic estatal, de conformitat amb el que disposa l'article 45 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

S'autoritza la ministra d'Hisenda per requerir l'ingrés en el Tresor Públic de la totalitat o de part de les disponibilitats líquides, a excepció de les procedents de cotitzacions i conceptes de recaptació conjunta, quan puguin no ser necessàries per finançar l'exercici de l'activitat indicada.

L'import esmentat pot generar crèdit en la secció 35 «Fons de contingència» per atendre exclusivament despeses i actuacions que siguin necessàries per fer front a aquesta crisi sanitària que té el seu efecte en tots els àmbits de la societat, amb la finalitat de pal·liar-ne els efectes en l'ocupació, en les persones i els sectors més afectats, o per atendre qualsevol despesa que sigui necessària per reforçar les capacitats de resposta a aquesta crisi derivada de la COVID-19.

La ministra d'Hisenda ha d'autoritzar les modificacions pressupostàries que siguin necessàries.

Excepcionalment, fins a l'entrada en vigor de la nova llei de pressupostos generals de l'Estat, l'import de la secció 35 «Fons de contingència» pot superar el límit que preveu l'article 50.1 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

Article 50. Ajornament extraordinari del calendari de reembossament en préstecs concedits per comunitats autònomes i entitats locals a empresaris i autònoms afectats per la crisi sanitària provocada per la COVID-19.

1. Les empreses i els treballadors autònoms que siguin prestataris de crèdits o préstecs financers la titularitat dels quals correspongui a una comunitat autònoma o entitat local poden sol·licitar l'ajornament del pagament del principal i/o els interessos que han de satisfer en tot el que resta de 2020. Per optar a aquest ajornament extraordinari és necessari que la crisi sanitària provocada per la COVID-19 o les mesures adoptades per pal·liar-la hagin originat en aquestes empreses o autònoms períodes d'inactivitat, una reducció significativa en el volum de les vendes o interrupcions en el subministrament en la cadena de valor que els dificulti o els impedeixi atendre'n el pagament. La sol·licitud s'ha d'efectuar sempre abans que finalitzi el termini de pagament en el període voluntari i l'ha d'estimar de manera expressa l'òrgan que va dictar la resolució de concessió en els termes que estableix aquest article.

2. Aquest precepte només afecta els préstecs financers concedits exclusivament per entitats incloses en el sector d'administracions públiques de conformitat amb el que estableixen les lletres a), b) i c) de l'article 2.1 de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, i que tinguin la consideració comptable de passius financers en els prestataris, que han de ser entitats empresarials que no formin part del sector públic i treballadors autònoms.

L'ajornament extraordinari que regula aquest precepte no és aplicable quan l'Administració pública prestadora ja hagi adoptat una mesura similar.

En cas que els préstecs financers s'hagin concedit en el marc de convenis amb entitats de crèdit, qualsevol ajornament o modificació s'ha d'efectuar d'acord amb aquestes entitats.

Sense perjudici de les mesures que adopti l'Administració corresponent, tampoc és aplicable a préstecs participatius, operacions de capital de risc, instruments de cobertura,

derivats, subvencions, avals financers i, en general, qualsevol operació de caràcter financer que no s'ajusti a préstecs financers en termes de mercat.

3. La sol·licitud presentada ha d'incorporar:

a) Una memòria justificativa en què s'acrediti la insuficiència de recursos ordinaris o la dificultat greu per atendre el pagament dels venciments d'acord amb el que estableix l'apartat anterior. Aquesta justificació ha d'incloure un estat dels comptes just abans que es produís la situació a què es refereix l'apartat 1, una explicació qualitativa i quantitativa de com s'ha produït aquesta afectació, la seva valoració econòmica i financera, així com un pla d'actuació per pal·liar aquests efectes. S'hi pot incloure qualsevol document que s'ajusti a dret que acrediti la insuficiència o la dificultat greu. L'Administració afectada pot aprovar un formulari normalitzat de la sol·licitud i altra documentació annexa.

b) Una declaració responsable que l'empresa està al corrent de les seves obligacions tributàries i amb la Seguretat Social, que no té deutes per reintegraments d'ajudes o préstecs amb l'Administració, i que ha complert, si s'escau, amb les seves obligacions de presentació de comptes davant el Registre Mercantil.

c) Una declaració responsable que es respecten els límits d'intensitat d'ajuda permesos i la resta de regulació establerta per la normativa comunitària en matèria d'ajudes d'Estat.

En cas que la documentació anterior inclogui dades falses o esbiaixades i que hagin servit de fonament per a la concessió de l'ajornament, això determina el venciment anticipat de la totalitat del préstec, sense perjudici d'altres responsabilitats aplicables.

4. L'ajornament el pot concedir l'òrgan concedent de l'Administració prestadora, amb l'informe favorable previ de la conselleria o la regidoria que tingui competències en matèria d'hisenda i pressupostos. El termini màxim per a la resolució del procediment i la seva notificació és d'un mes comptat a partir de la presentació de la sol·licitud. Si, transcorregut el termini esmentat, l'òrgan competent per resoldre no ha notificat aquesta resolució, els interessats estan legitimats per entendre desestimada la sol·licitud. Des de la sol·licitud de l'ajornament fins a 15 dies després de la seva resolució expressa o presumpta són inaplicables les clàusules de venciment anticipat vinculades a l'impagament dels venciments del préstec.

5. L'estimació de la sol·licitud comporta la modificació del calendari de reembossaments, respectant el termini màxim del préstec, i les quotes ajornades poden ser objecte de fraccionament. Les quotes ajornades meriten el tipus d'interès fixat per al préstec o crèdit objecte de l'ajornament. En cap cas s'han d'aplicar despeses ni costos financers.

Article 51. *Reforç de les obligacions de subministrament d'informació economicofinancera.*

1. Les comunitats autònomes i les corporacions locals han de subministrar al Ministeri d'Hisenda, amb la periodicitat que aquest determini, la informació economicofinancera que es requereixi sobre els efectes derivats de les actuacions dutes a terme en relació amb la COVID-19 així com tota la informació que sigui necessària per complir les disposicions que preveu aquest Reial decret llei o per atendre qualsevol altre requeriment d'informació exigit per la normativa o institucions, tant comunitàries com internacionals.

2. En concret, sense perjudici d'altra informació economicofinancera que es determini o de modificacions posteriors que s'adoptin al respecte, les comunitats autònomes han de trametre amb periodicitat mensual la informació que recull l'annex I d'aquest Reial decret llei, i s'ha de trametre abans del dia 15 de cada mes la informació referida al mes anterior. Les entitats locals han de trametre la informació que recullen els annexos II i III amb periodicitat trimestral.

3. La tramesa de la informació economicofinancera de cada comunitat autònoma o corporació local que preveu aquest Reial decret llei s'ha de centralitzar a través de:

a) En el cas de les comunitats autònomes, la intervenció general o la unitat equivalent que tingui competències en matèria de comptabilitat.

b) En les corporacions locals, la intervenció o la unitat que exerceixi les seves funcions.

4. S'habilita l'òrgan competent del Ministeri d'Hisenda per dictar les instruccions o les resolucions que siguin necessàries per a la concreció, el procediment i el termini de tramesa de la informació que han de subministrar les comunitats autònomes i les corporacions locals, així com per a l'ampliació o la modificació dels formularis.

5. El Ministeri d'Hisenda pot difondre o publicar la informació tramesa en virtut d'aquest Reial decret llei amb l'abast, el contingut i la metodologia que determini.

6. La informació s'ha de trametre per mitjans electrònics a través dels models normalitzats i el sistema que el Ministeri d'Hisenda habiliti a l'efecte, i mitjançant la signatura electrònica avançada basada en un certificat reconegut, d'acord amb la Llei 59/2003, de 19 de desembre, de signatura electrònica, excepte en els casos en què el Ministeri d'Hisenda consideri que no cal utilitzar-la.

7. L'incompliment de les obligacions de subministrament d'informació, tant pel que fa als terminis establerts, el contingut correcte i la idoneïtat de les dades o la forma d'enviament derivades de les disposicions d'aquest Reial decret llei pot comportar la imposició de les mesures que preveuen els articles 20 i següents de la Llei orgànica 2/2012, de 27 d'abril, d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera, amb el requeriment previ a la comunitat autònoma o la corporació local per al seu compliment en un termini de 10 dies hàbils. Sense perjudici de la possible responsabilitat personal que correspongui, el Ministeri d'Hisenda pot donar publicitat als requeriments efectuats o al seu incompliment.

Article 52. *Ajornament de deutes derivats de declaracions duaneres.*

1. En l'àmbit de les competències de l'Administració tributària de l'Estat, als efectes dels ajornaments a què es refereix l'article 65 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, es concedeix l'ajornament de l'ingrés del deute duaner i tributari corresponent a les declaracions duaneres presentades des de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i fins al dia 30 de maig de 2020, tots dos inclusivament, sempre que les sol·licituds presentades fins a aquesta data compleixin els requisits a què es refereix l'article 82.2.a) de la Llei 58/2003 i l'import del deute a ajornar sigui superior a 100 euros.

2. El que preveu l'apartat anterior no és aplicable a les quotes de l'impost sobre el valor afegit que es liquidin de conformitat amb el que preveu l'article 167.dos, segon paràgraf, de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit.

3. Aquest ajornament s'ha de sol·licitar en la mateixa declaració duanera i la seva concessió s'ha de notificar en la forma prevista per a la notificació del deute duaner, d'acord amb l'article 102 del Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el codi duaner de la Unió.

4. Als efectes del que preveu l'apartat 3 de l'article 65 de la Llei 58/2003, la garantia aportada per a l'obtenció de l'aixecament de la mercaderia és vàlida per a l'obtenció de l'ajornament, i queda afectada al pagament del deute duaner i tributari corresponent fins al compliment íntegre per part de l'obligat de l'ajornament concedit, sense perjudici del que preveu l'apartat 3 de l'article 112 del Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el codi duaner de la Unió.

5. És un requisit necessari per a la concessió de l'ajornament que el destinatari de la mercaderia importada sigui una persona o una entitat amb un volum d'operacions no superior a 6.010.121,04 euros l'any 2019.

6. Les condicions de l'ajornament són les següents:

a) El termini és de sis mesos des de la finalització del termini d'ingrés que correspongui de conformitat amb el que preveu l'article 108 del Reglament (UE) núm. 952/2013 del Parlament Europeu i del Consell, de 9 d'octubre de 2013, pel qual s'estableix el codi duaner de la Unió.

b) No es meriten interessos de demora durant els primers tres mesos de l'ajornament.

Article 53. Suspensió de terminis en l'àmbit tributari de les comunitats autònomes i de les entitats locals.

El que disposa l'article 33 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, és aplicable a les actuacions, els tràmits i els procediments que es regeixin pel que estableixen la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, i els seus reglaments de desplegament i que efectuïn i tramitin les administracions tributàries de les comunitats autònomes i les entitats locals, i és aplicable així mateix, en relació amb aquestes últimes, a les actuacions, els tràmits i els procediments que es regeixin pel text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

Article 54. Mesures en matèria de subvencions i ajudes públiques.

1. En els procediments de concessió de subvencions, les ordres i les resolucions de convocatòria i concessió de subvencions i ajudes públiques previstes a l'article 22.1 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, que ja s'hagin atorgat en el moment de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020 es poden modificar per ampliar els terminis d'execució de l'activitat subvencionada i, si s'escau, de justificació i comprovació de l'execució, encara que no s'hagi previst en les bases reguladores corresponents.

A aquest efecte, l'òrgan competent ha de justificar únicament la impossibilitat de dur a terme l'activitat subvencionada durant la vigència de l'estat d'alarma així com la insuficiència del termini que resti després de la seva finalització per a la realització de l'activitat subvencionada o la seva justificació o comprovació.

2. També es poden modificar, a instància del beneficiari, les resolucions i els convenis de concessió de subvencions previstes a l'article 22.2 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, sense necessitat que es modifiqui, si s'escau, el reial decret que preveu l'article 28.2 de la Llei esmentada, en les mateixes condicions i amb els mateixos requisits que preveu l'apartat anterior. No obstant això, en cas que l'objecte de la subvenció sigui el finançament de les despeses de funcionament d'una entitat, el termini d'execució establert inicialment no es pot modificar.

3. L'adopció d'aquestes modificacions no està subjecta als requisits que preveu l'apartat 4 de la disposició addicional tercera del Reial decret 463/2020 i no afecta la suspensió dels terminis que estableix l'apartat 1 de la disposició addicional esmentada.

Disposició addicional primera. Línia de garanties COVID-19 de CERSA.

Per ampliar la partida pressupostària del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme destinada a dotar el Fons de provisions tècniques de la Companyia Espanyola de Refinançament, SME, SA (CERSA), es concedeix un suplement de crèdit per un import de 60M € en el concepte 747.01 «a la Companyia de Refinançament, CERSA» del programa 433M «Suport a la petita i mitjana empresa», finançat de qualsevol de les maneres que estableix l'article 55 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

Disposició addicional segona. Aplicació de les condicions generals del Reial decret 106/2018 de 9 de març, pel qual es regula el Pla estatal d'habitatge 2018-2021.

Als nous programes d'ajuda del Pla estatal d'habitatge 2018-2021 que s'esmenten en aquest Reial decret llei, ja sigui per incorporació, substitució o modificació, els són aplicables les disposicions que, amb caràcter general, regula el Reial decret 106/2018, de 9 de març, tret de les excepcions específiques que regula aquest Reial decret llei.

Disposició addicional tercera. *Incorporació de nous programes d'ajuda als convenis subscrits entre el llavors Ministeri de Foment i les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021.*

Els nous programes d'ajuda del Pla estatal d'habitatge 2018-2021 que s'esmenten en aquest Reial decret llei, ja sigui per incorporació, substitució o modificació, poden ser objecte dels convenis subscrits entre el Ministeri de Foment i les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021. Per tant, es poden finançar amb càrrec als fons compromesos per totes dues administracions en els convenis esmentats.

A aquest efecte, les comissions bilaterals de seguiment, regulades a l'article 74 del Reial decret 106/2018, de 9 de març, i a la clàusula quinzena de cada conveni que per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021 va subscriure el llavors Ministeri de Foment amb cada comunitat autònoma i amb Ceuta i Melilla, poden incorporar els nous programes d'ajuda en els reajustaments pressupostaris que acordi sobre el que s'havia previst inicialment, entre els diferents programes, respectant sempre el marc general establert en el conveni de col·laboració i sense que les reordenacions que s'acordin puguin comportar un increment en les dotacions pressupostàries que ha d'aportar el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda urbana cada any, ni es prolonguin més enllà de l'exercici 2021.

Disposició addicional quarta. *Reajustaments en el repartiment dels fons disponibles en cada conveni entre els programes del Pla estatal d'habitatge 2018-2021 sobre el repartiment previst inicialment.*

La comissió bilateral de seguiment, prevista en els convenis de col·laboració que ja estiguin subscrits o que s'hagin de subscriure entre el llavors Ministeri de Foment, avui Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, i les comunitats autònomes o les ciutats de Ceuta i de Melilla per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021, incloses si s'escau les seves modificacions eventuais, pot acordar reajustaments en el repartiment de fons previst inicialment entre els diferents programes d'ajuda, així com altres ajustos que siguin necessaris, per les modificacions que es puguin produir en el finançament del Pla, respectant sempre el marc general establert en el conveni de col·laboració i sense que els reajustaments en el repartiment puguin comportar un increment de les dotacions pressupostàries que ha d'aportar el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda urbana cada any, ni es prolonguin més enllà de l'exercici 2021.

Aquests acords de reajustament en el repartiment de fons entre programes es poden produir fins i tot després de la finalització de l'exercici que és objecte de reajustament, especialment amb motiu de la liquidació dels convenis de col·laboració.

Disposició addicional cinquena. *Comprovació de requisits per a la concessió d'ajudes al lloguer del Pla estatal d'habitatge 2018-2021.*

1. Els requisits que han de complir els beneficiaris de qualsevol ajuda al lloguer finançada amb càrrec al Pla estatal d'habitatge 2018-2021, inclosos els del programa d'ajudes per contribuir a minimitzar l'impacte econòmic i social de la COVID-19 en els lloguers d'habitatge habitual, els poden verificar les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i de Melilla després de la resolució de concessió de l'ajuda, i aquesta queda condicionada al seu compliment.

2. Les comunitats autònomes o les ciutats de Ceuta i Melilla que com a conseqüència de la comprovació dels requisits després de la resolució de concessió de l'ajuda i, si s'escau, del pagament total o parcial d'aquesta detectin el seu incompliment han de resoldre l'anul·lació o la suspensió de la concessió de l'ajuda des de la data en què s'hagi produït l'incompliment i han de sol·licitar, si s'escau, el reintegrament o la devolució que sigui procedent de conformitat amb la normativa aplicable.

Disposició addicional sisena. *Règim aplicable als usuaris d'habitatge militar subjectes a la Llei 26/1999, de 9 de juliol, de mesures de suport a la mobilitat geogràfica dels membres de les Forces Armades.*

Les mesures que preveu aquest Reial decret llei s'apliquen a les persones físiques que siguin usuàries d'habitatge militar subjectes a la Llei 26/1999, de 9 de juliol, de mesures de suport a la mobilitat geogràfica dels membres de les Forces Armades, i es trobin en els supòsits de vulnerabilitat econòmica que estableix l'article 5 d'aquest Reial decret llei.

Disposició addicional setena. *Fons provinents de la recaptació de la quota de formació professional per a l'ocupació per a l'any 2020.*

U. Amb caràcter excepcional i extraordinari, a causa de l'impacte econòmic de les mesures aprovades per fer front a la crisi sanitària provocada per la COVID-19, els ingressos derivats de la cotització per formació professional obtinguts en l'exercici 2020 es poden destinar al finançament de qualsevol de les prestacions i accions del sistema de protecció per desocupació definides a l'article 265 del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social, o per finançar programes que fomentin la contractació de persones desocupades o les ajudin a recuperar la feina.

Dos. Es fa una nova redacció de l'apartat u de la disposició addicional cent vint-i-quatrena de la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018, que queda redactat de la manera següent:

«Sense perjudici d'altres fonts de finançament, els fons provinents de la quota de formació professional es destinen, en la proporció que es determini reglamentàriament, a finançar les despeses del sistema de formació professional per a l'ocupació regulat per la Llei 30/2015, de 9 de setembre, per la qual es regula el sistema de formació professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral, inclosos els corresponents a programes públics d'ocupació i formació, tot això amb l'objecte d'impulsar i estendre entre les empreses i els treballadors ocupats i desocupats una formació que respongui a les seves necessitats del mercat laboral i contribueixi al desenvolupament d'una economia basada en el coneixement.»

Disposició addicional vuitena. *Ampliació del termini per recórrer.*

1. El còmput del termini per interposar recursos en la via administrativa o per instar qualssevol altres procediments d'impugnació, reclamació, conciliació, mediació i arbitratge que els substitueixin d'acord amb el que preveuen les lleis, en qualsevol procediment del qual es puguin derivar efectes desfavorables o de gravamen per a l'interessat, es computa des del dia hàbil següent a la data de finalització de la declaració de l'estat d'alarma, independentment del temps que hagi transcorregut des de la notificació de l'actuació administrativa objecte de recurs o impugnació abans de la declaració de l'estat d'alarma. Tot això s'entén sense perjudici de l'eficàcia i l'executivitat de l'acte administratiu objecte de recurs o impugnació.

2. En particular, en l'àmbit tributari, des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, fins al 30 d'abril de 2020, el termini per interposar recursos de reposició o reclamacions economicoadministratives que es regeixin per la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, i els seus reglaments de desplegament es comença a comptar des del 30 d'abril de 2020 i s'aplica tant en els supòsits en què s'hagi iniciat el termini per recórrer d'un mes a comptar de l'endemà de la notificació de l'acte o la resolució impugnada i no hagi finalitzat el termini el 13 de març de 2020, com en els supòsits en què no s'hagi notificat encara l'acte administratiu o la resolució objecte de recurs o reclamació. La mateixa mesura és aplicable als recursos de reposició i les reclamacions que, en l'àmbit tributari, regula el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

Disposició addicional novena. *Aplicació del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, a determinats procediments i actes.*

1. El període comprès des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, fins al 30 d'abril de 2020 no computa a l'efecte de la durada màxima del termini per a l'execució de les resolucions d'òrgans economicoadministratius.

2. Des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, fins al 30 d'abril de 2020 queden suspesos els terminis de prescripció i caducitat de qualssevol accions i drets que preveu la normativa tributària.

3. El que preveuen els apartats anteriors és aplicable als procediments, les actuacions i els tràmits que es regeixin pel que estableixen la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, i els seus reglaments de desplegament i que efectuïn i tramitin l'Agència Estatal d'Administració Tributària, el Ministeri d'Hisenda o les administracions tributàries de les comunitats autònomes i de les entitats locals, així com, en el cas d'aquestes últimes, als que es regeixin pel text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.

4. El que preveu l'article 33 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, per als deutes tributaris és aplicable als altres recursos de naturalesa pública.

Disposició addicional desena. *Ampliació dels terminis aplicables als pagaments a justificar.*

Els terminis que preveu l'article 79.4 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, per a la rendició de comptes justificatius que vencin durant el període de durada de l'estat d'alarma o que transcorrin en part dins d'aquest període disposen d'un termini addicional d'un mes per a la seva rendició, i en tot cas fins a transcorregut un mes des de la finalització de l'estat d'alarma. Aquesta ampliació comporta igualment la dels terminis que preveuen els articles 3.1 i 7.1 del Reial decret 938/2005, de 29 de juliol, sobre el seguiment i l'aplicació comptable dels fons disponibles en els serveis de l'exterior, relatius a l'obligació de tramesa del «compte de gestió» dels fons disponibles en els serveis a l'exterior i a l'obligació de transferir al Tresor Públic, o al compte de l'organisme o entitat corresponent, els fons que no s'hagin pogut compensar dins del període que indica l'article 7.1 esmentat.

Disposició addicional onzena. *Mesures provisionals per a l'expedició de certificats electrònics qualificats.*

Durant la vigència de l'estat d'alarma, decretat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, es permet l'expedició de certificats electrònics qualificats d'acord amb el que preveu l'article 24.1.d) del Reglament (UE) 910/2014, de 23 de juliol, relatiu a la identificació electrònica i els serveis de confiança per a les transaccions electròniques en el mercat interior. A aquest efecte, l'organisme supervisor ha d'acceptar els mètodes d'identificació per videoconferència basats en els procediments autoritzats pel Servei Executiu de la Comissió de Prevenció del Blanqueig de Capitals i Infraccions Monetàries o reconeguts per a l'expedició de certificats qualificats per un altre Estat membre de la Unió Europea. L'equivalència en el nivell de seguretat l'ha de certificar un organisme d'avaluació de la conformitat. Els certificats emesos així els ha de revocar el prestador de serveis quan finalitzi l'estat d'alarma, i el seu ús s'ha de limitar exclusivament a les relacions entre el titular i les administracions públiques.

Disposició addicional dotzena. *Regles aplicables a la durada de determinats contractes de personal docent i investigador subscrits per les universitats.*

Els contractes d'ajudants, professors ajudants doctors, professors associats i professors visitants, subscrits de conformitat amb els articles 49, 50, 53 i 54 de la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, la durada màxima dels quals estigui previst que finalitzi durant la vigència de l'estat d'alarma i de les seves pròrrogues, en els termes que estableix el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, s'han de prorrogar d'acord amb les regles que estableixen els apartats següents, tret que hi hagi un pacte en contra.

Aquesta pròrroga s'ha d'efectuar per una extensió equivalent al temps de durada de l'estat d'alarma i, si s'escau, les seves pròrrogues. Excepcionalment, per motius justificats, les parts poden acordar, amb caràcter previ a la data de finalització del contracte, una pròrroga d'aquest per fins a tres mesos addicionals al temps de durada de l'estat d'alarma i les seves pròrrogues.

La durada dels contractes prorrogats en aplicació d'aquesta disposició addicional pot excedir els límits màxims que preveu per a aquests la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre.

Disposició addicional tretzena. *Regles aplicables als contractes de treball subscrits amb càrrec al finançament de convocatòries públiques de recursos humans en l'àmbit de la recerca i a la integració de personal contractat en el Sistema Nacional de Salut.*

1. Les entitats que hagin subscrit contractes de treball de durada determinada amb càrrec al finançament procedent de convocatòries d'ajudes de recursos humans efectuades per agents de finançament del Sistema Estatal de Ciència, Tecnologia i Innovació, sota qualsevol modalitat laboral i en el marc de la Llei 14/2011, de 12 de juny, de la ciència, la tecnologia i la innovació, en poden prorrogar la vigència en les condicions que preveu aquesta disposició addicional, exclusivament quan resti un any o menys per a la finalització dels contractes de treball corresponents.

2. La pròrroga dels contractes es pot acordar pel temps de durada de l'estat d'alarma i les seves pròrrogues vinculades a l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19, en els termes que preveu el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. Per motius justificats, es poden prorrogar els contractes per fins a tres mesos addicionals al temps de durada de l'estat d'alarma i les seves pròrrogues.

A més, quan els contractes s'hagin suspès per possibilitar que les persones contractades s'integrin en el Sistema Nacional de Salut per atendre les contingències derivades de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19, el temps de suspensió s'ha d'afegir al que estableix el paràgraf anterior.

3. En tot cas, la durada total del contracte de treball i de la seva pròrroga eventual pot excedir els límits temporals màxims que preveu la Llei 14/2011, d'1 de juny.

4. La pròrroga dels contractes laborals requereix la subscripció de l'acord corresponent subscrit entre l'entitat contractant i la persona empleada, amb caràcter previ a la data prevista de finalització del contracte.

5. Els costos laborals i socials derivats de la pròrroga esmentada s'han de finançar amb càrrec als pressupostos de l'òrgan, l'organisme o l'entitat convocant, en les mateixes condicions econòmiques que la convocatòria corresponent. S'autoritzen els titulars dels òrgans superiors i els directius, els presidents i els directors dels organismes convocants perquè efectuïn les modificacions i les variacions pressupostàries que siguin necessàries per donar lloc al finançament esmentat, incloses les que es portin a terme amb càrrec a romanents de tresoreria, així com la reanualització dels expedients de despesa corresponents.

6. Els òrgans i les entitats convocants poden dictar les resolucions que siguin necessàries per adaptar les condicions previstes en les seves corresponents convocatòries

d'ajudes que preveu aquest Reial decret llei, i mitjançant aquelles poden modificar les condicions i els terminis de l'execució i la justificació de les ajudes, així com totes les qüestions que puguin afectar el desenvolupament adequat dels contractes en les seves diferents modalitats i altres conceptes de despesa per motiu de la situació d'estat d'alarma i de l'aplicació del que disposa aquesta disposició.

Disposició addicional catorzena. Aplicació de la disposició addicional sisena del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, a les empreses dels sectors de les arts escèniques, musicals i del cinematogràfic i audiovisual.

El compromís del manteniment de l'ocupació que estableix la disposició addicional sisena del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, s'ha de valorar d'acord amb les característiques específiques dels diferents sectors i la normativa laboral aplicable, tenint en compte, en particular, les especificitats de les empreses que tenen una alta variabilitat o estacionalitat de l'ocupació o una relació directa amb esdeveniments o espectacles concrets, com succeeix, entre d'altres, en l'àmbit de les arts escèniques, musicals, cinematogràfic i audiovisual.

En particular, en el cas de contractes temporals el compromís de manteniment de l'ocupació no s'entén incomplert quan el contracte s'extingeixi per expiració del temps convingut o la realització de l'obra o el servei que en constitueix l'objecte o quan no es pugui dur a terme de manera immediata l'activitat objecte de contractació.

En tot cas, les mesures que preveuen els articles 22 a 28 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, són aplicables a totes les persones treballadores, independentment de la durada determinada o indefinida dels seus contractes.

Disposició addicional quinzena. Efectes de la compatibilitat de la pensió de jubilació amb el nomenament com a personal estatutari dels professionals sanitaris efectuat a l'empareda de l'Ordre SND/232/2020, de 15 de març, per la qual s'adopten mesures en matèria de recursos humans i mitjans per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

1. Els professionals sanitaris jubilats metges/esses i infermers/eres i el personal emèrit que reincorpori al servei actiu l'autoritat competent de la comunitat autònoma, o l'Institut Nacional de Gestió Sanitària (INGESA) a les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla, a través del nomenament estatutari corresponent tenen dret a percebre l'import de la pensió de jubilació que estiguin percebent en el moment de la incorporació al treball, en qualsevol de les seves modalitats, inclòs si s'escau el complement a mínims.

2. No els és aplicable el que preveuen els articles 213 i 214 del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

3. El beneficiari té la consideració de pensionista a tots els efectes.

4. Durant la prestació d'aquest treball, s'ha d'aplicar el règim de limitació de les pensions, les incompatibilitats i l'exercici del dret d'opció, previstos al Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

La protecció d'aquests treballadors, en ocasió o a conseqüència del treball exercit, consisteix en el següent:

a) Quan s'expedeixi un comunicat de baixa mèdica qualificada d'accident de treball, causen dret a la corresponent prestació d'incapacitat temporal derivada d'accident de treball, que és compatible amb la percepció de la pensió de jubilació que percebien en el moment de la seva incorporació.

b) Quan s'expedeixi un comunicat de baixa mèdica qualificada de malaltia comuna, i sempre que acreditati les cotitzacions que exigeix la lletra a) de l'article 172 del Reial decret

legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social, causen dret a la corresponent prestació d'incapacitat temporal derivada de contingències comunes, que és compatible amb la percepció de la pensió de jubilació que perceben en el moment de la seva incorporació.

c) Quan se'ls declari en situació d'incapacitat permanent, poden optar per continuar amb el percepció de la pensió de jubilació o per beneficiar-se de la corresponent pensió d'incapacitat permanent derivada d'accident de treball.

d) Quan els professionals jubilats morin en ocasió o a conseqüència del treball exercit per la reincorporació esmentada, poden causar les corresponents prestacions de mort i supervivència derivades d'accident de treball.

Disposició addicional setzena. *Habilitació als autoritzats del Sistema RED.*

Els autoritzats per actuar a través del Sistema de tramesa electrònica de dades en l'àmbit de la Seguretat Social (Sistema RED), que regula l'Ordre ESS/484/2013, de 26 de març, estan habilitats per efectuar per mitjans electrònics les sol·licituds i altres tràmits corresponents als ajornaments en el pagament de deutes, les moratòries en el pagament de cotitzacions i les devolucions d'ingressos indeguts amb la Seguretat Social corresponents als subjectes responsables del compliment de l'obligació de cotitzar en nom dels quals actuïn.

L'habilitació a què es refereix el paràgraf anterior es pot estendre a altres actuacions que es determinin mitjançant una resolució del director general de la Tresoreria General de la Seguretat Social.

Disposició addicional dissetena. *Criteris de graduació dels possibles incompliments en programes de finançament de la SGIPIE.*

Es modifiquen l'article 23 de l'Ordre ICT/1100/2018, de 18 d'octubre, l'article 29 de l'Ordre EIC/742/2017, de 28 de juliol, i l'article 28 de l'Ordre ICT/859/2019, d'1 d'agost, i s'hi inclou un nou punt 3, que queda redactat de la manera següent:

«3. Per als projectes que estiguin en període d'execució en el moment de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, sempre que el grau de compliment acreditat pel beneficiari s'aproximi de manera significativa al compliment total i es constati que s'han assolit els objectius del projecte plantejats inicialment, es considera un compliment del 100% del projecte, sense que es proposi cap reintegrament.»

A aquest efecte, es considera un incompliment total l'equivalent a un percentatge inferior al 60 per cent de realització de la inversió finançable, i un compliment aproximat de manera significativa al total l'equivalent a un 80 per cent o superior. En casos d'un compliment situat entre aquests dos percentatges, s'ha d'aplicar el reintegrament parcial que descriu l'apartat anterior.

Disposició addicional divuitena. *Col·laboració de les empleades i els empleats públics.*

Les empleades i els empleats públics en servei actiu que sol·licitin col·laborar tant en l'àmbit de la seva administració d'origen com en qualsevol altra administració, en les àrees de caràcter sanitari, sociosanitari, d'ocupació, per a la protecció de col·lectius vulnerables i les altres que requereixin un reforç en matèria de personal com a conseqüència de la situació provocada per la COVID-19, segueixen meritant les seves retribucions per l'organisme d'origen, i no comporta cap modificació de la seva situació administrativa o contracte de treball mentre duri la declaració de l'estat d'alarma.

La prestació del servei es pot portar a terme tant de manera presencial com a través de modalitats no presencials de treball, amb l'autorització prèvia del seu superior jeràrquic i la comunicació a l'òrgan competent en matèria de personal.

Disposició addicional dinovena. *Agilitació processal.*

Una vegada que s'hagi deixat sense efecte la declaració de l'estat d'alarma i de les prorroques d'aquest que, si s'escau, s'hagin acordat, el Govern, a proposta del Ministeri de Justícia, ha d'aprovar tan aviat com sigui possible i en tot cas en el termini màxim de 15 dies un pla d'actuació per agilitzar l'activitat judicial en els ordres jurisdiccionals social i contenciós administratiu així com en l'àmbit dels jutjats mercantils amb la finalitat de contribuir a l'objectiu d'una ràpida recuperació econòmica després de la superació de la crisi.

Disposició addicional vintena. *Disponibilitat dels plans de pensions en cas de desocupació o cessament d'activitat derivats de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.*

1. Durant el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, els participants dels plans de pensions poden fer efectius els seus drets consolidats, excepcionalment, en els supòsits següents:

- a) Estar en situació legal de desocupació com a conseqüència d'un expedient de regulació temporal d'ocupació derivat de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.
- b) Ser un empresari titular d'establiments l'obertura al públic dels quals s'hagi vist suspesa com a conseqüència del que estableix l'article 10 del Reial decret 463/2020, de 14 de març.
- c) En el cas dels treballadors per compte propi que s'hagin integrat prèviament en un règim de la Seguretat Social com a tals i hagin cessat en la seva activitat com a conseqüència de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

2. L'import dels drets consolidats disponible no pot ser superior a:

- a) Els salaris deixats de percebre mentre es mantingui la vigència de l'expedient de regulació temporal d'ocupació per al supòsit que preveu l'apartat 1.a).
- b) Els ingressos nets estimats que s'hagin deixat de percebre mentre es mantingui la suspensió d'obertura al públic per al supòsit que recull l'apartat 1.b).
- c) Els ingressos nets estimats que s'hagin deixat de percebre mentre es mantingui la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 per al supòsit que recull l'apartat 1.c).

Els imports que estableixen els paràgrafs anteriors els han d'acreditar els participants dels plans de pensions que sol·licitin la disposició dels seus drets consolidats.

3. Es poden regular reglamentàriament les condicions i els termes en què es poden fer efectius els drets consolidats en els supòsits que indica l'apartat 1.

En tot cas, el reembossament de drets consolidats s'ha de fer efectiu a sol·licitud del participant, amb subjecció al règim fiscal establert per a les prestacions dels plans de pensions. El reembossament s'ha d'efectuar dins del termini màxim de set dies hàbils des que el participant presenti la documentació acreditativa corresponent.

4. El que disposa aquesta disposició és igualment aplicable als assegurats dels plans de previsió assegurats, plans de previsió social empresarial i mutualitats de previsió social a què es refereix l'article 51 de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques.

5. El Govern, a proposta de la ministra d'Afers Econòmics i Transformació Digital, pot ampliar el termini que preveu l'apartat 1 per sol·licitar el cobrament dels plans de pensions, tenint en compte les necessitats de renda disponible davant la situació derivada de les circumstàncies de l'activitat econòmica provocades com a conseqüència de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19.

Disposició addicional vint-i-unena. *Incapacitat temporal en la situació excepcional de confinament total.*

Amb caràcter excepcional, i amb efectes des de l'inici de la situació de confinament, i mitjançant el comunicat de baixa corresponent, s'estén aquesta protecció als treballadors obligats a desplaçar-se de localitat i que tinguin l'obligació de prestar els serveis essencials a què es refereix el Reial decret llei 10/2020, sempre que s'hagi acordat el confinament de la població on tinguin el domicili i l'autoritat competent li hagi denegat de manera expressa la possibilitat de desplaçar-se, no pugui dur a terme la seva feina de forma telemàtica per causes no imputables a l'empresa per a la qual presta els seus serveis o al mateix treballador i no tingui dret a percebre cap altra prestació pública.

L'acreditació de l'acord de confinament de la població on té el domicili i la denegació de la possibilitat de desplaçament s'ha d'efectuar mitjançant una certificació expedida per l'ajuntament del domicili davant l'òrgan corresponent del servei públic de salut. De la mateixa manera, la impossibilitat de dur a terme el treball de forma telemàtica s'ha d'acreditar mitjançant una certificació de l'empresa o una declaració responsable en el cas dels treballadors per compte propi davant el mateix òrgan del servei públic de salut.

Disposició addicional vint-i-dosena. *Compatibilitat del subsidi per cura d'un menor i la prestació per desocupació o cessament d'activitat durant la permanència de l'estat d'alarma.*

1. Durant la permanència de l'estat d'alarma declarat pel Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, el subsidi per cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu, que perceben els treballadors per compte d'altri a 14 de març de 2020, no es veu afectat per la suspensió del contracte i la reducció de jornada que tinguin la seva causa en el que preveuen els articles 22 i 23 del Reial decret 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

En aquests casos, l'expedient de regulació temporal d'ocupació que tramiti l'empresari, ja sigui per la suspensió de contractes o la reducció temporal de la jornada de treball, només afecta el treballador beneficiari d'aquest subsidi en la part de la jornada no afectada per la cura del menor.

Per tant, és compatible la percepció del subsidi per cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu amb la percepció de la prestació per desocupació que com a conseqüència de la reducció de la jornada, afectada per un expedient de regulació temporal d'ocupació, pugui tenir dret a percebre.

A aquest efecte, l'empresa, en el moment de presentar la sol·licitud, ha d'indicar les persones que tenen reduïda la jornada de treball pel fet de ser titulars del subsidi per cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu, i ha d'assenyalar la part de la jornada que es veu afectada per l'expedient de regulació temporal d'ocupació.

Durant el temps que duri l'estat d'alarma no hi ha l'obligació de cotitzar, i el període es té per cotitzat a tots els efectes.

2. El que disposa l'apartat anterior és aplicable als treballadors autònoms que perceben el subsidi per cura de menors afectats per càncer o una altra malaltia greu a 14 de març de 2020.

Disposició transitòria primera. *Règim transitori aplicable al programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament de l'habitatge.*

Les ajudes reconegudes a l'empara del programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual mantenen els seus efectes pel termini total i la quantia total per les quals van ser reconegudes.

A partir de l'entrada en vigor de l'ordre ministerial que desplegui el programa d'ajuda a les víctimes de violència de gènere, les persones objecte de desnonament del seu

habitatge habitual, les persones sense sostre i altres persones especialment vulnerables no s'admeten nous reconeixements d'ajudes a l'empara del programa d'ajuda a les persones en situació de desnonament o llançament del seu habitatge habitual, i aquestes poden accedir a les ajudes regulades a l'empara del programa d'ajuda a les víctimes de violència de gènere, les persones objecte de desnonament del seu habitatge habitual, les persones sense sostre i altres persones especialment vulnerables.

Disposició transitòria segona. Tramitació de l'autorització d'operacions en curs i d'operacions d'import reduït incloses a l'article 7 bis de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior i sobre determinades mesures de prevenció del blanqueig de capitals.

Tramitació de l'autorització d'operacions en curs i d'operacions d'import reduït incloses a l'article 7 bis de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior i sobre determinades mesures de prevenció del blanqueig de capitals.

1. De manera transitòria, es regeixen pel procediment simplificat que estableix l'apartat 2 d'aquesta disposició les sol·licituds d'autorització administrativa prèvia de les operacions d'inversió directa estrangera incloses a l'article 7 bis de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, descrites a continuació:

a) Aquelles respecte de les quals s'acrediti, per qualsevol mitjà vàlid en dret, l'existència d'un acord entre les parts o una oferta vinculant en els quals el preu hagi estat fixat, determinat o determinable, abans de l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

b) Aquelles amb un import que sigui igual o superior a 1 milió d'euros i inferior a 5 milions d'euros fins que entri en vigor la normativa de desplegament de l'article 7 bis.

2. Les sol·licituds s'han de dirigir a la persona titular de la Direcció General de Comerç Internacional i Inversions, que les ha de resoldre amb l'informe previ de la Junta d'Inversions Exteriors, aplicant d'ofici la tramitació simplificada del procediment prevista a l'article 96 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

3. Així mateix, de manera transitòria i fins que l'import mínim a què es refereix l'últim paràgraf de l'article 7 bis.1 de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, quedi establert reglamentàriament, s'entenen exemptes de l'obligació d'autorització prèvia les operacions d'inversió amb un import que sigui inferior a 1 milió d'euros.

Disposició transitòria tercera. Caràcter retroactiu i tramitació del subsidi extraordinari per falta d'activitat de les persones integrades en el sistema especial de treballadors de la llar i del subsidi de desocupació excepcional per finalització del contracte temporal.

1. El subsidi extraordinari per falta d'activitat i el subsidi de desocupació excepcional per finalització del contracte temporal previstos en aquest Reial decret llei són aplicables als fets causants definits en aquells encara que s'hagin produït abans de la seva entrada en vigor, sempre que aquests s'hagin produït després de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març.

2. El Servei Públic d'Ocupació Estatal ha d'establir en el termini d'un mes, a partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, el procediment per a la tramitació de les sol·licituds, que ha de determinar els formularis, el sistema de tramitació (presencial o telemàtic) i els terminis de presentació.

Disposició transitòria quarta. *Previsions en matèria de concursos de creditors.*

1. Si a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei el jutge del concurs ha dictat una interlocutòria per acordar l'aplicació de les mesures que preveuen els articles 22 i 23 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, la resolució judicial té plens efectes per al reconeixement de les prestacions que preveu el capítol II d'aquella norma legal.

2. Les sol·licituds presentades en què el jutge del concurs no hagi dictat cap resolució s'han de remetre a l'autoritat laboral i han de continuar la tramitació pel procediment i amb les especialitats que preveuen els articles 22 i 23 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març. Les actuacions practicades prèviament i el període de consultes que estigui en curs o que s'hagi dut a terme conserven la seva validesa als efectes del nou procediment.

Disposició transitòria cinquena. *Aplicació de determinades mesures del Reial decret llei.*

El que disposa l'article 53 d'aquest Reial decret llei és aplicable als procediments la tramitació dels quals s'hagi iniciat abans de l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març.

Disposició final primera. *Modificació del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.*

El Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, queda modificat de la manera següent:

U. Es modifica l'apartat 3 de l'article 4, que queda redactat en els termes següents:

«3. A partir de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei se suspèn la vigència dels articles següents relatius als sistemes d'actualització de preus regulats:

a. Els articles 3.5 i 6 de l'Ordre IET/389/2015, de 5 de març, per la qual s'actualitza el sistema de determinació automàtica de preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos liquats del petroli envasats i es modifica el sistema de determinació automàtica de les tarifes de venda, abans d'impostos, dels gasos liquats del petroli per canalització, per als tres bimestres següents, tret que l'aplicació del sistema de determinació automàtica de preus màxims tingui per efecte la fixació de nous preus inferiors als vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Tret que es doni la circumstància que assenyala l'incís final del paràgraf anterior, durant el període de suspensió estan vigents els preus màxims que estableix la Resolució de 14 de gener de 2020, de la Direcció General de Política Energètica i Mines, per la qual es publiquen els nous preus màxims de venda, abans d'impostos, dels gasos liquats del petroli envasats, en envasos de càrrega igual o superior a 8 kg, i inferior a 20 kg, exclosos els envasos de mescla per a usos dels gasos liquats del petroli com a carburant.

b. L'article 10, així com l'apartat segon de la disposició addicional única, de l'Ordre ITC/1660/2009, de 22 de juny, per la qual s'estableix la metodologia de càlcul de la tarifa d'últim recurs de gas natural, per als dos trimestres següents, tret que en qualsevol d'aquests l'aplicació de la metodologia de càlcul tingui per efecte la fixació d'una tarifa d'últim recurs inferior a la vigent a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei.

Tret que es doni la circumstància que assenyala l'incís final del paràgraf anterior, durant el període de suspensió estan vigents els termes de la tarifa que estableix la Resolució de 23 de desembre de 2019, de la Direcció General de Política Energètica i Mines, per la qual es fa pública la tarifa d'últim recurs de gas natural.»

Dos. L'article 7 queda redactat de la manera següent:

«Article 7. *Moratòria de deute hipotecari.*

1. S'estableixen mesures conduents a procurar la moratòria del deute hipotecari per a l'adquisició de l'habitatge habitual, d'immobles afectes a l'activitat econòmica que duguin a terme empresaris i professionals i d'habitatges diferents a l'habitual en situació de lloguer, de conformitat amb l'article 19 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, pels qui pateixen dificultats extraordinàries per atendre'n el pagament com a conseqüència de la crisi de la COVID-19 des d'aquest article i fins a l'article 16 ter d'aquest Reial decret llei, tots dos inclosos.

2. A l'efecte de la moratòria de deute hipotecari a què es refereix l'apartat anterior tenen la consideració d'empresaris i professionals les persones físiques que compleixin les condicions que preveu l'article 5 de la Llei 37/1992, de 28 de desembre, de l'impost sobre el valor afegit.»

Tres. L'article 8 queda redactat de la manera següent:

«Article 8. *Àmbit d'aplicació de la moratòria de deute hipotecari.*

1. Les mesures que preveu aquest Reial decret llei per a la suspensió de les obligacions derivades dels contractes de préstec amb garantia hipotecària vigents a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei la finalitat dels quals sigui l'adquisició de l'habitatge habitual o d'immobles afectes a l'activitat econòmica que duguin a terme empresaris i professionals s'han d'aplicar als contractes esmentats quan concorrin en el deutor tots els requisits que estableix l'article 16 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, perquè s'entén que està dins dels supòsits de vulnerabilitat econòmica.

2. Aquestes mateixes mesures s'han d'aplicar igualment als fiadors i avaladors del deutor principal, respecte del seu habitatge habitual i amb les mateixes condicions que les establertes per al deutor hipotecari.»

Quatre. L'article 12 queda redactat de la manera següent:

«Article 12. *Sol·licitud de moratòria.*

Els deutors compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret llei poden sol·licitar del creditor, fins a quinze dies després de la fi de la vigència d'aquest Reial decret llei, una moratòria en el pagament del préstec amb garantia hipotecària per a l'adquisició del seu habitatge habitual o d'immobles afectes a l'activitat econòmica que duguin a terme empresaris i professionals. Els deutors han d'ajuntar a la sol·licitud de moratòria la documentació que preveu l'article 17 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març.»

Cinc. L'article 13 queda redactat de la manera següent:

«Article 13. *Concessió de la moratòria.*

1. Una vegada efectuada la sol·licitud de la moratòria a què es refereix l'article 12 d'aquest Reial decret llei, l'entitat creditora ha de procedir a implementar-la en un termini màxim de 15 dies.

2. Una vegada concedida la moratòria, l'entitat creditora ha de comunicar al Banc d'Espanya la seva existència i durada. Els imports que serien exigibles al deutor en el cas de no aplicar la moratòria no es consideren vençuts. Durant el període de suspensió no es merita cap interès.

3. L'aplicació de la suspensió no requereix cap acord entre les parts, ni cap novació contractual, perquè tingui efectes, però s'ha de formalitzar en una escriptura pública i s'ha d'inscriure al Registre de la Propietat. La inscripció de l'ampliació del termini inicial té plens efectes, si s'escau, davant dels creditors intermedis inscrits encara que no tingui el consentiment d'aquests.

4. Quan el prestador i el prestatari beneficiari de la moratòria acordin una novació com a conseqüència de la modificació de la clàusules del contracte en uns termes o condicions contractuals que vagin més enllà de la mera suspensió a què es refereix l'article 13, han d'incorporar, a més dels altres aspectes que les parts pactin, la suspensió de les obligacions contractuals imposada per aquest Reial decret llei i sol·licitada pel deutor, així com la no meritació d'interessos durant la vigència de la suspensió.»

Sis. L'apartat 1 de l'article 14 queda redactat de la manera següent:

«1. La sol·licitud de la moratòria a què es refereix l'article 12 comporta la suspensió del deute hipotecari durant el termini de tres mesos i la inaplicació consegüent durant el període de vigència de la moratòria de la clàusula de venciment anticipat que, si s'escau, consti en el contracte de préstec amb garantia hipotecària.

La durada de la suspensió es pot ampliar per mitjà d'un acord del Consell de Ministres.»

Set. S'introdueixen uns nous articles 16 bis i 16 ter, amb el text literal següent:

«Article 16 bis. *Règim de supervisió i sanció.*

1. Les entitats prestadores que supervisa el Banc d'Espanya han de trametre cada dia hàbil a aquesta autoritat la informació següent referida al dia hàbil precedent:

- a) Nombre de sol·licituds de suspensió presentades per deutors.
- b) Nombre de suspensions concedides.
- c) Nombre de beneficiaris de la suspensió, desagregats, d'una banda, en deutors i avaladors i, d'altra banda, en assalariats i empresaris/professionals.
- d) Nombre de préstecs el pagament dels quals s'ha suspès.
- e) Saldo viu pendent d'amortització el pagament dels quals se suspèn.
- f) CNAE de l'activitat que duia a terme el deutor.
- g) Nombre de préstecs en què el deutor sol·licita que es documenti la suspensió en una escriptura notarial.

2. Els articles 7 a 16 i l'apartat primer d'aquest article tenen la consideració de normes d'ordenació i disciplina a què es refereix l'article 2 de la Llei 10/2014, de 26 de juny, d'ordenació, supervisió i solvència d'entitats de crèdit.

Article 16 ter. *Formalització en una escriptura pública de la moratòria hipotecària.*

1. Els drets aranzelaris notarials i registrals derivats de la formalització i la inscripció de la moratòria hipotecària legal en els termes de l'apartat 3 de l'article 13 i de la formalització i la inscripció de la novació del préstec hipotecari en els supòsits de l'apartat 4 de l'article 13 els ha de satisfer en tot cas el creditor i es bonifiquen en un 50 per cent en els termes següents:

a) Per l'atorgament de l'escriptura es merita l'aranzel corresponent a les escriptures de novació hipotecària, previst a la lletra f) de l'apartat 1 del número 1 de l'annex I del Reial decret 1426/1989, de 17 de novembre, pel qual s'aprova l'aranzel dels notaris, reduïts al 50 per cent, sense que es meriti cap quantitat a partir del cinquè foli de matriu i de còpia, ja sigui una còpia autoritzada o una còpia simple. L'aranzel mínim previst és de 30 euros i el màxim de 75.

b) Per la pràctica de la inscripció s'aplica l'aranzel previst per a les novacions modificatives a l'article 2.1.g) de l'annex I del Reial decret 1427/1989, de 17 de novembre, pel qual s'aprova l'aranzel dels registradors. Al resultat se li aplica una bonificació del 50 per cent. L'aranzel mínim previst és de 24 euros i el màxim de 50 euros.

2. Durant la vigència de l'estat d'alarma i fins que es torni a restablir plenament la llibertat deambulatòria no es poden formalitzar les escriptures públiques a què es refereix l'article 13. Tanmateix, això no suspèn l'aplicació de la de la moratòria, que s'ha d'aplicar en el termini màxim de 15 dies de conformitat amb l'article 13.1, tant si s'ha formalitzat com si no encara la suspensió en una escriptura pública.

3. Formalitzada l'escriptura pública, el notari autoritzant l'ha de trametre al Registre de la Propietat a través de qualsevol dels mitjans de presentació que permet la Llei hipotecària.»

Vuit. Es modifica l'enunciat de l'apartat 1 de l'article 17, que queda redactat de la manera següent:

«1. Amb un caràcter excepcional i una vigència limitada a un mes, a partir de l'entrada en vigor del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, o fins a l'últim dia del mes en què finalitzi l'estat d'alarma esmentat, si es prolonga aquest durant més d'un mes, els treballadors per compte propi o autònoms, les activitats dels quals quedin suspeses, en virtut del que preveu el Reial decret esmentat, o, en un altre cas, quan la seva facturació el mes anterior al qual se sol·licita la prestació es vegi reduïda, almenys, en un 75 per cent en relació amb la mitjana de facturació del semestre anterior, tenen dret a la prestació extraordinària per cessament d'activitat que regula aquest article, sempre que compleixin els requisits següents:

a) Han d'estar afiliats i en alta, en la data de la declaració de l'estat d'alarma, en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms o, si s'escau, en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors del mar.

b) En el supòsit que la seva activitat no es vegi suspesa directament en virtut del que preveu el Reial decret 463/2020, de 14 de març, han d'acreditar la reducció de la seva facturació, com a mínim, en un 75 per cent, en relació amb l'efectuada en el semestre anterior. En el cas dels treballadors per compte propi o autònoms que duguin a terme activitats en algun dels codis del CNAE 2009 entre el 9001 i el 9004, tots dos inclosos, la reducció de la facturació s'ha de calcular en relació amb l'efectuada en els 12 mesos anteriors. Alternativament, per a produccions agràries de caràcter estacional aquest requisit s'entén complert quan la seva facturació mitjana en els mesos de campanya de producció anteriors a aquell en què se sol·licita la prestació es vegi reduïda, almenys, en un 75 per cent en relació amb els mateixos mesos de la campanya de l'any anterior.

c) Han d'estar al corrent en el pagament de les quotes a la Seguretat Social. No obstant això, si en la data de la suspensió de l'activitat o de la reducció de la facturació no es compleix aquest requisit, l'òrgan gestor ha de convidar al pagament el treballador autònom perquè en el termini improrrogable de trenta dies naturals ingressi les quotes degudes. La regularització del descobert produeix plens efectes per a l'adquisició del dret a la protecció.»

S'addicionen tres nous apartats 7, 8 i 9:

«7. En el supòsit de suspensió de l'activitat, la cotització corresponent als dies d'activitat en el mes de març de 2020 no coberts per la prestació que regula aquest article, que no s'aboni dins del termini reglamentari d'ingrés, no és objecte del recàrrec que preveu l'article 30 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social.

8. El reconeixement de la prestació que regula aquest article es pot sol·licitar fins a l'últim dia del mes següent a aquell en què es produeixi la finalització de l'estat d'alarma.

9. L'acreditació de la reducció de la facturació s'ha de fer mitjançant l'aportació de la informació comptable que ho justifiqui, i es pot fer a través de la còpia del llibre de registre de factures emeses i rebudes; del llibre diari d'ingressos i despeses; del llibre registre de vendes i ingressos; o del llibre de compres i despeses.

Els treballadors autònoms que no estiguin obligats a portar els llibres que acrediten el volum d'activitat han d'acreditar la reducció d'almenys el 75% exigida per qualsevol mitjà de prova admès en dret.

Qualsevol sol·licitud s'ha d'acompanyar d'una declaració jurada en què es faci constar que es compleixen tots els requisits exigits per causar dret a aquesta prestació.»

Nou. Es modifica l'article 20, amb la redacció següent:

«Article 20. *Suspensió de la portabilitat.*

Mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els proveïdors de serveis de comunicacions electròniques no han de dur a terme campanyes comercials extraordinàries de contractació de serveis de comunicacions electròniques que requereixin la portabilitat de numeració, en la mesura que pot incrementar la necessitat dels usuaris de desplaçar-se físicament a centres d'atenció presencial a clients o de fer intervencions físiques als domicilis dels clients per mantenir la continuïtat en els serveis.

Amb aquest mateix fi, mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, se suspelen totes les operacions de portabilitat de numeració fixa i mòbil que no estiguin en curs per a la materialització de les quals sigui necessària la presència o bé dels operadors involucrats o dels seus agents, o bé de l'usuari, excepte en casos excepcionals de força major. En els supòsits en què s'hagi iniciat una operació de portabilitat i calgui suspendre-la perquè requereix la realització d'alguna actuació presencial per completar el procés, els operadors involucrats han de garantir que l'operació de portabilitat no es completi i que en cap moment s'interrompi el servei a l'usuari.

Mentre estigui en vigor l'estat d'alarma, els operadors proveïdors de serveis de comunicacions electròniques no poden incrementar els preus dels serveis en els contractes ja subscrits, ja siguin d'abonament o de prepagament, sempre que els serveis puguin donar lloc a operacions de portabilitat de numeració fixa i mòbil una vegada finalitzat l'estat d'alarma, però que actualment no ho poden ser perquè són objecte de la suspensió que estableix aquest article. El secretari d'Estat de Telecomunicacions i Infraestructures Digitals pot dictar instruccions per a l'aplicació i l'aclariment d'aquesta mesura.»

Deu. Es modifiquen amb efectes des de l'entrada en vigor del Reial decret Llei 8/2020, de 17 de març, l'apartat 1, el quart paràgraf de l'apartat 3 i l'apartat 6, i s'hi afegixen dos nous apartats 7 i 8, de l'article 34, i queden redactats de la manera següent:

«1. Els contractes públics de serveis i de subministraments de prestació successiva, vigents a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret Llei, subscrits per les entitats pertanyents al sector públic, en el sentit que defineix l'article 3 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, l'execució dels quals sigui impossible com a conseqüència de la COVID-19 o les mesures adoptades per l'Estat, les comunitats autònomes o l'Administració local per combatre'l, queden suspesos totalment o parcialment des que es produeixi la situació de fet que n'impedeix la prestació i fins que la prestació es pugui reprendre. A aquest efecte, s'entén que la prestació es pot reprendre quan, un cop cessades les circumstàncies o les mesures que la impedièn, l'òrgan de contractació notifiqui al contractista la fi de la suspensió.

Quan d'acord amb el que disposa el paràgraf anterior l'execució d'un contracte públic quedi totalment en suspens, l'entitat adjudicadora ha d'abonar al contractista els danys i perjudicis que aquest hagi sofert efectivament durant el període de suspensió, amb la sol·licitud i l'acreditació prèvia fefaent de la seva realitat, efectivitat i quantia per part del contractista. Els danys i perjudicis pels quals el contractista pot ser indemnitzat són únicament els següents:

1r Les despeses salarials que hagi abonat efectivament el contractista al personal que figuri adscrit amb data 14 de març de 2020 a l'execució ordinària del contracte, durant el període de suspensió.

2n Les despeses per manteniment de la garantia definitiva, relatives al període de suspensió del contracte.

3r Les despeses de lloguers o costos de manteniment de maquinària, instal·lacions i equips relatius al període de suspensió del contracte, adscrits directament a l'execució del contracte, sempre que el contractista acrediti que aquests mitjans no es van poder utilitzar per a altres finalitats diferents durant la suspensió del contracte.

4t Les despeses corresponents a les pòlisses d'assegurança previstes al plec i vinculades a l'objecte del contracte que hagi subscrit el contractista i que estiguin vigents en el moment de la suspensió del contracte.

En cas d'una suspensió parcial, els danys i perjudicis que s'han d'abonar són els corresponents de conformitat amb aquest apartat d'aquest article a la part del contracte suspesa.

L'aplicació del que disposa aquest apartat només és procedent quan l'òrgan de contractació, a instància del contractista i en el termini de cinc dies naturals, hagi apreciat la impossibilitat d'execució del contracte com a conseqüència de la situació que descriu el primer paràgraf. Amb aquesta finalitat el contractista ha de dirigir la seva sol·licitud a l'òrgan de contractació i hi ha de reflectir: les raons per les quals l'execució del contracte ha esdevingut impossible; el personal, les dependències, els vehicles, la maquinària, les instal·lacions i els equips adscrits a l'execució del contracte en aquell moment; i els motius que impossibiliten la utilització per part del contractista dels mitjans esmentats en un altre contracte. Les circumstàncies que es posin de manifest en la sol·licitud poden ser objecte d'una comprovació posterior. Transcorregut el termini indicat sense que es notifiqui la resolució expressa al contractista, aquesta s'ha d'entendre desestimària.

No obstant això, en cas que entre el personal que figura adscrit al contracte a què es refereix el punt 1r d'aquest apartat hi hagi personal afectat pel permís retribuït recuperable que preveu el Reial decret llei 10/2020, de 29 de març, l'abonament per part de l'entitat adjudicadora de les despeses salarials corresponents no té el caràcter d'indemnització sinó d'abonament a compte per la part corresponent a les hores que siguin objecte de recuperació en els termes de l'article tres del Reial decret llei esmentat, a tenir en compte en la liquidació final del contracte.

No és aplicable a les suspensions a què es refereix aquest article el que disposa l'apartat 2.a) de l'article 208 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, ni tampoc el que disposa l'article 220 del Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic.

A més, en els contractes públics de serveis i de subministraments de prestació successiva, quan al venciment d'un contracte no s'hagi formalitzat el nou contracte que garanteixi la continuïtat de la prestació com a conseqüència de la paralització dels procediments de contractació derivada del que disposa el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, i no es pugui formalitzar el nou contracte corresponent, es pot aplicar el que preveu l'últim paràgraf de l'article 29.4 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, independentment de la data de publicació de la licitació del nou expedient esmentat.

La suspensió dels contractes del sector públic d'acord amb aquest article no constitueix en cap cas una causa de resolució d'aquests.»

«3. (...) En els contractes en què, d'acord amb el «programa de desenvolupament dels treballs o pla d'obra», estigui prevista la finalització del seu termini d'execució entre el 14 de març, data d'inici de l'estat d'alarma, i durant el període que duri aquest, i com a conseqüència de la situació de fet creada per la COVID-19 o les mesures adoptades per l'Estat no pugui tenir lloc el lliurament de l'obra, el contractista pot sol·licitar una pròrroga en el termini de lliurament final sempre que ofereixi el compliment dels seus compromisos pendents si se li amplia el termini inicial, i ha de formalitzar la sol·licitud justificativa corresponent.»

«6. El que preveuen els apartats anteriors d'aquest article, a excepció del que preveu el penúltim paràgraf de l'apartat 1, no és aplicable en cap cas als contractes següents:

a) Contractes de serveis o subministrament sanitari, farmacèutic o d'una altra índole, l'objecte dels quals estigui vinculat amb la crisi sanitària provocada per la COVID-19.

b) Contractes de serveis de seguretat, neteja o de manteniment de sistemes informàtics.

No obstant això, en el cas dels contractes de serveis de seguretat i neteja, sí que n'és possible la suspensió total o parcial, en els termes que estableix l'apartat 1 d'aquest article, i a instància del contractista o d'ofici, si com a conseqüència de les mesures adoptades per l'Estat, les comunitats autònomes o l'Administració local per combatre la COVID-19 algun o alguns dels seus edificis o instal·lacions públiques queden tancats totalment o parcialment i esdevé impossible que el contractista presti la totalitat o part dels serveis contractats. En el supòsit d'una suspensió parcial, el contracte queda suspès parcialment pel que fa a la prestació dels serveis vinculats als edificis o les instal·lacions públiques tancats totalment o parcialment, des de la data en què l'edifici o la instal·lació pública o part d'aquests tanqui i fins que es reobri. A aquests efectes, l'òrgan de contractació li ha de notificar al contractista els serveis de seguretat i neteja que s'han de mantenir en cada un dels edificis. Així mateix, li ha de comunicar la data de reobertura total de l'edifici o la instal·lació pública o part d'aquests perquè el contractista restableixi el servei en els termes pactats.

c) Contractes de serveis o subministrament necessaris per garantir la mobilitat i la seguretat de les infraestructures i serveis de transport.

d) Contractes adjudicats per les entitats públiques que cotitzin en mercats oficials i no obtinguin ingressos dels pressupostos generals de l'Estat.

El règim que preveu aquest article s'entén sense perjudici de les mesures que pugui adoptar el ministre de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, com a autoritat competent designada a l'article 4 del Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, per garantir les prestacions necessàries per a la protecció de persones, béns i llocs. Aquestes mesures poden implicar, entre d'altres, una modificació dels supòsits en què escau la suspensió dels contractes.

7. Als efectes d'aquest article només tenen la consideració de "contractes públics" els contractes que d'acord amb els seus plecs estiguin subjectes: a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014; o al Reial decret legislatiu 3/2011, de 14 de novembre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes del sector públic; o a la Llei 31/2007, de 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els transports i els serveis postals; o al llibre I del Reial decret llei 3/2020, de 4 de febrer, de mesures urgents, pel qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol diverses directives de la Unió Europea en l'àmbit de la contractació pública en determinats sectors; d'assegurances privades; de plans i fons de pensions; de l'àmbit tributari i de litigis fiscals; o a la Llei 24/2011, d'1 d'agost, de contractes del sector públic en els àmbits de la defensa i de la seguretat.

8. Als efectes del que assenyala aquest article, les despeses salarials a què fa al·lusió han d'incloure les relatives a les cotitzacions a la Seguretat Social que corresponguin.»

Onze. Es modifiquen les lletres A) del pressupost d'ingressos i H) del pressupost de despeses de l'apartat 4 i l'apartat 7 de l'article 37, que queden redactats de la manera següent:

«A) Aplicació 28.107.400.06 "Del departament per necessitats excepcionals provocades per la crisi de la COVID-19", per un import de 950.000 euros.»

«H) Aplicació 28.107.465A.787 "Per a subvencions de concessió directa per a projectes i programes de recerca del virus SARS-CoV2, causant de la COVID-19", per un import de 24.000.000 d'euros.»

«7. La repercussió dels punts anteriors en el Consell Superior d'Investigacions Científiques és la següent:

PRESSUPOST D'INGRESSOS:

A) Aplicació 28.301.400.11 "Del departament per a qualsevol tipus de despeses corrents relacionades amb la recerca del coronavirus COVID-19", per un import de 390.000 euros.

B) Aplicació 28.301.700.06 "Del departament per a qualsevol tipus de despeses de capital relacionades amb la recerca del coronavirus COVID-19", per un import de 4.060.000 d'euros.

PRESSUPOST DE DESPESES:

A) Aplicació 28.301.463A.221.99 "Altres subministraments", per un import de 390.000 euros.

B) Aplicació 28.301.463A.620 "Inversió nova associada al funcionament operatiu dels serveis", per un import de 3.450.000 d'euros.

C) Aplicació 28.301.463A.640 "Despeses d'inversions de caràcter immaterial", per un import de 610.000 euros.»

Dotze. Es modifica l'apartat 1 i s'afegeix un nou apartat 10 a l'article 38 amb la redacció següent:

«1. Tenint en compte l'estat d'alarma que declara el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19, no és aplicable el que disposa la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, a les disposicions dineràries efectuades per l'Institut de Salut Carlos III o el Consell Superior d'Investigacions Científiques que facin en l'àmbit de les mesures que siguin imprescindibles per al desenvolupament d'activitats d'utilitat pública o interès social conduents a la recerca científica i tècnica derivada de l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19 i que s'efectuïn a favor de persones públiques o privades, nacionals o estrangeres, inclosos organismes i entitats de dret públic, universitats, entitats integrants del Sistema Nacional de Salut i del Sistema Espanyol de Ciència, Tecnologia i Innovació, sense la contraprestació directa dels beneficiaris.»

«10. El que disposa aquest article és aplicable així mateix a totes les aportacions que efectuï l'entitat pública empresarial Centre per al Desenvolupament Tecnològic Industrial (CDTI) per al foment de la innovació derivada de l'emergència sanitària causada pel coronavirus COVID-19, i correspon a la persona titular de la seva direcció l'adopció de les resolucions que siguin necessàries a fi d'efectuar les aportacions que corresponguin i per al desplegament del que estableixen els apartats anteriors.»

Tretze. Modificació de l'article 40 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març.

Queda redactat de la manera següent:

«Article 40. *Mesures extraordinàries aplicables a les persones jurídiques de dret privat.*

1. Encara que els estatuts no ho hagin previst, durant el període d'alarma, les sessions dels òrgans de govern i d'administració de les associacions, de les societats civils i mercantils, del consell rector de les societats cooperatives i del patronat de les fundacions es poden dur a terme per videoconferència o per conferència telefònica múltiple, sempre que tots els membres de l'òrgan disposin dels mitjans necessaris, el secretari de l'òrgan en reconegui la identitat, i així ho expressi en l'acta, que ha de trametre immediatament a les adreces de correu electrònic de cada un dels concurrents. La mateixa regla és aplicable a les comissions delegades i a les altres comissions obligatòries o voluntàries que tingui constituïdes. La sessió s'entén duta a terme al domicili de la persona jurídica.

Encara que els estatuts no ho hagin previst, durant el període d'alarma, les juntes o assemblees d'associats o de socis es poden dur a terme per vídeo o per conferència telefònica múltiple sempre que totes les persones que tinguin dret d'assistència o les qui les representin disposin dels mitjans necessaris, el secretari de l'òrgan en reconegui la identitat, i així ho expressi en l'acta, que ha de trametre immediatament a les adreces de correu electrònic.

2. Encara que els estatuts no ho hagin previst, durant el període d'alarma, els acords dels òrgans de govern i d'administració de les associacions, de les societats civils i mercantils, del consell rector de les societats cooperatives i del patronat de les fundacions es poden adoptar mitjançant una votació per escrit i sense sessió sempre que ho decideixi el president i s'han d'adoptar així quan ho sol·licitin, almenys, dos dels membres de l'òrgan. La mateixa regla és aplicable a les comissions delegades i a les altres comissions obligatòries o voluntàries que tingui constituïdes. La sessió s'entén duta a terme al domicili social. És aplicable a tots aquests acords el que estableix l'article 100 del Reial decret 1784/1996, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Mercantil, encara que no es tracti de societats mercantils.

3. L'obligació de formular els comptes anuals, ordinaris o abreujats, individuals o consolidats, en el termini de tres mesos a comptar del tancament de l'exercici social que incumbeix a l'òrgan de govern o administració d'una persona jurídica i, quan sigui exigible legalment, l'informe de gestió i altres documents exigibles segons la legislació de societats queda suspesa fins que finalitzi l'estat d'alarma, i es reprèn de nou per uns altres tres mesos a comptar d'aquella data. No obstant això, és vàlida la formulació dels comptes que efectuï l'òrgan de govern o administració d'una persona jurídica durant l'estat d'alarma, i se'n pot efectuar igualment la verificació comptable dins del termini previst legalment o es pot acollir a la pròrroga que preveu l'apartat següent.

4. En cas que, a la data de declaració de l'estat d'alarma o durant la vigència d'aquest, l'òrgan de govern o administració d'una persona jurídica obligada hagi formulat els comptes de l'exercici anterior, el termini per a la verificació comptable d'aquests comptes, tant si l'auditoria és obligatòria com si és voluntària, s'entén prorrogat per dos mesos a comptar des que finalitzi l'estat d'alarma.

5. La junta general ordinària per aprovar els comptes de l'exercici anterior s'ha de reunir necessàriament dins dels tres mesos següents a comptar des que finalitzi el termini per formular els comptes anuals.

6. Si la convocatòria de la junta general s'ha publicat abans de la declaració de l'estat d'alarma però el dia de fer-la és posterior a aquesta declaració, l'òrgan d'administració pot modificar el lloc i l'hora previstos per fer la junta o revocar l'acord de convocatòria mitjançant un anunci publicat amb una antelació mínima de

quaranta-vuit hores a la pàgina web de la societat i, si la societat no té pàgina web, al "Butlletí Oficial de l'Estat". En cas de revocació de l'acord de convocatòria, l'òrgan d'administració ha de procedir a una nova convocatòria dins del mes següent a la data en què hagi finalitzat l'estat d'alarma.

6 bis. En relació amb la proposta d'aplicació del resultat, les societats mercantils que, havent formulat els seus comptes anuals, convoquin la junta general ordinària a partir de l'entrada en vigor d'aquesta disposició poden substituir la proposta d'aplicació del resultat continguda en la memòria per una altra proposta.

L'òrgan d'administració ha de justificar sobre la base de la situació creada per la COVID-19 la substitució de la proposta d'aplicació del resultat, que també s'ha d'acompanyar d'un escrit de l'auditor de comptes en què aquest indiqui que no hauria modificat la seva opinió d'auditoria si hagués conegut en el moment de signar-la la nova proposta.

Si es tracta de societats la junta general ordinària de les quals està convocada, l'òrgan d'administració pot retirar de l'ordre del dia la proposta d'aplicació del resultat a l'efecte de sotmetre una nova proposta a l'aprovació d'una junta general que s'ha de fer també dins del termini previst legalment per fer la junta general ordinària. La decisió de l'òrgan d'administració s'ha de publicar abans de fer la junta general ja convocada. En relació amb la nova proposta s'han de complir els requisits de justificació, escrit d'auditor de comptes assenyalats al paràgraf anterior. La certificació de l'òrgan d'administració a l'efecte del dipòsit de comptes s'ha de limitar, si s'escau, a l'aprovació dels comptes anuals, i s'ha de presentar posteriorment en el Registre Mercantil una certificació complementària relativa a l'aprovació de la proposta d'aplicació del resultat.

7. El notari que sigui requerit perquè assisteixi a una junta general de socis i estengui acta de la reunió pot utilitzar mitjans de comunicació a distància en temps real que garanteixin adequadament el compliment de la funció notarial.

8. Encara que hi hagi una causa legal o estatutària, a les societats de capital els socis no poden exercir el dret de separació fins que finalitzi l'estat d'alarma i les pròrrogues d'aquest que, si s'escau, s'acordin.

9. El reintegrament de les aportacions als socis cooperatius que causin baixa durant la vigència de l'estat d'alarma queda prorrogat fins que transcorrin sis mesos a comptar des que finalitzi l'estat d'alarma.

10. En cas que, durant la vigència de l'estat d'alarma, transcorri el terme de durada de la societat fixat als estatuts socials, no es produeix la dissolució de ple dret fins que transcorrin dos mesos a comptar des que finalitzi l'estat esmentat.

11. En cas que, abans de la declaració de l'estat d'alarma i durant la vigència d'aquest estat, hi hagi una causa legal o estatutària de dissolució de la societat, el termini legal per a la convocatòria per part de l'òrgan d'administració de la junta general de socis a fi que adopti l'acord de dissolució de la societat o els acords que tinguin per objecte enervar la causa se suspèn fins que finalitzi l'estat d'alarma.

12. Si la causa legal o estatutària de dissolució s'esdevé durant la vigència de l'estat d'alarma, els administradors no responen dels deutes socials contrets en aquest període.»

Catorze. L'article 41 queda redactat de la manera següent:

«Article 41. *Mesures extraordinàries aplicables al funcionament dels òrgans de govern de les societats anònimes cotitzades.*

1. Excepcionalment, durant l'any 2020 s'apliquen les mesures següents a les societats amb valors admesos a negociació en un mercat regulat de la Unió Europea: a) L'obligació de publicar i trametre el seu informe financer anual a la CNMV i l'informe d'auditoria dels seus comptes anuals es pot complir fins a sis mesos comptats a partir del tancament de l'exercici social. Aquest termini s'estén a quatre mesos per a la publicació de la declaració intermèdia de gestió i l'informe financer semestral. b) La junta general ordinària d'accionistes es pot dur a terme dins dels deu

primers mesos de l'exercici social. c) El consell d'administració pot preveure en la convocatòria de la junta general l'assistència per mitjans telemàtics i el vot a distància en els termes que preveuen els articles 182, 189 i 521 de la Llei de societats de capital, text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2010, de 2 de juliol, així com fer la junta a qualsevol lloc del territori nacional, encara que aquests aspectes no estiguin previstos als estatuts socials. Si la convocatòria ja s'ha publicat a la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, es pot preveure qualsevol d'aquests supòsits en un anunci complementari que s'ha de publicar almenys cinc dies naturals abans de la data prevista per fer la junta. d) En el supòsit que les mesures imposades per les autoritats públiques impedeixin fer la junta general al lloc i la seu física establerts a la convocatòria i no es pugui fer ús de la facultat que preveu el número anterior: i) si la junta s'ha constituït vàlidament al lloc i la seu esmentats, aquesta pot acordar continuar fent-la el mateix dia en uns altres lloc i seu dins de la mateixa província, i ha d'establir un termini raonable per al trasllat dels assistents. ii) si la junta no es pot fer, fer-la en una convocatòria ulterior es pot anunciar amb el mateix ordre del dia i els mateixos requisits de publicitat que la junta no feta, amb almenys cinc dies d'antelació a la data fixada per a la reunió. En aquest cas, l'òrgan d'administració pot acordar en l'anunci complementari fer la junta per la via exclusivament telemàtica, això és, sense l'assistència física dels socis o dels seus representants, sempre que s'ofereixi la possibilitat de participar a la reunió per totes i cadascuna d'aquestes vies: (i) assistència telemàtica; (ii) representació conferida al president de la junta per mitjans de comunicació a distància i (iii) vot anticipat a través de mitjans de comunicació a distància. Qualsevol d'aquestes modalitats de participació en la junta les poden arbitrar els administradors encara que no estigui prevista als estatuts de la societat, sempre que s'acompanyi de garanties raonables per assegurar la identitat del subjecte que exerceix el seu dret de vot. Els administradors poden assistir a la reunió, que es considera feta al domicili social independentment d'on es trobi el president de la junta, per audioconferència o videoconferència.

2. Excepcionalment, i als efectes del que disposa l'apartat anterior, són vàlids els acords del consell d'administració i els acords de la comissió d'auditoria que, si s'escau, hagi d'informar prèviament, quan s'adoptin per videoconferència o per conferència telefònica múltiple, encara que aquesta possibilitat no estigui prevista als estatuts socials, sempre que tots els consellers disposin dels mitjans necessaris per a això, i el secretari en reconegui la identitat, la qual cosa s'ha d'expressar en l'acta i en la certificació dels acords que s'expedeixi. En aquest cas, la sessió es considera única i feta al lloc del domicili social.

3. Quan les societats cotitzades apliquin qualsevol de les mesures que recull l'article 40.6 bis d'aquest Reial decret llei, la nova proposta, la seva justificació per part de l'òrgan d'administració i l'escrit de l'auditor s'han de fer públics, tan aviat com s'aprovin, com a informació complementària als comptes anuals en la pàgina web de l'entitat i en la de la CNMV com a altra informació rellevant o, en cas que sigui preceptiu atenent el cas concret, com a informació privilegiada.»

Quinze. Es modifica el títol de la disposició addicional setena, que queda redactat de la manera següent:

«Disposició addicional setena. *Autorització per al desenvolupament d'activitats d'utilització confinada i alliberament voluntari amb organismes modificats genèticament.*»

Setze. S'introdueix una nova disposició addicional desena, «Especialitats en aplicació del capítol II a les empreses concursades», que queda redactada en els termes següents:

«1. Les mesures que preveu aquest capítol per als procediments de suspensió de contracte i reducció de jornada per causa de força major i per causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció són aplicables a les empreses en concurs, sempre que concorrin els pressupòsits de fet que preveuen els articles 22 i 23.

2. S'entén com a normativa reguladora als procediments que esmenta l'apartat anterior la que preveu el Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, amb les especialitats que preveuen els articles 22 a 28 i la disposició addicional sisena d'aquest Reial decret llei, sense que sigui aplicable el procediment de l'article 64 de la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal.

3. No obstant això, són aplicables a la tramitació i la resolució dels procediments esmentats les especialitats següents:

a) Les sol·licituds o les comunicacions dels expedients les ha de formular l'empresa concursada amb l'autorització de l'administració concursal, o l'administració concursal directament, segons el règim d'intervenció o suspensió de facultats patrimonials.

b) L'administració concursal ha de ser part en el període de consultes que preveu l'article 23 d'aquest Reial decret llei.

c) La decisió d'aplicació de les mesures sobre la suspensió de contractes o la reducció de jornada, en els supòsits que preveu l'article 23 esmentat, ha de tenir l'autorització de l'administració concursal o l'ha d'adoptar aquesta, segons el règim d'intervenció o suspensió de facultats patrimonials, en cas que no s'assoleixi un acord al respecte en el període de consultes.

d) En tot cas, s'ha d'informar de manera immediata de la sol·licitud, la resolució i les mesures aplicades el jutge del concurs, per mitjans telemàtics.

e) En els supòsits de l'apartat 1 de l'article 47.1, paràgrafs 10, 15 i 16, del Reial decret legislatiu 2/2015, de 23 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, i de l'apartat 6 de l'article 33 del Reial decret 1483/2012, de 29 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament dels procediments d'acomiadament col·lectiu i de suspensió de contractes i reducció de jornada, és el jutge del concurs el qui ha de conèixer de les impugnacions a què aquests es refereixen. Aquestes impugnacions s'han de substanciar pel procediment de l'incident concursal en matèria laboral i la sentència que es dicti és recurrible en suplicació.

g) En els supòsits de l'apartat 5 de l'article 33 del Reial decret 1483/2012, de 29 d'octubre, la impugnació de la resolució de l'autoritat laboral s'ha d'efectuar davant la jurisdicció social.»

Disset. Es modifica la disposició final desena, que queda redactada de la manera següent:

«1. Amb caràcter general, les mesures que preveu aquest Reial decret llei mantenen la vigència fins a un mes després de la fi de la vigència de la declaració de l'estat d'alarma. No obstant això, les mesures previstes en aquest Reial decret llei que tenen un termini determinat de durada s'hi han de subjectar.

Sense perjudici d'això, la vigència de les mesures que preveu aquest Reial decret llei, amb l'avaluació prèvia de la situació, la pot prorrogar el Govern mitjançant un reial decret llei.»

Divuit. L'apartat segon de la disposició transitòria primera queda redactat en els termes següents:

«2. Les mesures extraordinàries en matèria de cotitzacions i protecció per desocupació que preveuen l'article 24 i els apartats 1 a 5 de l'article 25 són aplicables als afectats pels procediments de suspensió de contractes i reducció de jornada comunicats, autoritzats o iniciats abans de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, sempre que derivin directament de la COVID-19.

La mesura que preveu l'article 25.6 és aplicable als treballadors que hagin vist suspesa la seva relació laboral abans de la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, sempre que la suspensió sigui una conseqüència directa de la COVID-19.»

Dinou. Amb efectes des de l'entrada en vigor del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, la disposició final primera del Reial decret llei esmentat queda redactada de la manera següent:

«Disposició final primera. *Modificació del text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre.*

S'afegeix un nou número 28 a l'article 45.I.B) del text refós de la Llei de l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, amb la redacció següent:

“28. Les escriptures de formalització de les novacions contractuals de préstecs i crèdits hipotecaris que es produeixin a l'empara del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19, queden exemptes de la quota gradual de documents notariais de la modalitat d'actes jurídics documentats d'aquest impost, sempre que tinguin el seu fonament en els supòsits que regulen els articles 7 a 16 del Reial decret llei esmentat, referents a la moratòria de deute hipotecari per a l'adquisició d'habitatge habitual.”»

Vint. La disposició final vuitena queda redactada de la manera següent:

«Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de l'article 149.1.1a, 6a, 7a, 8a, 10a, 13a, 14a, 15a, 17a, 18a, 21a i 25a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència en matèria de regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals; legislació mercantil; legislació civil, sense perjudici de la conservació, la modificació i el desplegament per part de les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials, allà on n'hi hagi; règim duaner; de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica; hisenda general; foment i coordinació general de la recerca científica i tècnica; legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per part de les comunitats autònomes; legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives, telecomunicacions i bases del règim miner i energètic.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.*

S'afegeix un nou apartat 3 a l'article 46 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, amb la redacció següent:

«3. En tot cas, quan concorrin situacions excepcionals de força major, de greu risc col·lectiu, o catàstrofes públiques que impedeixin o dificultin de manera desproporcionada el funcionament normal del règim presencial de les sessions dels òrgans col·legiats de les entitats locals, aquests, un cop apreciada la concurrència de la situació descrita per l'alcalde o el president o qui vàlidament els substitueixi a l'efecte de la convocatòria d'acord amb la normativa vigent, es poden constituir, fer sessions i adoptar acords a distància per mitjans electrònics i telemàtics, sempre que els seus membres participants es trobin en territori espanyol i en quedi acreditada la identitat. Així mateix, s'ha d'assegurar la comunicació entre ells en temps real durant la sessió, i s'han de disposar els mitjans necessaris per garantir el caràcter públic o secret d'aquelles segons escaigui legalment en cada cas.

Als efectes anteriors, es consideren mitjans electrònics vàlids les audioconferències, les videoconferències, o altres sistemes tecnològics o audiovisuals que garanteixin adequadament la seguretat tecnològica, la participació política efectiva dels seus membres, la validesa del debat i la votació dels acords que s'adoptin.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 19/2003, de 4 de juliol, sobre règim jurídic dels moviments de capitals i de les transaccions econòmiques amb l'exterior i sobre determinades mesures de prevenció del blanqueig de capitals.*

La Llei 19/2003, de 4 de juliol, es modifica en els termes següents:

U. Es modifica l'apartat 1 de l'article 7 bis, que queda redactat de la manera següent:

«Article 7 bis. *Suspensió del règim de liberalització de determinades inversions estrangeres directes a Espanya.*

1. Als efectes del que estableix aquest article es consideren inversions estrangeres directes a Espanya totes les inversions com a conseqüència de les quals l'inversor passi a tenir una participació igual o superior al 10 per 100 del capital social de la societat espanyola, o quan com a conseqüència de l'operació societària, l'acte o el negoci jurídic es participi de manera efectiva en la gestió o el control de la societat esmentada, sempre que es doni una d'aquestes circumstàncies:

a) Que les efectuïn residents de països de fora de la Unió Europea i de l'Associació Europea de Lliure Comerç.

b) Que les efectuïn residents de països de la Unió Europea o de l'Associació Europea de Lliure Comerç la titularitat real de les quals correspongui a residents de països de fora de la Unió Europea i de l'Associació Europea de Lliure Comerç. S'entén que hi ha aquesta titularitat real quan aquests últims posseeixin o controlin en últim terme, directament o indirectament, un percentatge superior al 25% del capital o dels drets de vot de l'inversor, o quan per altres mitjans exerceixin el control, directe o indirecte, de l'inversor.

Es pot establir reglamentàriament l'import per sota del qual les operacions d'inversió directa estrangera queden exemptes de sotmetre's al règim d'autorització prèvia.»

Dos. Se suprimeix l'apartat 6 de l'article 7 bis.

Disposició final quarta. *Modificació de la Llei 35/2003, de 4 de novembre, d'institucions d'inversió col·lectiva.*

L'apartat 7 de l'article 71 septies de la Llei 35/2003, de 4 de novembre, d'institucions d'inversió col·lectiva, queda redactat de la manera següent:

«Article 71 septies. *Supervisió dels límits en el palanquejament, de l'adequació dels processos d'avaluació creditícia i del risc de liquiditat.*

La Comissió Nacional del Mercat de Valors, per tal de garantir un tractament equitatiu dels participats o accionistes o per raons d'estabilitat i integritat del sistema financer, pot, de manera temporal i justificant la necessitat i proporcionalitat de la mesura:

a) Exigir a les societats gestores d'institucions d'inversió col·lectiva, amb caràcter individual o respecte d'una pluralitat d'aquestes, que reforcin el nivell de liquiditat de les carteres de les institucions d'inversió col·lectiva gestionades i, en particular, que incrementin el percentatge d'inversió en actius especialment líquids, tal com els defineixi la mateixa Comissió Nacional del Mercat de Valors.

b) Autoritzar les societats gestores d'institucions d'inversió col·lectiva, amb caràcter individual o respecte d'una pluralitat d'aquestes, per a l'establiment de períodes de preavis per als reembossaments en una o diverses institucions d'inversió col·lectiva gestionades per aquelles sense subjecció als requisits de termini, import mínim i constància prèvia en el reglament de gestió aplicables amb caràcter ordinari. Aquests períodes de preavis també els pot establir la Comissió Nacional del Mercat de Valors, que ha de determinar els reembossaments als quals sigui aplicable la mesura.»

Disposició final cinquena. *Modificació de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric.*

Es modifica l'apartat a) de la disposició transitòria vuitena de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, que queda redactada amb el text següent:

«a) No haver obtingut l'autorització d'explotació de la instal·lació de generació associada en el termini més gran dels següents:

1r Abans de dos mesos des de la finalització de l'estat d'alarma inicial o prorrogat declarat mitjançant el Reial decret 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'estat d'alarma per a la gestió de la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19. A aquest efecte, no és aplicable a aquesta disposició transitòria la suspensió i la represa de terminis que regulen les disposicions addicionals tercera i quarta del Reial decret esmentat.

2n Cinc anys des de l'obtenció del dret d'accés i connexió en un punt de la xarxa.»

Disposició final sisena. *Modificació de la Llei 26/2013, de 27 de desembre, de caixes d'estalvis i fundacions bancàries.*

La lletra b) de l'apartat 3 de l'article 44 queda redactada de la manera següent:

«b) La dotació d'un fons de reserva per fer front a possibles necessitats de recursos propis de l'entitat de crèdit participada que no puguin ser cobertes amb altres recursos i que, segons el parer del Banc d'Espanya, puguin posar en perill el compliment de les seves obligacions en matèria de solvència.

Amb aquesta finalitat, el pla financer ha de contenir un calendari de dotacions mínimes al fons de reserva fins a assolir el volum objectiu que, amb la finalitat de garantir la gestió sana i prudent de l'entitat participada, determini el Banc d'Espanya en funció, entre d'altres, dels factors següents:

1r Les necessitats de recursos propis previstes en el pla financer.

2n El valor dels actius ponderats per risc de l'entitat participada i el volum de la participació de la fundació bancària en l'entitat.

3r Si les accions de l'entitat estan admeses a negociació en un mercat secundari oficial de valors.

4t El nivell de concentració en el sector financer de les inversions de la fundació bancària.

El fons de reserva constituït així s'ha d'invertir en instruments financers d'elevada liquiditat i qualitat creditícia, que han d'estar en qualsevol moment plenament disponibles per al seu ús per la fundació.

El Banc d'Espanya ha de desenvolupar els supòsits i la manera en què la fundació bancària ha de fer ús d'aquests fons per atendre les necessitats de solvència de l'entitat participada. En tot cas, s'ha de fer ús del fons de reserva sempre que s'hagi produït una disminució significativa dels recursos propis de l'entitat participada, que, segons el parer del Banc d'Espanya, pugui posar en perill el compliment de la normativa de solvència de l'entitat. Així mateix, ha de desenvolupar mitjançant una circular els actius que poden ser considerats d'elevada liquiditat i alta qualitat creditícia als efectes del que disposa aquest article.

No obstant això, el pla financer de la fundació bancària no requereix la constitució del fons de reserva sempre que s'incorpori al pla de diversificació un programa de desinversió que inclogui de manera detallada les mesures a implementar per la fundació per reduir la seva participació en l'entitat de crèdit per sota del nivell que assenyala el primer paràgraf d'aquest apartat en un termini màxim de cinc anys. Aquest programa, que té caràcter reservat, l'ha d'aprovar el

Banc d'Espanya, que n'ha de supervisar el compliment i pot requerir qualsevol informació que consideri pertinent a la fundació. En cas d'incompliment, el Banc d'Espanya pot exigir a la fundació bancària la presentació en el termini màxim de vint dies d'una modificació del pla financer que ha d'incloure la constitució d'un fons de reserva d'acord amb el que preveu aquest article. Aquesta obligació s'entén sense perjudici de l'aplicació, quan sigui procedent, de l'article 47 d'aquesta Llei.

Les fundacions bancàries que tinguin un programa de desinversió aprovat pel Banc d'Espanya en els termes que estableix el paràgraf anterior poden optar per l'ampliació del termini per complir l'objectiu de desinversió de fins a dos anys addicionals presentant una modificació del seu programa de desinversió.

Si la fundació opta per l'ampliació del termini que esmenta el paràgraf anterior, ha de constituir un fons de reserva al qual ha d'aportar, en cadascun dels exercicis que duri l'ampliació, una dotació anual que ha de ser almenys d'un 50% dels imports rebuts de l'entitat de crèdit participada en concepte de repartiment de dividendes.»

Disposició final setena. Modificació de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014.

La Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014, queda modificada de la manera següent:

U. El paràgraf segon de l'apartat 4 de l'article 29 queda redactat de la manera següent:

«Excepcionalment, en els contractes de subministraments i de serveis es pot establir un termini de durada superior al que estableix el paràgraf anterior, quan ho exigeixi el període de recuperació de les inversions directament relacionades amb el contracte i aquestes no siguin susceptibles d'utilitzar-se en la resta de l'activitat productiva del contractista o la seva utilització sigui antieconòmica, sempre que l'amortització de les inversions esmentades sigui un cost rellevant en la prestació del subministrament o servei, circumstàncies que s'han de justificar en l'expedient de contractació amb indicació de les inversions a les quals es refereixi i del seu període de recuperació. El concepte de cost rellevant en la prestació del subministrament o servei ha de ser objecte de desplegament reglamentari.»

Dos. Amb vigència indefinida, s'afegeix una disposició addicional a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, la disposició addicional cinquanta-cinquena, amb la redacció següent:

«Disposició addicional cinquanta-cinquena. Règim jurídic d'"Hulleras del Norte SA, SME" (HUNOSA) i les seves filials i la Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre, com a mitjans propis i serveis tècnics.

1. L'empresa pública estatal "Hulleras del Norte SA, SME" (HUNOSA) i les seves filials poden tenir la consideració de mitjans propis personificats i serveis tècnics de l'Administració General de l'Estat, de les entitats del sector públic estatal que tinguin la condició de poder adjudicador, del Principat d'Astúries i de les altres comunitats autònomes sempre que es compleixin els requisits que estableixen el punt 2n de la lletra d) de l'apartat 2 de l'article 32 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, i les lletres a) i b) de l'apartat 4 del mateix article, i estan obligades a dur a terme, amb caràcter exclusiu, els treballs que aquests els encarreguin en les matèries que assenyala l'apartat 3 d'aquest article, sense perjudici de l'aplicació si s'escau del que disposa l'apartat 5 del precepte esmentat.

Així mateix, HUNOSA i les seves filials poden tenir la consideració de mitjans propis personificats i serveis tècnics de les entitats pertanyents al sector públic que no tinguin la consideració de poder adjudicador i siguin dependents d'algunes de les administracions que esmenta el paràgraf anterior, i poden rebre encàrrecs d'aquestes sempre que es compleixin els requisits que estableix l'article 33 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre.

2. El capital social d'HUNOSA i de les seves filials és íntegrament de titularitat pública.

Les entitats del sector públic estatal i les comunitats autònomes han de participar en el capital d'HUNOSA mitjançant l'adquisició d'accions, i només poden alienar les accions que adquireixin a favor de l'Administració General de l'Estat o d'organismes i entitats vinculats o dependents d'aquella.

3. HUNOSA i les seves filials poden prestar, per encàrrec de les entitats del sector públic de les quals siguin un mitjà propi o servei tècnic, les activitats següents:

a) La realització de tot tipus de projectes, obres, treballs i prestació de serveis de desenvolupament d'actuacions de restauració, inclosos la restauració forestal o silvícola i el sanejament atmosfèric, de zones degradades i espais afectats a causa de l'activitat minera o com a conseqüència del tancament ordenat de mines subterrànies o de la restauració d'explotacions a cel obert.

b) La realització de projectes, obres o serveis orientats a la creació o la rehabilitació de dotacions o infraestructures que permetin el desenvolupament alternatiu i mediambientalment sostenible de les zones recuperades, així com els que siguin necessaris per a l'ús i la gestió millors dels recursos naturals afectats per les activitats mineres o per potenciar la reactivació econòmica i el desenvolupament alternatiu de les zones afectades per l'ajust de la mineria del carbó.

c) La recollida, el transport, l'eliminació, l'emmagatzematge, la transformació, la millora, la revaloració i la gestió d'enderrocs, productes, subproductes i residus provinents del tancament de les mines o de les activitats de regeneració, inclosa la millora de les instal·lacions de canalització, depuració i regeneració d'aigües residuals.

d) La promoció, la recerca, el desenvolupament, la innovació i l'adaptació de noves tècniques, equips, sistemes o processos destinats a la regeneració o la recuperació de les zones degradades per la mineria del carbó.

4. En tot el que no prevegin els apartats anteriors cal atènyer-se als termes que preveuen els articles 32 i 33 de la Llei 9/2007, de 8 de novembre.

5. L'FNMT-RCM, que en tot cas té la consideració d'entitat pública empresarial i es regeix pel que estableix la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, per a aquest tipus d'organismes públics, actua com a mitjà propi personificat dels poders adjudicadors pertanyents als sectors públics estatals, autonòmics o locals, sempre que es compleixin els requisits que preveu l'article 32 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, per a cada cas. Addicionalment, la persona titular del Ministeri d'Hisenda, en els supòsits i amb l'abast subjectiu que determini, li pot fer encàrrecs de manera centralitzada a favor dels ens, els organismes i les entitats per als quals l'FNMT-RCM sigui un mitjà propi de conformitat amb les previsions de la Llei 9/2017 esmentada. Aquests encàrrecs s'han de finançar de conformitat amb el que preveuen la disposició addicional onzena de la Llei 36/2014, de 26 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2015, i la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.»

Disposició final vuitena. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposen els apartats 1r, 4t 6a; 7a; 8a; 10è, 11è, 13è, 14è, 16è, 17a; 18è, 21è 25a i 27a de l'article 149.1 de la Constitució espanyola, que atribueixen a l'Estat, respectivament, la competència en la regulació de les

condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels seus drets i en el compliment dels drets constitucionals; sobre defensa i Forces Armades, la legislació processal; en matèria de legislació laboral, sense perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes; la legislació civil; del règim duaner i aranzelari i comerç exterior; sistema monetari: divises, canvi i convertibilitat; bases de l'ordenació de crèdit, banca i assegurances, en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica; hisenda general i deute de l'Estat; en matèria de sanitat exterior i bases i coordinació general de la sanitat, legislació sobre productes farmacèutics, en matèria de legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sense perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes; bases del règim jurídic de les administracions públiques; legislació bàsica sobre contractes i concessions administratives; bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, telecomunicacions, i les bases del règim miner i energètic, normes bàsiques del règim de premsa, ràdio i televisió i, en general, de tots els mitjans de comunicació social, respectivament.

Disposició final novena. *Aportació financera estatal addicional al Pla estatal d'habitatge 2018-2021.*

1. S'autoritza el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana per disposar de 100 milions d'euros amb càrrec al Fons de contingència per ser implementats amb urgència en el crèdit pressupostari 17.09.261N.753 «Subvencions estatals. Plans d'habitatge» corresponent a l'exercici 2020. Aquesta dotació s'ha d'implementar immediatament a l'import compromès per a l'exercici 2020 pel Ministeri de Foment, avui Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana, en els convenis per a l'execució del Pla estatal d'habitatge 2018-2021.

2. El repartiment d'aquesta dotació entre les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla s'ha d'efectuar amb els mateixos percentatges que va acordar la Conferència Sectorial d'Habitatge, Urbanisme i Sòl.

3. S'autoritza el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana per transferir amb urgència a les comunitats autònomes i a les ciutats de Ceuta i de Melilla el 100% d'aquesta dotació sense esperar a l'adquisició del compromís financer per part d'aquelles, ni a qualsevol altre requisit exigit als convenis. Pel que fa a la Comunitat Foral de Navarra i al País Basc, les ajudes que corresponguin s'han de negociar al si del concert navarrès i la quota basca, respectivament.

Disposició final desena. *Habilitació per al desplegament i la modificació del Pla estatal d'habitatge 2018-2021.*

S'habilita la persona titular del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana per dictar les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa el Reial decret 106/2018, de 9 de març, pel qual es regula el Pla estatal d'habitatge 2018-2021.

Així mateix s'habilita la persona titular del Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana per dictar les disposicions que siguin necessàries per a la modificació parcial del que disposa el Reial decret 106/2018, de 9 de març, pel qual es regula el Pla estatal d'habitatge 2018-2021, sempre que es respectin els compromisos adquirits per l'anterior Ministeri de Foment amb les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla en els convenis subscrits per a l'execució d'aquest Pla i les modificacions que tinguin per objecte contribuir a minimitzar els efectes econòmics i socials de la COVID-19.

Disposició final onzena. *Desplegament reglamentari i execució.*

S'habiliten el Govern i les persones titulars dels departaments ministerials, en l'àmbit de les seves competències, per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final dotzena. *Vigència.*

1. Amb caràcter general, les mesures que preveu aquest Reial decret llei mantenen la vigència fins a un mes després de la fi de la vigència de la declaració de l'estat d'alarma. No obstant això, les mesures previstes en aquest Reial decret llei que tenen un termini de durada determinat s'hi han de subjectar.

2. Sense perjudici d'això, la vigència de les mesures que preveu aquest Reial decret llei, amb l'avaluació prèvia de la situació, la pot prorrogar el Govern mitjançant un reial decret llei.

Disposició final tretzena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat» a excepció de l'article 37, sobre mesures de restricció a les comunicacions comercials de les entitats que duguin a terme una activitat de joc regulada a la Llei 13/2011, de 27 de maig, de regulació del joc, que entra en vigor als dos dies de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 31 de març de 2020.

FELIPE R.

El president del Govern,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN

ANNEX II. Formulari de despeses derivades de la gestió de la COVID-19

A) EFECTES EN DESPESES DE FUNCIONAMENT I D'INVERSIÓ I DE TRANSFERÈNCIES

Imports en milers €

Programa/Grup de programa Descripció	Capítol de despesa Descripció	UNITATS FÍSQUES DE REFERÈNCIA	NRE. D'UNITATS	Despesa associada directament amb l'aplicació de mesures per la COVID-19				Despesa total en el grup de programes sense mesures per la COVID-19	Relació esquemàtica de mesures adoptades amb impacte en cada grup de programa i en cada capítol
				Obligacions reconegudes	Despeses recollides en comptes no pressupostaris de creditors per obligacions pendents d'aplicar a pressupost		Altres ajustaments a meritació estimats		
				Abonaments en l'exercici	Aplicacions en l'exercici				
132. Seguretat i ordre públic	Despeses de personal: cap. 1	Nre. de persones noves en plantilla/augment d'hores extraordinàries derivades de la COVID-19							
	Despesa en béns i serveis: cap. 2	Nre. d'unitats de material addicional adquirit/nre. de contractes de serveis addicionals per la COVID-19							
	Despesa d'inversió: cap. 6								
	Despesa de transferències corrents: cap. 4								
134. Mobilitat urbana	Despesa de capital: cap. 7								
	Despesa de personal: cap. 1	Nre. de persones noves en plantilla/augment d'hores extraordinàries derivades de la COVID-19							
	Despesa en béns i serveis: cap. 2	Nre. d'unitats de material addicional adquirit/nre. de contractes de serveis addicionals per la COVID-19							
	Despesa d'inversió: cap. 6								
135. Protecció civil	Despesa de transferències corrents: cap. 4								
	Despesa de capital: cap. 7								
	Despeses de personal: cap. 1	Nre. de persones noves en plantilla/augment d'hores extraordinàries derivades de la COVID-19							
	Despesa en béns i serveis: cap. 2	Nre. d'unitats de material addicional adquirit/nre. de contractes de serveis							

Programa/Grup de programa Descripció	Capítol de despesa Descripció	UNITATS FÍSQUES DE REFERÈNCIA	NRE. D'UNITATS	Despesa associada directament amb l'aplicació de mesures per la COVID-19				Despesa total en el grup de programes sense mesures per la COVID-19	Relació esquemàtica de mesures adoptades amb impacte en cada grup de programa i en cada capítol	
				Obligacions reconegudes	Despeses recollides en comptes no pressupostaris de creditors d'aplicar a pressupost		Altres ajustaments a meritació estimats			Total despesa meritada estimada
					Abonaments en l'exercici	Aplicacions en l'exercici				
	Despesa d'inversió: cap. 6	adicionals per la COVID-19								
	Despesa de transferències corrents: cap. 4									
	Despesa de transferències de capital: cap. 7									
	Despeses de personal: cap. 1	Nre. de persones noves en plantilla/augment d'hores extraordinàries derivades de la COVID-19								
162. Recollida, gestió i tractament de residus	Despesa en béns i serveis: cap. 2	Nre. d'unitats de material addicional adquirit/nre. de contractes de serveis addicionals per la COVID-19								
	Despesa d'inversió: cap. 6									
	Despesa de transferències corrents: cap. 4									
	Despesa de transferències de capital: cap. 7									
163. Netjeja vària	Despeses de personal: cap. 1	Nre. de persones noves en plantilla/augment d'hores extraordinàries derivades de la COVID-19								
	Despesa en béns i serveis: cap. 2	Nre. d'unitats de material addicional adquirit/nre. de contractes de serveis addicionals per la COVID-19								
	Despesa d'inversió: cap. 6									
	Despesa de transferències corrents: cap. 4									
221. Altres prestacions econòmiques a favor dels empleats	Despeses de personal: cap. 1	Nre. d'empleats beneficiaris de les ajudes								
	Despesa en béns i serveis: cap. 2									
	Despesa d'inversió: cap. 6									
	Despesa de transferències corrents: cap. 4									

Programa/Grup de programa Descripció	Capítol de despesa Descripció	UNITATS FÍSQUES DE REFERÈNCIA	NRE. D'UNITATS	Despesa associada directament amb l'aplicació de mesures per la COVID-19				Despesa total en el grup de programes sense mesures per la COVID-19	Relació esquemàtica de mesures adoptades amb impacte en cada grup de programa i en cada capítol
				Obligacions reconegudes	Despeses recollides en comptes no pressupostaris de creditors d'aplicar a pressupost	Abonaments en l'exercici	Aplicacions en l'exercici		
	Despesa de transferències corrents: cap. 4								
	Despesa de transferències de capital: cap. 7								
Àrea de despesa 9: actuacions de caràcter general	Despeses corrents: cap. 2	Nre. d'unitats o material nou adquirits per afavorir el teletreball per la COVID-19							
	Despeses d'inversió: cap. 6	Nre. d'equips informàtics o unitats noves adquirits per afavorir el teletreball per la COVID-19							

ANNEX III. Informació relativa a l'aplicació de l'article 3 del Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de la DA 6a de la LOEPSF, de la DA 16a del TRLRHL, i dels límits individuals corresponents al del conjunt d'EL de 300 m€

Imports en
milers €

Classificació per programes	Classificació econòmica			Despesa autoritzada	Despesa compromesa	Obligacions reconegudes
	Àrea de despesa	Política de despesa	Grup de programes			
<p>A) Prestacions que recull l'article 1.2 de l'RDL 8/2020, de 17 de març</p> <p>a) Reforçar els serveis de proximitat de caràcter domiciliari per garantir les cures especialment a les persones grans, amb discapacitat o en situació de dependència, compensant el tancament de menjadors, centres de dia, ocupacionals i serveis similars, incloent-hi l'ajuda a domicili en totes les seves modalitats</p> <p>b) Incrementar i reforçar el funcionament de dispositius de teleassistència domiciliària</p> <p>c) Prestació al domicili, quan es consideri necessari, de serveis de rehabilitació, teràpia ocupacional, serveis d'higiene i similars</p> <p>d) Reforçar els dispositius d'atenció a persones sense llar, amb el personal i els mitjans materials adequats, assegurant la protecció de les persones</p> <p>e) Reforçar les plantilles de centres de serveis socials i residencials en el cas de substitucions o per la prestació de nous serveis o sobrecàrrega</p> <p>f) Adquisició de mitjans de prevenció (EPI)</p> <p>g) Ampliar la dotació de partides per garantir ingressos suficients a les famílies, per a la cobertura de les seves necessitats bàsiques, d'urgència o d'inserció</p> <p>h) Reforçar, amb els serveis i dispositius adequats, els serveis de respir a cuidadors i mesures de conciliació per a les famílies amb ingressos baixos i que necessitin treballar o sortir del seu domicili per raons justificades i/o urgents</p> <p>i) Altres mesures imprescindibles i urgents, degudament justificades, per atendre persones especialment vulnerables amb motiu d'aquesta crisi</p>						
Import total per prestacions de l'article 1.2 de l'RDL						
B) Inversions fetes						
C) Transferències de capital						
Import total per prestacions de l'article 1.2 de l'RDL, despeses d'inversió i transferències de capital						
Límit individual aplicable d'acord amb la regla que estableix aquest RDL						
Romaneig de superàvit d'acord amb l'apartat 2.c) de la DA 6a de la LOEPSF						

ANNEX IV – [Formulari de sol·licitud]

*MODEL DE SOL·LICITUD DEL BO SOCIAL PER A TREBALLADORS PER
COMPTE D'ALTRI AFECTATS PER UN ERO I/O TREBALLADORS AUTÒNOMS
QUE HAGIN VIST AFECTADA LA SEVA ACTIVITAT COM A CONSEQÜÈNCIA DE
LA COVID-19*

Dades de l'empresa
comercialitzadora de
referència

Espai reservat per al registre d'entrada
de la sol·licitud en l'empresa
comercialitzadora de referència

DADES DEL TITULAR DEL SUBMINISTRAMENT

Cognoms i nom:

NIF o NIE:

Adreça del punt de subministrament:

Adreça de correu electrònic als efectes de la notificació:

Municipi:

Codi postal:

Província:

Telèfons de contacte: / / /

Alternativament, adreça de correu postal als efectes de la notificació:

Codi universal de punt de subministrament, CUPS (dada que figura en la factura o que es pot sol·licitar al distribuïdor):

De conformitat amb el que estableix la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals, us informem que totes les dades que ens faciliteu són de caràcter confidencial. Les dades recollides s'utilitzen amb la finalitat d'aplicar el bo social que regula el Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, i la resta de normativa aplicable al bo social. Així mateix, per a la utilització de les dades esmentades, us comuniquem que aquestes quedaran incorporades i seran tractades en els fitxers denominats: .....(incorporeu el nom dels fitxers).... inscrits davant l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, titularitat de ...(nom del responsable dels fitxers).....

De la mateixa manera, ...(nom del responsable dels fitxers).... es compromet a tractar de manera confidencial les dades de caràcter personal facilitades i a no comunicar o cedir la informació esmentada a tercers.

En compliment de la normativa vigent, es garanteix que s'han adoptat les mesures tècniques i organitzatives necessàries per tal de mantenir el nivell de seguretat requerit, d'acord amb la naturalesa de les dades personals tractades. També us informem de la possibilitat que teniu d'exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició de les vostres dades de caràcter personal a través de l'adreça de correu electrònic ... (adreça de correu electrònic de l'empresa a aquests efectes).... .... , i s'acompanya la còpia del DNI.....

SOL·LICITA:

L'aplicació del bo social al subministrament del codi universal de punt de subministrament esmentat.

A AQUEST EFECTE DECLARA:

- Que el subministrament per al qual sol·licita el bo social està destinat a l'habitatge habitual del titular.
- Que el titular és un persona física.
- Que el titular està acollit al preu voluntari per al petit consumidor (PVPC) o, en cas de no estar-ho, que accepta la formalització d'un contracte amb la comercialitzadora de referència acollit al PVPC¹.

Marqueu si escau:

- Que forma part de la unitat familiar² integrada pels següents membres (nom i NIF o NIE de cadascun dels membres per als quals el document esmentat sigui obligatori).

¹ L'aplicació del bo social comporta tenir un contracte de subministrament amb el comercialitzador de referència a PVPC. El PVPC està regulat en el Reial decret 216/2014, de 28 de març, pel qual s'estableix la metodologia de càlcul dels preus voluntaris per al petit consumidor d'energia elèctrica i el seu règim jurídic de contractació.

² S'entén per unitat familiar, només als efectes de l'aplicació del bo social en la factura d'energia elèctrica, la constituïda conforme al que disposa la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, qualsevol de les modalitats següents.

1a La integrada pels cònjuges no separats legalment i, si n'hi ha:

- a) Els fills menors, a excepció dels que, amb el consentiment dels pares, visquin independents d'aquests.
- b) Els fills majors d'edat incapacitats judicialment subjectes a pàtria potestat prorrogada o rehabilitada.

2a En els casos de separació legal, o quan no hi hagi vincle matrimonial, la formada pel pare o la mare i tots els fills que convisquin amb l'un o l'altre i que reuneixin els requisits a què es refereix la regla 1a.

Ningú no pot formar part de dues unitats familiars alhora.

(Espai reservat per a nom i NIF o NIE del titular o dels membres de la unitat familiar).

Marqueu, si s'escau:

- 1) Que el titular del punt de subministrament o, si s'escau, algun membre de la unitat familiar, treballador per compte d'altri, està acollit a un expedient de regulació d'ocupació (ERO), que tinguin la seva causa directa en pèrdues d'activitat com a conseqüència de la COVID-19, autoritzat per l'autoritat laboral.
- 2) Que el titular del punt de subministrament o algun dels membres de la seva unitat familiar, treballadors per compte propi o autònoms, tenen dret a la prestació per cessament total d'activitat professional o per haver vist la seva facturació, el mes anterior al qual se sol·licita el bo social, reduïda en, almenys, un 75 per cent en relació amb la mitjana de facturació del semestre anterior, en els termes que estableix el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

PER ACREDITAR EL COMPLIMENT DELS REQUISITS, APORTA:

- Còpia del NIF o NIE del titular del punt de subministrament i, en cas que formi part d'una unitat familiar, còpia del NIF o NIE de cadascun dels membres per als quals el document esmentat sigui obligatori.
- Certificat d'empadronament en vigor, individual o conjunt, del titular de punt de subministrament o de tots els membres de la unitat familiar.
- Llibre de família, en cas que hi hagi unitat familiar.
- En el cas definit a la lletra a) de l'apartat 1 de l'article 28 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, per al titular del subministrament o el membre de la unitat familiar afectat:
  - Acord de l'ERO.

- Resolució de l'autoritat laboral en referència a l'ERO
  - Document que acrediti la relació del treballador per compte d'altri i l'empresa que porta a terme l'ERO, si s'escau.
- En el cas definit a la lletra b) de l'apartat 1 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, el treballador autònom ha d'acreditar la seva condició de conformitat amb el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la COVID-19.

En particular, quan el treballador autònom estigui en el supòsit de cessament d'activitat, l'acreditació s'ha de fer mitjançant un certificat expedit per l'Agència Estatal de l'Administració Tributària o l'òrgan competent de la comunitat autònoma, si s'escau, sobre la base de la declaració de cessament d'activitat declarada per l'interessat.

(Espai reservat per al nom, NIF o NIE i signatura del titular i dels membres de la unitat familiar que estiguin en les circumstàncies de les lletres a) o b) de l'apartat 1 de l'article 28 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març).

En cas que les circumstàncies anteriors s'alterin abans del termini de 6 mesos establert a l'apartat 3 de l'article 28 del Reial decret llei 11/2020, de 31 de març, el consumidor ho ha de comunicar a la seva comercialitzadora de referència. En qualsevol cas, el consumidor pot sol·licitar el bo social en virtut del que regula el Reial decret 897/2017, de 6 d'octubre.

....., ... de ..... de 20...

Signatura del titular del subministrament i, si s'escau, signatura dels membres de la unitat familiar.